

Тери Пратчет

ФАНТАСТИЧНА СВЕТЛИНА

Слънцето изгряваше бавно, сякаш се чудеше дали си заслужава труда.

Започваше още един ден на Диска, но много постепенно и ето защо.

Когато светлината се натъкна на силно магическо поле, тя губи всякакво чувство за неотложност. Моментално намалява скорост. А в света на Диска магията беше смущаващо силна, което означаваше, че меката жълта светлина на зората се стичаше по спящия пейзаж като милувка на нежен любовник или, както някои биха казали, като петмез. Спираше, за да изпълни долини. Натрупваше се пред планински вериги. Когато стигаше Кори Селести, високата десет мили кула от сив камък и зелен лед, която бележеше пъпа на Диска и беше домът на неговите богове, тя започваше да се трупа на купища, докато най-накрая се разбиваше на големи лениви и тихи като кадифе цунами върху тъмния пейзаж отвъд.

Такава гледка не можеше да се види в никой друг свят.

Разбира се, никой от другите светове не се носеше из звездния безкрай върху гърбовете на четири великански слона, които от своя страна бяха стъпили върху черупката на великанска костенурка. Неговото име (или Нейното, съгласно друго едно философско течение) беше Великият А'Туин; той - или, както би могло да бъде, тя - няма да има централна роля в този разказ, но жизненоважно за проумяване на Диска е, че той - или тя - е там, отдолу, под мините, и морската тиня, и фалшивите вкаменелости, поставени там от Създател, който си няма по-добра работа от това да разстройва археолозите и да им внушава глупави идеи.

Великият А'Туин, звездната костенурка, с коруба заледена от зелен метан, надупчена от метеорни кратери и изтъркана от астероиден прах. Великият А'Туин с очи като древни морета и мозък с размери на континент, през който мислите се движат като блестящи ледници. Великият А'Туин с големите бавни печални лапи и излъсканата от звездите черупка, който се бърхти през галактическата нощ под тежестта на Диска. Голям като света. Стар като Времето. Търпелив като тухла.

Всъщност философите грешат. Великият А'Туин фактически си прекарва чудесно.

Великият А'Туин е единственото създание в цялата вселена, което знае къде точно отива. Разбира се, философите от години спорят накъде може да е тръгнал Великият А'Туин и често изтъкват с тревога, че може би никога няма да узнаят.

Ще узнаят след около два месеца. И тогава наистина ще се разтревожат...

Още нещо, което отдавна тревожи философите с по-развито въображение на Диска, е въпросът за пола на Великия А'Туин и доста много време и усилия са изразходвани в опити да се установи какъв е той веднъж завинаги.

Между другото, докато огромното тъмно тяло се носи като безкрайна четка за коса от черупка на костенурка, появяват се резултатите от последния им опит.

Клатушкайки се съвсем неконтролируемо, се вижда бронзовата обвивка на "Мощния пътешественик", нещо като неолитен космически кораб, построен и тласнат отвъд ръба - от жреците-астрономи от Крул, който удобно е разположен на самия край на света и доказва, каквото и да говорят хората, че наистина съществува такова нещо като безмоторен старт.

В кораба се намира Двувцветко, първият турист на Диска. Напоследък бе прекарал няколко месеца да го изучава, но сега бързо го напускаше по твърде сложни причини, които обаче бяха свързани с опит да избяга от Крул.

Този опит беше хиляда процента успешен. Но, макар по всичко да личи, че е може би и последният турист на Диска, той се наслаждава на гледката.

На около две мили над него се носи Ринсуинд, магьосникът, облечен в нещо, което на Диска минава за скафандър.

Представете си го като тежководолазен костюм, измислен от хора, които никога не са виждали море. Преди шест месеца той беше един съвсем обикновен неуспял магьосник. После се запозна с Двуветко, който го нае срещу нечувано възнаграждение за свой екскурзовод и оттогава почти непрекъснато стрелят по него, тероризират го, преследват го, виси от високо без надежда за спасение или, както в сегашния случай, пада от високо.

Той не съзерцава гледката, тъй като досегашният му живот непрекъснато преминава като на филмова лента пред очите му и пречи. Опитва се да запомни защо винаги, когато си обличаш скафандъра, от жизнено важно значение е да не забравиш шлема. Тук може да се каже още много, за да се изясни защо тези двамата изпадат от света и защо Багажът на Двуветко, видян за последен път, когато отчаяно се опитвал да го следва на стотици малки крачета, не е обикновен куфар, но такива въпроси отнемат време и повече усилия, отколкото си заслужава. Веднъж например на някакъв купон попитали прочутия философ Ли Тин Уайлд "Защо сте тук?" и отговорът му отнел три години.

Това, което е много по-важно е едно събитие, протичащо високо горе, много над А'Туин, слоновете и скоропостижно издъхващия магьосник. Самата времева и пространствена тъкан всеки момент ще бъде напъхана в изстисквачката за дрехи.

Въздухът беше мазен от характерното усещане за магия и парлив от дима на сееси, направени от черен восък, чийто точен произход един мъдър човек не би се интересувал да узнае.

Имаше нещо много странно в тази стая, дълбоко в мазите на Невидимия Университет, най-реномирания колеж по магия на Диска. Първо на първо, като че ли съществуваха твърде много измерения, не съвсем видими, трепкащи извън, но досами зрителното поле.

Стените бяха покрити с окултни символи, а по голямата част от пода се заемаше от Осмократния Печат на Статуквото, за който в магическите кръгове единодушно се приемаше, че има цялата възпираща сила на добре насочено парче тухла. Единствената мебел беше аналой от тъмно дърво, изрязан във формата на птица - е, честно казано, във формата на пернато същество, което е най-добре да не се разглежда много подробно - а върху аналоя, привързана към него с тежка верига, цялата в катинари, лежеше книга.

Голяма, но не особено внушителна книга. Други книги в библиотеките на Университета имаха корици, инкрустирани с редки скъпоценни камъни и очарователно дърво, или пък подвързани с драконова кожа. Тази беше само от една доста дрипава кожа. Приличаше на онези книги, които в библиотечните каталози се описват като "леко оръфани", макар че би било по-честно да се признае, че изглеждаше като да е била одрана, изкормена, а може би и сдъвкана. Металните закопчалки я държаха затворена. Те не бяха украсени, а само много тежки - като веригата, която не толкова прикрепяше книгата към аналоя, колкото я задържаше там.

Като да бяха изработени от някой, който е имал предвид съвсем определена цел и който през по-голямата част от живота си е правил тренировъчни хамути за слонове.

Въздухът се сгъсти и завихри. Страниците на книгата започнаха да се

гънат съвсем ужасно и някак предумишлено, а измежду им се разля синя светлина. Тишината на стаята се струпа навътре като юмрук, който бавно се свива.

Половин дузина магьосници по нощни ризи се редуваха да надничат през малката решетка на вратата. Нито един магьосник не може да спи, когато се случи такова нещо - натрупването на сурова магия се надигаше из вселената като прилив.

- Така - каза някакъв глас. - Какво става тук? И защо аз не съм повикан?

Галдър Уедъруакс, Върховен Велик Заклинател на Ордена на Сребърната Звезда, Имперски Повелител на Свещения Жезъл, Иписимус на осмо ниво и 304-ти Канцлер на Невидимия Университет, не беше просто една внушителна гледка, даже в червената си нощна риза с ръчно избродирани мистически руни, даже с дългата си шапка с пискюл на главата, даже и със смешното си свещниче в ръка. Почти беше успял да изглежда добре даже и с пухкавите си пантофки с помпони.

Шест уплашени лица се обърнаха към него.

- Ъ, ъ, вие бяхте повикан, повелителю - каза един от подмагьосниците. - Затова сте тук - добави услужливо.

- Искам да кажа, защо не съм бил повикан преди? - озъби се Галдър, проправяйки си път към решетката.

- Ъ, ъ, преди кого, повелителю? - каза магьосникът.

Галдър го изгледа свирепо и хвърли бърз поглед през решетката.

Въздухът в стаята сега блестеше от малки искри, получаващи се при изгарянето на пращинките в потока от сурова магия. Печатът на Статуквото започваше да се покрива с мехури и да се подгъва по краищата.

Въпросната книга се наричаше Октаво и съвсем очевидно е, че не беше обикновена книга.

Има, разбира се, много прочути магически книги. Някои може да споменат "Некротеликомникон", със страници от древна гущерова кожа; други биха посочили "Да излезеш Около Единадесет и Нещо", написана от мистериозна и мързелива Ламическа секта; някои биха могли да си спомнят, че "Магическият трактат по блъскане на коли" уж съдържа единствената оригинална шега във вселената. Но те всички са брошурки в сравнение с Октаво, която предполага се, Създателят на Вселената забравил - с характерната си разсеяност - малко след като завършил най-великата си творба.

Осемте магии, затворени в страниците ѝ, водеха таен и сложен самостоятелен живот и всепризнато беше, че...

Както се вираше в разбунената стая, Галдър сбърчи чело. Разбира се, там бяха останали само седем магии. Някакъв млад идиот, студент по магьосничество един ден крадешком беше надникнал в книгата и една от магиите избягала и се настанила в мозъка му. Никой не беше успял да разбере напълно как стана това. Как му беше името? Уинсуонд?

Октаринови и пурпурни искри проблясваха по кориците на книгата. Тънкото вълмо дим се заизвива над аналоя и тежките метални заключалки, които държаха книгата затворена, видимо започнаха да се обтягат.

- Защо магиите са толкова неспокойни? - попита един от по-младите магьосници.

Галдър вдигна рамене. Не можеше да го покаже, разбира се, но започваше наистина да се безпокои. Като опитен магьосник от осмо ниво, той виждаше полувъображаемите форми, които се появяваха за момент във вибриращия въздух, като мамеха и подканваха. Почти така, както комари се появяват

преди гръмотевична буря, действително тежки натрупвания на магия винаги привличат създания от хаотичните Занданни Измерения - зловещи Създания, целите в слюнка и с разместени органи, вечно търсеци пролука, през която биха могли да се промъкнат в света на хората*.

[* Няма да ги описваме, тъй като даже и най-хубавите от тях приличат на потомство на октопод и велосипед. Добре известно е, че твари от непривлекателни вселени винаги търсят да влязат в тази, която за тях представлява психичния еквивалент на място удобно откъм транспорт и близо до магазините.]

Това трябваше да се спре.

- Ще ми трябва доброволец - каза твърдо. Настъпи внезапна тишина. Единственият шум идеше иззад вратата. Беше зловещия тих звук на метал, който се къса при опън.

- Много добре тогава - каза. - В такъв случай ще ми трябват сребърни пинсети, около два литра котешка кръв, малък камшик и стол...

Казват, че обратното на шума е тишината. Това не е вярно. Тишината е само отсъствие на шум. Тишината би била ужасна гюрултия в сравнение с внезапната тиха имплозия на безшумие, която удари магьосниците с цялата сила на експлодиращо глухарково пухче.

Дебел стълб искряща светлина изскочи от книгата, удари тавана със струя пламък и изчезна.

Галдър втрещено се взираше в дупката, без да обръща внимание на своята тлееща тук-там брада. Посочи драматично.

- Към горните мазета! - извика и заскача нагоре по каменните стълби. С шляпащи чехли и издуващи се нощни ризи останалите магьосници го последваха, като падаха един връз друг в стремежа на всеки да бъде последен. Въпреки това всички пристигнаха навреме, за да видят как огненото кълбо с окултна мощ изчезва в тавана на горната стая.

- Ъ! - каза най-младият магьосник и посочи пода.

Стаята беше част от библиотеката, докато магията не я беше пронизала, насилствено преструктурирайки вероятностни частици на всичко по пътя си. И така, разумно беше да се предположи, че малките пурпурни тритончета са били части от пода, а ананасовия крем може някога да е бил книги. А няколко от магьосниците по-късно се заклеха, че малкият печален орангутан, седнал сред всичко това, много приличал на главния библиотекар. Галдър се втрещи нагоре.

- Към кухнята! - прорева, като газеше из крема към следващото стълбище.

Никой никога не узна в какво бе превърната голямата чугунена готварска печка, тъй като тя бе съборила една от стените и бе успяла да избяга преди групичката рошави магьосници с безумни очи да нахълтат в стаята. Готвачът специалист по зеленчуци беше намерен много по-късно, скрит в казана за супи и ломотеше неяснотии като: "Кокалчетата! Ужасните кокалчета!" Последните тънки струйки магия, вече някак позабавени, изчезваха в тавана.

- Към Голямата Зала!

Стълбите тук бяха много по-широки и по-добре осветени. Задъхани и с аромат на ананас, по яките магьосници бяха вече горе, когато огненото кълбо достигна средата на огромната проветрива стая, която представляваше главната зала на Университета. То висеше неподвижно; само от време на време нещо по повърхността му се издуваше и фъщеше.

Магьосниците пушат, както всички знаят. Това може би обяснява хора от ковчежни кашлици и зъбопилни хриптения, които избухваха зад Галдър, докато

последният се опитваше да оцени положението и се чудеше дали не го е прекалено страх, за да си потърси скривалище. Той сграбчи един изплашен студент.

- Намери ми гледатели, далекогледатели, гадатели и вътрегледатели! - излая. - Искам това да се прочуи.

Нещо се оформяше вътре в огненото кълбо. Галдър засенчи очи и се взря в нещото, оформящо се пред него. Не можеше да има съмнение. Беше вселената.

Той беше съвсем сигурен в това, тъй като в кабинета си имаше неин модел, който по всеобщо признание бе далеч по-внушителен от действителността. Възможностите, предлагани от дребните перли и сребърния филигран, напълно биха объркали Създателя. Но мъничката вселена в огненото кълбо беше обезпокоително... ами-и, истинска. Единственото, което й липсваше, беше цвят. Цялата беше от прозрачна бяла мъгла.

Ето го Великият А'Туин, четирите слона и самият Диск. От този ъгъл Галдър не виждаше добре повърхността, но с хладна увереност знаеше, че ще бъде абсолютно точно моделирана. Макар че едва-едва вече различаваше миниатюрното копие на Кори Селести, на чийто абсолютен връх живееха свадливите и някак буржоазни богове на света в палат от мрамор, алабастр и тристайни апартаменти с мокет, който те бяха нарекли Дунманифестин.

Всички граждани на Диска с някакви претенции за култура постоянно се дразнеха, че ги управляват богове, чиято представа за възвишено артистично преживяване съвпаднаше с мелодичния звънец за врата.

Малката вселена-ембрион се задвижи бавно, накланяйки се... Галдър се опита да изкрещи, но гласът му отказа да излезе. Бавно, но с неудържима сила на експлозия, формата се разширяваше.

Той наблюдаваше с ужас, после с удивление, как тя премина през него леко като мисъл. Протегна ръка и загледа как бледите прозрачни скални пластове се стичат през пръстите му в дейно мълчание.

Великият А'Туин беше вече потънал мирно под нивото на пода, по-голям от къща.

Магьосниците зад Галдър бяха потънали до кръста в морета. Кораб по-малък от напръстник за момент привлече погледа на Галдър, но движението бързо го отнесе през стените и отвъд тях.

- Към покрива! - успя да каже, сочейки треперещ пръст към небето.

Тези от магьосниците, на които беше останало достатъчно сиво вещество, за да съобразят и достатъчно въздух, за да тичат, го последваха, препускайки сред континенти, които плавно се стелеха през солидната каменна стена.

Беше тиха нощ, обагрена от приближаващата зора. Сърповидна луна тъкмо залязваше. Анкх-Морпорк, най-големият град в земите около Кръглото море, спеше.

Това твърдение в действителност не е вярно. От една страна, онези части на града, чиито жители се занимаваха например, с търговия със зеленчуци, подковаване на коне, гравирание на изящни малки орнаменти от нефрит, обмен на пари и правене на маси, общо взето спяха. С изключение на страдащите от безсъние. Или на ония, които бяха станали, както се случва, да отидат до тоалетната. От друга страна, много от не така хрисимите жители бяха напълно будни и, например, се катереха през прозорци, които не бяха техни, прерязваха гърла, нападаха се и се обираха един друг, слушаха шумна музика в задимени мазета и общо взето си прекарваха много по-гот. Но повечето животни спяха, с изключение на плъховете. Също и прилепите, разбира се. Що се отнася до насекомите...

Въпросът е, че описателната литература много рядко е съвсем точна и по време на царуването на Олаф Куимбли II като Патриций на Анкх бяха прокарани някои закони с решимостта да се прекратят неща от тоя сорт и да се въведе правдивост в репортажите. Така, ако в една легенда се казва за прочут герой, че "всички хора славели неговата юначност", всеки мислещ за живота си бард би добавил незабавно "с изключение на някои хора от родното му село, които го мислели за лъжец, и доста много други хора, които изобщо не били го и чували". Поетичното сравнение стриктно се ограничаваше в твърдения като: "могъщият му жребец беше бързоходен като вятъра в един сравнително тих ден, да речем сила на вятъра Трета Степен", а всякакви мъгляви приказки за възлюблена с лице, което спуска на вода хиляда кораба би трябвало да бъдат подкрепяни от доказателства, че обектът на желанието наистина прилича на бутилка шампанско.

Куимбли най-накрая бил убит от раздразнен поет по време на един експеримент, проведен в палата, за да се докаже оспорваната точност на поговорката - "Перото е по-силно от сабята", която после в негова памет била поправена да включва фразата "само ако сабята е много малка, а перото много остро".

И така. Приблизително шестдесет и седем, може би шестдесет и осем процента от града спяха. Не че останалите граждани, промъквачи се тук-там в процеса на общо взето незаконните си занимания, забелязваха как бледият прилив приижда по улиците. Само магьосниците, свикнали да виждат невидимото, го наблюдаваха как се пени през далечните поля.

Дискът, понеже е плосък, няма истински хоризонт. Разни авантюристично настроени моряци със странни идеи, породени от твърде дългото виждане в яйца или портокали, които тръгваха за антиподите, скоро научаваха, че причината далечните кораби понякога да изглеждат като да изчезват оттатък края на света беше тази, че те наистина изчезваха оттатък края на света.

Но все пак и за взора на Галдър съществуваше предел в този мъгляв и прашен въздух. Той погледна нагоре. Високо над Университета се издигаше мрачната древна Кула на Изкуството, призната за най-старата сграда върху Диска с прочутата си вита стълба от осем хиляди осемстотин и осем стъпала. От нейния назъбен покрив, свърталище на гарвани и водоналивници с обезпокоително бдителни каменни муцуни, един магьосник би могъл да обхване с поглед всичко до самия край на Диска. След като му свършат десетте и нещо минути ужасно кашляне, разбира се.

- Поврага - изломоти. - Каква в края на краищата ми е ползата, че съм магьосник? Авиенто, тесалос! Ще летя! Към мен, духове на въздуха и тъмнината!

Простря възлеста ръка и посочи към отломка от рушащ се парапет. Изпод никотиненожълтите му нокти излезе октаринов огън и избухна в порутения камък далече над него.

Той се срути. По силата на прецизно калкулираната размяна на скорости Галдър се издигна с развяваща се около кокалестите му крака риза. Все по-високо и по-високо се възнасяше, фучейки през бледата светлина като, като - е, добре, като възрастен, но силен магьосник, който се изстрелва нагоре от експертно прицелен пръст върху везните на вселената. Приземи се в куп стари гнезда, възстанови равновесие и се взря надолу към главозамайващата картина на зазоряването върху Диска.

По това време от дългата година Кръглото море беше почти откъм залез слънце спрямо Кори Селести и когато дневната светлина се разля по земите около Анкх-Морпорк, сянката на планината се вряза сред пейзажа като

стрелката на Божия слънчев часовник, но откъм нощната страна, надпреварвайки се с бавната светлина към края на света, продължаваше да се надига струйка бяла мъгла. Чу пукот от сухи съчки зад себе си. Обърна се и видя Импер Траймън, втори по ранг в Ордена, единственият освен него, който беше издържал на изпитанието.

За момента Галдър не му обърна внимание, само си напомни да се държи здраво за каменния перваз и да усили личните си заклинания за защита. Повишението в ранг идваше бавно в тази професия, която по традиция дарява дълъг живот и се смяташе, че младите магьосници често търсят да напреднат, възползвайки се от изстиналото място на някой труп, като първо се отърват от заемащия го. Освен това, имаше нещо обезпокоително в младия Траймън. Не пушеше, пиеше само преварена вода, а и Галдър с ужас подозираше, че е умен. Не се усмихваше достатъчно често, обичаше цифрите и онзи вид организационни схеми, които показват много квадратчета със стрелки, сочещи към други квадратчета. С една дума, беше от ония, дето можеха да използват думата "персонал", и то на място.

Цялата видима част от Диска вече бе покрита с блестяща бяла кожа, която й беше точно по мярка. Галдър погледна към собствените си ръце и видя, че са покрити с бледа мрежа от лъскави нишки, които следваха всяко негово движение.

Разпозна този тип магия. Беше я използвал преди. Но неговата беше в по-малък мащаб - в много по-малък.

- Това е магия за Промяна - каза Траймън. - Целият свят се променя в момента.

Някои хора, помисли си мрачно Галдър, щяха да имат благоприличието да сложат възкликателен знак на края на твърдение от този род.

Чу се звук, възможно най-слабият от чистите тонове, висок и остър, като пукване на мише сърце.

- Какво беше това? - попита Галдър.

Траймън вирна глава.

- До диез, мисля - отвърна.

Галдър не каза нищо. Лъскавата белота беше изчезнала и първите звуци на пробуждащия се град почнаха да се процеждат нагоре към двамата магьосници. Всичко изглеждаше съвсем същото, както преди. Нима целият този труд беше само и само нещата да си останат същите?

Той потупа разсеяно джобовете на ризата си и най-накрая намери това което търсеше, зад ухото си. Пъкна влажния фас в устата си, извика мистичен огън измежду пръстите си и силно си дръпна от жалката папираса, докато пред очите му заиграха сини пламъчета. Изкашля се един-два пъти. Беше се замислил наистина дълбоко. Опитваше се да си спомни дали някой от боговете не му дължи някаква услуга.

Всъщност боговете не по-малко от магьосниците бяха озадачени от всичко това, но бяха безсилни да направят каквото и да било, а освен това бяха заети в продължилата цяла вечност битка с Ледените Великани, които бяха отказали да върнат косачката за ливади.

Все пак, някакво обяснение на това какво наистина се беше случило, би могло да се намери във факта, че Ринсуинд, чийто изминал живот тъкмо беше стигнал до един интересен момент когато беше петнадесетгодишен, изведнъж откри, че в края на краищата не умира, а виси с главата надолу на някакъв бор.

Слезе лесно, падайки неконтролируемо от клон на клон, докато се приземи на главата си в купчина борови иглички, където полежа, мъчейки се да си поеме дъх с мисълта какво не би дал само и само да беше по-добър човек. Някъде, сигурен беше, трябваше да има напълно логична връзка. В един миг на човек му се случва да умира, след като е паднал от ръба на света, а в следващия - виси надолу с главата на някакво дърво.

Както винаги ставаше в такива моменти, Магията се надигна в мозъка му.

Преподавателите на Ринсуинд единодушно бяха заключили, че той е роден магьосник толкова, колкото рибите са родени алпинисти. Вероятно и иначе щяха да го изхвърлят от Невидимия Университет - не можеше да запомни магиите и от пушенето му ставаше лошо - но това, което наистина му причини неприятности, беше глупостта му да се промъкне в стаята на окованата с вериги Октаво и да я отвори. Освен това неприятностите се увеличиха още повече от факта, че никой не може да проумее как така всички катинари временно се бяха отключили.

Магията не беше придирчив квартирант. Само си кротуваше като стара жаба на дъното на блатото. Винаги обаче, когато Ринсуинд се чувстваше наистина уморен или много уплашен, тя се опитваше да го накара да я каже. Никой не знаеше какво би станало, ако една от Осемте Велики Магии се каже самостоятелно, но се смяташе, че най-доброто място за наблюдение на ефекта би била следващата вселена.

Това беше странна мисъл за човек, легнал в куп борови иглички след като току-що е паднал от ръба на света, но на Ринсуинд му се стори, че магията иска той да остане жив.

- Устройва ме - помисли си.

Надигна се и погледна дърветата. Ринсуинд беше градски магьосник и макар да съзнаваше, че има разлики между отделните видове дървета, по които техните най-близки роднини ги разпознават, единственото нещо, което знаеше със сигурност беше, че в земята е пъхнат онзи край, по който няма листа. Дърветата бяха твърде много, набодени без абсолютно никакво чувство за ред. Тук не беше метено от векове.

Спомни си, че имаше нещо толкова, дето можеш да разбереш къде си по това от коя страна на дървото расте мъх. По тези дървета мъхът беше навсякъде, а също и дървени брадавици и разкекърчени стари клони. Ако дърветата бяха хора, тия щяха да седят в люлеещи се столове.

Ринсуинд ритна най-близкото. С безпогрешна точност то го удари с един желяд. Той каза "ох". Дървото, с глас като при отварянето на много стара врата, каза "Така ти се пада".

Настъпи дълго мълчание.

После Ринсуинд попита:

- Ти ли каза това?

- Да.

- И това ли?

- Да.

- Аха - позамисли се. После попита: - Извинете, бихте ли могли случайно да ми кажете как да изляза от гората?

- Не. Не съм от много подвижните - каза дървото.

- Май тук можеш да пукнеш от скука, а? - поде Ринсуинд.

- Не бих могъл да знам. Никога не съм бил нищо друго - отвърна дървото.

Ринсуинд го огледа по-внимателно. Изглеждаше съвсем като другите дървета, които беше виждал.

- Магическо ли си? - попита.

- Никоой не ми е казал - рече дървото. - Предполагам.

Ринсуинд се замисли. Не е възможно да говоря с дърво. Ако говорех с дърво, щях да съм луд, а аз не съм луд, така че дърветата не могат да говорят.

- Довиждане - отсече твърдо.

- Ей, не си отивай - почна дървото, но после осъзна колко безнадеждно е всичко това. Погледна как Ринсуинд се отдалечава залитайки през храстите и се захвана да усеща слънцето върху листата си, бълбукането и клокоченето на водата в корените си и самия прилив и отлив на соковете си в отговор на естественото притегляне на слънцето и луната. Да пукнеш, мислеше си. Ама че странна дума. На дърветата им се случваше да пукат, разбира се, особено при буря, но мисля, че не това се опитваше да каже той. И друго: "Можеш ли действително да бъдеш нещо друго?"

Всъщност Ринсуинд никога не разговаря отново точно с това дърво, но от краткия им разговор, то разви основите на първата дървесна религия, която след време завладя горите по света. Тя проповядваше следното: дърво, което е добро дърво и води чист, благоприятен и възпроизведен живот, може да бъде уверено, че ще възкръсне след смъртта си. Ако е било наистина много добро, накрая ще се прероди в пет хиляди ролки тоалетна хартия.

На няколко мили от него Двухцветко също се съвземаше от изненадата, че отново се е озовал върху Диска. Беше възседнал корпуса на "Мощния пътешественик", който с бълбукане постепенно потъваше в тъмните води на огромно езеро, заобиколено от дървета.

Странно, той не беше особено обезпокоен. Двухцветко беше турист, първия по рода си еволюирал върху Диска и в основата на самото му съществуване се коренеше непоклатимата увереност, че нищо лошо не може да му се случи в действителност, тъй като не участва в него; той вярваше също така, че всеки е в състояние да разбере всичко, което му казва, ако само му говори високо и бавно, че на хората общо взето можеш да се довериш и че всичко може да се оправи между добронамерени хора, стига само да действат разумно.

На пръв поглед, това му даваше шансове за оцеляване малко по-малки от тези на сапунена херинга, да речем, но Ринсуинд с удивление забеляза, че изглежда ефектът беше обратен и пълната безчувственост на малкото човече към опасности от всякакъв род някак дотолкова ги обезкуражава, че те се отказват и се махат.

Опасността просто да се удави нямаше никакви шансове. Двухцветко беше напълно уверен, че в едно добре организирано общество не биха оставили хората да се давят току тъй.

Малко обаче го глождеше мисълта къде ли може да се е дянал Багажа му. Но се утеши със съзнанието, че той е от мъдро крушово дърво и би следвало да е достатъчно интелигентен да се погрижи за себе си...

В друга една част от гората пък, млад шаман преминаваше особено важен етап от обучението си.

Беше ял от свещената мишеморка, беше пушил светена ризома, грижливо бе счукал на прах и бе пхнал във всичките си отвърстия мистичната гъба и сега, седнал по турски под един бор, се съсредоточаваше първо за да установи контакт с необикновените и чудни тайни в сърцето на Битието, но главно, за да не се отвинти и отлети връхната част на главата му. Сини четиристранни триъгълници се въртяха пред очите му. От време на време се усмихваше многозначително на незначителни неща и отронваше по едно "Ау" и "Пфу".

Въздухът се размърда и стана това, което той по-късно описа като "Нещо като експлозия, само че назад, нали разбирате?" и внезапно там, където преди нямаше нищо, се появи голям очукан дървен сандък.

Той се приземи тежко върху шумата, спусна десетки малки крачета и се извърна тромаво да погледне към шамана. Тоест, не че имаше лице, но дори и през митологическата мъгла, шаманът с ужас съзнаваше, че го гледа. И то не с добро око. Удивително е колко злобни могат да бъдат една ключалка и няколко дупки от чеп.

За негово силно облекчение сандъкът някак си вървешком повдигна рамене и се понесе в лек галоп между дърветата.

Със свръхчовешко усилие шаманът си припомни правилната последователност от движения за изправяне и дори успя да направи няколко крачки преди да погледне надолу и да се откаже, поради това че му се бяха свършили краката.

Междувременно, Ринсуинд беше намерил пътеката. Тя непрекъснато се виеше насам-натам и къде по-щастлив щеше да е ако беше калдъръмена, но следвайки я, поне имаше какво да прави. Няколко дървета се опитаха да го заговорят, но Ринсуинд беше почти сигурен, че това не е нормално поведение за дървета и не им обърна внимание.

Денят порастна. Не се чуваше друг шум освен жуженето на отвратителни малки жилещи насекоми, случайното изпукване на счупен клон и шепота на дърветата, които обсъждаха религията и проблемите с катеричките. Ринсуинд започна да се чувства много самотен. Той си представи как остава да живее завинаги в гората, как спи върху шумата и се храни... и се храни с... с каквото там се намира за ядене в горите. Дървета, мислеше си, и ядки, и горски плодове. Ще трябва да...

- Ринсуинд!

Насреща му по пътеката се зададе Двувцветко вир вода, но засиял от щастие. Багажът се тътреше подире му (всичко направено от такова дърво винаги следва собственика си навсякъде; често са го използвали за направата на багажа или погребалните церемонии на много богати умрели царе, които искали да са сигурни, че ще започнат новия живот в отвъдното с чисто бельо).

Ринсуинд въздъхна. До този момент си беше въобразявал, че няма как денят да тръгне по-зле.

Заваля особено мокър и студен дъжд. Ринсуинд и Двувцветко седяха под едно дърво и го гледаха.

- Ринсуинд?

- М... м...?

- Защо сме тук?

- Ами някои казват, че Създателят на Вселената направил Диска и всичко върху него, други, че това е много объркана история, в която са замесени тестисите на Небесния Бог и млякото на Небесната Крава, а други дори твърдят, че всички ние сме само резултат от всеобщото случайно натрупване на вероятностни частици. Но ако искаш да попитам защо сме тук вместо да падаме от Диска, нямам ни най-малка представа. Сигурно всичко е някаква гадна грешка.

- Аха. Мислиш ли, че има нещо за ядене в тази гора?

- Да - каза горчиво магьосникът, - ние.

- Имам жельди, ако искате - каза дървото услужливо.

Известно време поседяха във влажно мълчание.

- Ринсуинд, дървото каза...

- Дърветата не говорят - сряза го Ринсуинд, много е важно да се помни това.

- Но ти току-що чу...

Ринсуинд въздъхна.

- Виж какво. Всичко се свежда до проста биология, нали така? Ако ще говориш, трябва ти съответните органи, като бели дробове, устни и, и...

- Гласни струни - каза дървото.

- Да де, именно - рече Ринсуинд. Млъкна и се загледа мрачно в дъжда.

- А аз си мислех, че магьосниците знаят всичко за дърветата, горската грана и тям подобни - в гласа на Двущетко прозвуча упрек. Много рядко нещо в гласа му даваше да се разбере, че не смята Ринсуинд за великолепен чародеец и магьосникът подскочи.

- Знам, знам - рече грубо.

- Тогава какъв вид дърво е това? - попита туристът.

Ринсуинд погледна нагоре.

- Бук - отсече.

- Фактически... - почна дървото, но веднага млъкна. Беше уловило погледа на Ринсуинд.

- Тези неща там горе приличат на дъбови желъди - усъмни се Двущетко.

- Да, така е, това е сесилната или още хептокарпическа разновидност - каза Ринсуинд. - Плодовете действително много приличат на дъбови желъди. Практически могат да заблудят всекиго.

- Глей ти - възкликна Двущетко, - ами какъв е онзи храст ей там, тогава?

- Леска.

- Но по него има бодли и червени боровинки!

- Е и? - строго каза Ринсуинд и го изгледа свирепо.

Двущетко се предаде пръв.

- А, нищо - каза отстъпчиво. - Сигурно са ме информирали грешно.

- Точно така.

- Но под него има някакви големи гъби. Могат ли да се ядат?

Ринсуинд предпазливо ги огледа. Наистина бяха много големи и шапките им бяха на бели и червени петна. По-точно бяха от сорт, който местният шаман (който в момента се намираще на няколко мили и се сприятеляваше с една скала) обикновено ядеше само след като първо си завържеше с въже единия крак за някоя скала. Нямахше как, трябваше да излезе под дъжда да ги огледа. Коленичи в шумата и надникна под шапката. След малко пророни едва-едва:

- Не, изобщо не стават за ядене.

- Защо? - извика Двущетко. - Да не би жълтият цвят на ръбчетата отдолу да не е какъвто трябва да бъде?

- Не, не е това...

- Сигурно браздите по пънчетата им не отговарят тогава.

- Съвсем нормално изглеждат, всъщност.

- Шапките тогава. Сигурно цвета им не е както трябва, а? - попита Двущетко.

- Не съм сигурен за това.

- Е, добре де, тогава защо да не могат да се ядат?

Ринсуинд се изкашля.

- Ами заради вратичките и прозорчетата - каза нещастно, - веднага ги издават.

Гръм се търкаляше из Невидимия Университет. Дъжд се лееше върху покрива му и гъргореше през муцунестите му водоналивници, макар че един-два от по-хитрите бяха офейкали и се бяха подслонили под лабиринта от керемиди. Далеч под покрива, в Голямата Зала, осемте най-могъщи магьосника в света на Диска се събраха в осемте върха на церемониалния октограм. В действителност те може би не бяха най-могъщите, но със сигурност притежаваха огромни способности за оцеляване, което в магьосническия свят на жестока конкуренция беше почти едно и също. Зад всеки магьосник осми ранг стояха по половин дузина седморангови, които се опитваха да го избутат и на старшите магьосници се налагаше да култивират въпросително отношение към, да речем, скорпиони намерени в леглата им. Една древна поговорка обобщава: "Когато на един магьосник му омръзне да търси парчета стъкло в обяда си", се казва в нея, "значи му е омръзнал живота".

Най-старият магьосник, Грейхалд Сполд от Древните и Съвсем Истински Мъдречи от Неразкъсания Кръг се облегна тежко на украсения си жезъл и тъй рече, казвайки:

- Кажете си приказката Уедъруакс, че краката хич не ме държат.

Галдър, който беше поспрял просто за ефект, го изгледа свирепо.

- Добре тогава, ще бъда кратък...

- Тъй те искам.

- Всички ние сме поискали напътствия относно събитията от тази сутрин.

Може ли някой измежду нас да каже, че е получил такива?

Магьосниците се погледнаха, без да се извързват. Никъде, освен на профсъюзно събрание за оказване на братска помощ, не се среща толкова много взаимно недоверие и подозрение, както в сборище на старши чародейци. Голата истина обаче беше, че денят протече много зле. Обикновено споделящи информация демони, свикани набързо от Занданните Измерения, се бяха смутили и боязливо се бяха дръпнали вместо да отговорят на въпроса. Магическите огледала се бяха напукали. Картите мистериозно се бяха превърнали в късчета празна хартия. Кристалните кълба бяха помътнели. Даже чаените листчета, обикновено презирани от магьосниците като лекомислени и неза заслужаващи внимание, се бяха скупчили на дъното на чашите и бяха отказали да се помръднат.

Накратко, сбраните магьосници бяха объркани. Чу се всеобщо утвърдително мърморене.

- Следователно, аз предлагам щото да извършим Ритуала на Ашк Енте - изрече Галдър драматично.

Трябваше да си признае, че се бе надявал на по-добра реакция, нещо от рода на, ами "Не, само не ритуала на Ашк Енте! Човек не е предназначен да се бърка в такива неща!" В действителност се чу всеобщо одобрително мрънкане.

- Добра идея.

- Изглежда разумно.

- Карай да върви тогава.

Леко обезпокоен, той даде знак на процесия от по-второстепенни магьосници, които внесоха различни магически средства в залата. Вече намекнахме, че по това време съществуваше известно разминаване сред магьосническото братство за това как трябва да се практикува магия.

Особено по-младите магьосници никога не пропускаха случай да изтъкнат, че е време магията да осъвремени имиджа си и че всички те трябва да престанат да се туткат с парченца восък и кости, а да поставят цялата

работа на правилно организирана основа, с научноизследователски програми и тридневни конференции в добри хотели, където биха могли да се четат доклади със заглавия като "Съвременни тенденции при Врачуване с Пръст" или "Ролята на Бързоходните ботуши в хуманното общество".

Траймън, например, напоследък почти не се занимаваше с магия, а ръководеше Ордена с акуратността на пясъчен часовник, пишеше купища паметни бележки и държеше на стената в офиса си Голямо табло, цялото в цветни точки, флагчета и линии, което никой друг не разбираше истински, но което изглеждаше много респектиращо. Другият тип магьосници смятаха всичко това за тресавищен газ под налягане и не искаха да имат нищо общо с някакъв имидж, освен ако той не е от восьък и не е набоден с шишове.

Главите на осемте ордена принадлежаха към последния тип, традиционалисти до един, и приборите струпани около октограма имаха недвусмислено не-измишльотински, окултен вид. Рога от овен, черепи, метални принадлежности в стил барок и тежки свещи се виждаха навсякъде, въпреки откритието на по-млади магьосници, че Ритуалът Ашк Енте би могъл чудесно да се извърши и само с три малки парченца дърво и 4 куб.см. миша кръв.

Подготовката обикновено отнемаше няколко часа, но съчетаната мощ на старшите магьосници я скъси значително и, след някакви си 40 минути, Галдър напевно изрече последните думи на заклинанието. Те увиснаха за малко пред него преди да се разтворят.

Въздухът в центъра на октограма проблясна и се сгъсти, и изведнъж се оказа, че съдържа висока тъмна фигура. Почти цялата беше скрита от черна мантия с качулка и май така беше по-добре. Държеше коса в едната ръка и човек не можеше да не забележи, че там където би трябвало да са пръстите, имаше само бели кости.

Другата ръка на скелета държеше малки парченца сирене и ананас, набодени на пръчица.

- Е? - каза Смърт с глас, съчетал топлината и цвета на айсберг. Той улови втренчените погледи на магьосниците и посочи с очи към пръчиците.

- ИДВАМ ОТ КУПОН - додаде нещо като упрек.

- О, Създание на Земята и Тъмната, ний всинца те заклинаме да се отречеш от... - започна Галдър с твърд заповеднически глас.

Смърт кимна.

- ДА, ДА, ТОВА ГО ЗНАМ - каза. - ЗАЩО МЕ ПРИЗОВАХТЕ?

- Говори се, че виждаш и миналото, и бъдещето - рече Галдър малко кисело, тъй като голямата реч за заставянето и заклинанието беше една от любимите му и хората казваха, че много му се удава.

- ТОВА Е АБСОЛЮТНО ВЯРНО.

- Тогава може би ще можеш да ни кажеш. какво точно се случи тази сутрин? - попита Галдър. Посъвземайки се, той добави гръмко: - Повелявам ти това в името на АЗИМРОТ, в името на ТЧИКЪЛ, в името на...

- ДОБРЕ ДЕ, ДОБРЕ, ЯСЕН СИ МИ - каза Смърт. - КАКВО ТОЧНО ИСКАТЕ ДА ЗНАЕТЕ? ТВЪРДЕ МНОГО НЕЩА СЕ СЛУЧИХА ТАЗИ СУТРИН, РОДИХА СЕ ХОРА, УМРЯХА

ХОРА, ВСИЧКИ ДЪРВЕТА ПОРАСНАХА МАЛКО, ВЪЛНИЧКИТЕ ОБРАЗУВАХА ИНТЕРЕСНИ

КОНФИГУРАЦИИ В МОРЕТО...

- Имам предвид Октаво - студено каза Галдър.

- ТОВА? А, ТОВА БЕШЕ САМО ЕДНО ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ДЕЙСТВИТЕЛНОСТТА.

ОЧЕВИДНО ОКТАВО СЕ Е РАЗТРЕВОЖИЛ ДА НЕ БИ ДА ЗАГУБИ ОСМАТА СИ

МАГИЯ. ТЯ

ПАДАЛА ОТ ДИСКА, КАКТО ИЗГЛЕЖДА.

- Чакай, чакай - спря го Галдър. Почеса брадичката си. - За онази в главата на Ринсуинд ли говорим? Висок, слаб, малко щърбав? Онази...

- КОЯТО ТОЙ РАЗНАСЯ ВСИЧКИТЕ ТЕЗИ ГОДИНИ, ДА.

Галдър се намръщи. Това му се струваше прекалено. Всеки знае, че когато един магьосник умре, всички магии в главата му излизат на свобода, така че защо ще си прави труда да спасява Ринсуинд? Магията просто ще си долети обратно след време.

- Да се сещаш защо? - каза без да мисли и после опомняйки се навреме, бързо добави, - в името на ИРРИФ и КХАРЛА, заклинам те и...

- ЩЕ МИ СЕ ДА ПРЕСТАНЕШ С ТОВА - каза Смърт. - ЕДИНСТВЕНОТО, КОЕТО ЗНАМ Е, ЧЕ ВСИЧКИ МАГИИ ТРЯБВА ДА БЪДАТ КАЗАНИ ЗАЕДНО НА СЛЕДВАЩИЯ

СВИНЕБЪДНИ ВЕЧЕР, ИНАЧЕ ДИСКЪТ ЩЕ БЪДЕ РАЗРУШЕН.

- Ей ти, я говори по-високо - настоя Грейхалд Сполд.

- Млъкни! - викна Галдър.

- АЗ?

- Не, той. Малоумен стар...

- Чух това! - озъби се Сполд. - Вий, младите... - Той спря. Смърт го гледаше замислено, сякаш се опитваше да запомни лицето му.

- Виж кво - каза Галдър, - повтори само за онова, ако обичаш? Дискът ще бъде какво?

- РАЗРУШЕН - повтори Смърт. - МОГА ЛИ СЕГА ДА СИ ВЪРВЯ? ЗАБРАВИЛ СЪМ СИ ПИТИЕТО.

- Един момент - избърза Галдър. - В името на ЧЕЛИЛИКИ и ОРИЗОН и тъй нататък, какво ще рече това "разрушен"?

- ТОВА Е ЕДНО ДРЕВНО ПРОРОЧЕСТВО, НАПИСАНО НА ВЪТРЕШНИТЕ СТЕНИ НА

ВЕЛИКАТА ПИРАМИДА НА ТСОРТ. ДУМАТА "РАЗРУШЕН" СЕ РАЗБИРА ОТ САМО СЕБЕ СИ

СПОРЕД МЕН.

- И това е всичко, което можеш да ни кажеш?

- ДА.

- Но Свинебъдни вечер е само след два месеца!

- ДА.

- Можеш поне да ни кажеш къде е Ринсуинд сега.

Смърт вдигна рамене - жест, за който телосложението му беше особено подходящо.

- В ГОРАТА НА СКЪНД ОТКЪМ РЪБА СПРЯМО ПЛАНИНИТЕ РАМТОП.

- Какво прави там?

- САМОСЪЖАЛЯВА СЕ.

- Аха.

- СЕГА МОГА ЛИ ДА ТРЪГВАМ?

Галдър кимна разсеяно. Беше се замислил печално за ритуала на прогонването, който започваше с думите: "Върви си, гнусна сянка" и съдържаше някои доста внушителни пасажии, които се бе упражнявал да казва, но някак си сега не можа да събере никакъв ентузиазъм.

- А, да - каза. - Благодаря ти, да. - И веднага, тъй като все пак си е по-добре да не си създава човек врагове, дори сред създанията на нощта, добави любезно: - Надявам се, че купонът ще е приятен.

Смърт не отвърна. Той гледаше Сполд, тъй както куче гледа кокал, само

дето в този случай нещата горе-долу изглеждаха наопаки.

- Казах, че се надявам купонът да е приятен - повтори високо Галдър.

- В МОМЕНТА Е ПРИЯТЕН - монотонно каза Смърт. - МИСЛЯ, ЧЕ МОЖЕ БИ ЩЕ СЕ РАЗВАЛИ МНОГО БЪРЗО В ПОЛУНОЩ.

- Защо?

- ЗАЩОТО ТОГАВА ВСИЧКИ МИСЛЯТ, ЧЕ ЩЕ СИ СВАЛЯМ МАСКАТА.

Той изчезна, оставяйки след себе си само една коктейлна бъркалка и къс хартия гирлянд.

Имаше един незабелязан наблюдател на всичко това. Разбира се, съвсем против правилата, но Траймън знаеше всичко за правилата и винаги беше смятал, че те са за да се създават, а не да се изпълняват. Дълго преди осемте мага да започнат сериозно да спорят за това какво точно е имало предвид привидението, той вече се намираше долу в главните етажи на Университетската библиотека.

Мястото вдъхваше страх. Много от книгите бяха магически, а това, което никога не трябва да се забравя за магическите трактати е, че те са смъртоносни в ръцете на всеки обичащ реда библиотекар, защото той без друго ще ги набути всичките на един рафт. Това никак не е добра идея при книги, от които обикновено изтича магия, тъй като повече от една-две заедно образуват критическа Черна Маса. Отгоре на всичко, много от по-незначителните заклинания са твърде придиричиви по отношение на компанията си и нерядко изразяват недоволството си, като злобно запращат книгите си насам-натам из стаята. И разбира се, винаги съществува и почти неусетното присъствие на Съществата от Занданните Измерения, които се тълпят около магическата пробойна и непрестанно сондират стените на действителността.

Работата на магическия библиотекар, който трябва да прекарва работното си време в тази опасно заредена атмосфера, носи големи рискове.

Главният библиотекар, който седеше върху бюрото си и тихичко белеше портокал, много добре съзнаваше това. Той вдигна очи при влизането на Траймън.

- Трябва ми всичко, каквото имаме за Пирамидата на Тсорт - рече Траймън. Беше се подготвил - извади банан от джоба си.

Библиотекарят скръбно го погледна и тупна тежко на пода. Траймън усети как мека ръка се пъха нежно в неговата и библиотекарят го поведе, като се поклащаше тежко насам-натам между полиците с книги. Сякаш държеше малка кожена ръкавица.

Около тях книгите пращяха и искряха, когато случайно разреждаща се ненасочена магия просветваше отправяйки се към грижливо прикрепените към полиците заземители. Усещаше се някаква тенекиена синя миризма и на самия предел на слуха - ужасното цвъркане на занданните същества.

Както много други части от Невидимия Университет, библиотеката заемаше много повече място, отколкото предполагаша външните й измерения, тъй като магията изкривява пространството по странен начин и може би беше единствената библиотека във вселената с рафтове в стил Мьобиус. Но неписаният каталог на библиотекарят работеше съвършено. Той спря до извисяващ се куп плесенявали книги и се хвърли нагоре в мрака. Чу се шумолене на хартия и към Траймън се понесе облак прах. След малко библиотекарят се върна с тънко томче в ръце.

- Ууук - каза той.

Траймън я пое внимателно.

Корицата бе издраскана и подгъната, позлатата на заглавните букви отдавна се беше изличила, но макар и трудно, той успя да разчете думите на

стар магически диалект от Долината Тсорт:

"Виеликийот Храмъ на Тсортъ Мистическайа Иннтурийа".

- Ууук? - запита тревожно библиотекарят. Траймън разгърна плахо страниците. Не му вървяха много езиците, винаги ги беше смятал за крайно неефективно средство, което по право би трябвало да бъде заменено с някакъв тип лесно разбираема числена система, но това като че ли беше точно, което търсеше. Цели страници бяха изпълнени със смислени йероглифи.

- Това ли е единствената книга върху Пирамидата на Тсорт, която имате?

- попита бавно.

- Ууук.

- Сигурен ли сте?

- Ууук.

Траймън се заслуша. Много далече се чуваше шум от приближаващи стъпки и спорещи гласове. Но той и за това се беше подготвил.

Посегна към джоба си.

- Желаете ли още един банан? - попита.

Гората на Скънд наистина беше омагьосана, нещо не така необикновено на Диска, и беше единствената гора в цялата вселена, която се наричаше на местния език "Пръстът ти бе, глупак" - буквалното значение на думата "Скънд". Причината за това е едно за съжаление често срещано явление. Когато първите изследователи от топлите земи около Кръглото Море пристигнали от мразовитите вътрешни зони, те попълвали белите петна по картите си като хващали най-близкия туземец, сочели му някакъв далечен природен обект, говорейки ясно и високо и записвали това, което им казвал шашардисаният човечец. Така били обезсмъртени в поколения атласи географски чудатости като "Просто Планина", "Отде Да Знаем Бе" и разбира се "Пръстът Ти Бе Глупак".

Дъждовни облаци се скупчиха около плешивите чукари на Врх Уулскунраход ("Кой Е Тоя Глупак, Дето Не Знае Кво Е Туй Планина") и Багажът се настани по-удобно под капещо дърво, което безуспешно се опита да подхване разговор.

Двуцветко и Ринсуинд спореха. Личността, за която спореха, седеше върху гъбата си и ги зяпаше с интерес. Приличаше на някой, който живее в гъба и това смущаваше Двуцветко.

- Добре де, защо няма червена шапчица?

Ринсуинд се поколеба, като отчаяно се опитваше да се досети накъде бие Двуцветко.

- Какво? - предаде се той.

- Би трябвало да има червена шапчица - каза Двуцветко, - и определено би трябвало да е по чист и някак по-веселяк. Хич не ми прилича на никой вид гном.

- Какви ги дрънкаш?

- Виж му брадата - тросна му се Двуцветко. - Виждал съм по-добри бради върху парче сирене.

- Слушай, той е висок 6 инча и живее в гъба. - изръмжа Ринсуинд. - Сто на сто е гном, по дяволите!

- Заключение то ти се основава само на неговите твърдения.

Ринсуинд погледна надолу към гнома.

- Извинете - каза. Отведе Двуцветко на другия край на сечището.

- Слушай - процеди през зъби. - Ако беше висок 15 фута и беше казал,

че е великан и тогава щяхме да си изградим мнение само по негово твърдение, нали?

- Може да е горски дух - заяде се Двущветко.

Ринсуинд се обърна назад към дребната фигурка, която усърдно си чоплеше носа.

- Е, хубаво де? - рече. - Кво от туй? Гном, горски дух, елф - кво от туй?

- Не е елф - твърдо заяви Двущветко. - Елфове са облечени в такива едни зелени гаширизони и островърхи шапчици и малки възлести антенести нещица се подават от главите им. Виждал съм картинки.

- Къде?

Двущветко се поколеба, свел поглед към краката си.

- Мисля, че се казваше "мрън, мрън, мрън".

- Как? Казваше се как?

Човечето внезапно откри, че му е много интересно да си гледа опакото на ръцете.

- "Наръчник на Цветните Феи за най-малките" - измрънка.

Ринсуинд изглежда нищо не разбра.

- Книга за това как да се избягват ли? - попита.

- А, не - забърза Двущветко, - казва ти къде да ги търсиш. Спомням си вече картинките.

Лицето му придоби замечтан вид и Ринсуинд вътрешно изпъшка.

- Имаше даже специална фея, която идва да ти вземе зъбите.

- Какво, идва и ти вади собствените зъби?...

- Не, не, грешиш. Искам да кажа, след като ти паднат, това, което се прави е, слагаш зъба под възглавницата си, а феята идва, взема го и ти оставя за него една монета рину.

- Защо?

- Защо какво?

- Защо събира зъби?

- Просто така.

Ринсуинд си състави представата за някакъв странен субект, който живее в замък от зъби. Беше от онези представи, които се опитваш да забравиш. Безуспешно.

- Пфу! - възкликна.

Червени шапчици! Двоумеше се дали да просвети туриста относно това какво всъщност представлява животът, когато жабата е добра гозба, заешката дупка е полезно място за подслон от дъжда, а бухалът, носещ се в нощта - тих ужас. Панталони от къртичена кожа звучаха много шик наистина, само да не се налага лично да ги сваляш от първоначалния им собственик, докато злобната гадинка е приклепена в дупката си. Що се отнася до червени шапки, всеки тръгнал из гората в нещо толкова ярко и биешо на очи, би го правил само много, много кратко.

Искаше да каже: "Слушай, животът на гномовете и горските духове е жесток, брутален и къс. Такива са и те самите."

Искаше да му каже всичко това и не можеше. Човек, изгарящ да види цялата безкрайност, Двущветко всъщност никога не излизаше извън собствената си глава. Да му каже истината щеше да бъде като да ритне кокер шпаньол.

- Суии уии уидъл уиит - каза едно гласче до крака му. Той погледна надолу. Гномът, който се беше представил като Суайърз, погледна нагоре.

На Ринсуинд много му се удаваха езиците. Гномът току-що беше казал: "Останал ми е от вчера малко шербет от тритони".

- Звучи чудесно - възкликна Ринсуинд.

Суайърз още веднъж го побутна по глезена.

- Другият по-голям добре ли е? - рече загрижено.

- Страда само от шок поради сблъсък с действителността - отвърна Ринсуинд. - Да имаш случайно червена шапчица?

- Какво?

- А, нищо, аз само така.

- Знам къде има храна за по-големи - рече гномът, - и подслон също. Не е далеч.

Ринсуинд погледна към надвисналото небе. Дневната светлина се оттичаше от пейзажа, а облаците поглеждаха така, сякаш бяха чули за сняг и обмисляха предложението. Разбира се, не можеше на всяка цена да се вярва на хора, които живееха в гъби, но точно сега един капан, зареден с топло ядене и чисти чаршафи, би накарал магьосника да хлопа с всичка сила, за да влезе.

Потеглиха. След секунди Багажът внимателно се вдигна на крака и ги последва.

- Псст!

Той се извърна предпазливо, движейки малките си крачета в сложни конфигурации и сякаш погледна нагоре.

- Хубаво ли е да си дърводелско изделие? - попита тревожно дървото. - Болеше ли?

Багажът изглежда се замисли върху това. Всяка една от пиринчените дръжки, всяка дупка от чеп излъчваха крайно съсредоточаване.

После вдигна капак и се отдалечи, клатушкайки се.

Дървото въздъхна и отрони няколко мъртви листа от клоните си.

Къщурката беше малка, порутена и натруфена като дантела. Някакъв побъркан резбар се е захванал да я украсява, реши Ринсуинд и е натворил ужасни поразии, преди да успеят да го изхвърлят. Върху всяка врата, върху всеки кепенец се мъдреха чепки дървено грозде и полумесеци, а по всички стени имаше масови изблици на дялани шишарки. Нямахше да се изненада, ако през един от горните прозорци внезапно изскочи някоя гигантска кукувица.

Другото нещо, което забеляза, беше характерното усещане за мазнота на въздуха. Изпод ноктите му искряха мънички зелени и пурпурни пламъчета.

- Силно магическо поле - промърмори. - Поне 100 милитома*.

[* 1 том е основната единица за магическа сила. Всепризнато е, че тя е равна на количеството магия, необходимо за да се създаде един малък бял гълъб или три стандартно големи билиардни топки.]

- Магията тук е навсякъде - рече Суайърз. - Преди тук живееше стара вещица. Отиде си много отдавна, но магията все още поддържа къщата.

- Тая врата тук нещо не е наред - каза Двувцветко.

- Защо ѝ е на една къща магия, за да я поддържа? - попита Ринсуинд.

Двувцветко предпазливо попипа една от стените.

- Цялата лепне!

- Нуга - обясни Суайърз.

- Велики боже! Истинска захарна къщичка! Ринсуинд, истинска.

Ринсуинд кимна нещастно.

- Ъхъ, Сладкарската школа в Архитектурата - каза. - Няма много последователи.

Погледнаха подозрително бонбоненото чукче на вратата.

- Тя някакси регенерира - поясни Суайърз. - Великолепно, наистина. В днешно време вече е просто невъзможно да се направи такова нещо, не можеш да си набавиш медено тесто.

- Така ли? - мрачно рече Ринсуинд.
- Хайде да влезем - подкани гномът, - но внимавайте с изтривалката.
- Защо?
- Захарен памук.

Огромният Диск бавно се въртеше под своето отрудено слънце, дневната светлина започна да се сбира в долчинките и накрая потъна с падането на нощта.

В студената си стая в Невидимия Университет Траймън задълбочено изучаваше книгата и устните му безгласно помръдваха, докато пръстът му следеше непознатото древно писмо. Прочете, че Великата Пирамида на Тсорт, вече отдавна изчезнала, била построена от три хиляди и десет варовикови блока. Прочете, че десет хиляди роби са били принудени да работят до смърт за нейното изграждане. Научи, че тя представлявала лабиринт от тайни тунели, чиито стени уж били украсени с концентрираната мъдрост на дъвен Тсорт. Прочете, че височината плюс дължината, делени на половината от ширината ѝ правели точно 1.67563, или точно 1 257.98712567 пъти разликата между разстоянието до слънцето и теглото на малък портокал. Научи, че на нейния строеж били посветени цели шестдесет години.

Струваше му се абсурдно да се хвърля толкова много труд, само за да се наточи острието на бръснача.

А в Гората на Скънд Двувцветко и Ринсуинд започнаха да си хапват от медената полица зад камината, като си мислеха с копнеж за туршия с лук.

А далече от там, но както изглежда тръгнал по път, който ще ги срещне, най-великият герой, когото някога е създавал Дискът, си свиваше цигара, ни най-малко неподозиращ ролята, която му предстоеше да играе. Това, което той нещо изработи между пръстите си, беше една доста интересна папироска. Подобно на много от странстващите магьосници, от които беше научил това изкуство, той имаше навика да събира фасове в една кожена торбичка и да си свива от тях нови цигарки. Следователно по неумолимия закон за средните стойности, част от този тютюн се пушеше непрекъснато от много години насам. Парчето, което в момента безуспешно се опитваше да запали беше... е, можеше да служи за пътна настилка. Така велика беше славата на тази личност, че група номадски варварски конници почтително го бяха поканили да седне с тях около огъня им от конски фашкии. Номадите от Централните райони обикновено мигрираха към Ръба за зимата и тези бяха част от племе, което бе опънало плъстените си палатки в знойна горещина от някакви си минус три градуса и ходеха с белези се носове, оплаквайки се от топлинен удар.

Варварският вожд попита:

- Кои, тогава, са най-великите неща, които човек може да намери в живота?

Това е една от темите, за които се предполага, че се подемат, за да се поддържа степният дух във варварските кръгове.

Човекът от дясната му страна вгълбено допи коктейла си от кобилешко мляко и кръв от снежна котка и рече следущото:

- Свежият хоризонт в степта, вятърът в косата ти, отморен кон под тебе.

Човекът отляво рече:

- Крясъкът на белия орел във висините, снегът в гората, истинска стрела в лъка ти.

Вождът кимна и рече:

- Без съмнение, това е да видиш врага си убит, унижението на племето му, скръбта на жените му.

Чу се всеобщо одобрително мърморене под мустак при тази демонстрация на свирепост.

Тогава вождът почтително се обърна към госта си, дребна фигурка, която грижливо грееше измръзналите си меса на огъня и рече:

- Но нашият гост, чието име е легенда, трябва вярно да ни каже: кое е това, което човек може да нарече най-великите неща в живота?

Гостът помълча наред нов неуспешен опит да запали.

- Какво кажа? - попита беззъбо.

- Рекох: какво е това, което човек може да нарече най-великите неща в живота?

Войните се наведоха напред. Това навярно заслужаваше да се чуе.

Гостът мисли дълго и дълбоко и после каза предпазливо:

- Топла вода, добра жъболекаршка помош и мекишка тоалетна хартия.

Ослепителната октаринава светлина блестеше в ковачницата. Галдър Уедъруакс, гол до кръста, с лице прикрито в маска от пушено стъкло, присви очи от сиянието и с хирургическа точност удари с чука. Магията пискаше и се мятеше в машата, но той не спираше да я обработва, превръщайки я в измъчена огнена жица.

Една дъска от пода проскърца. Галдър беше отделил безброй часове да ги настройва, една винаги мъдра предпазна мярка, когато имаш амбициозен асистент с походка на котка.

Ре бемол. Това означаваше, че е точно надясно от вратата.

- А, Траймън - каза без да се обръща и с известно задоволство отбеляза слабото стреснато поемане на дъх зад себе си. - Много мило, че идваш. Затвори вратата, ако обичаш.

Траймън блъсна тежката врата с безизразно лице. На високата полица над него най-различни консервирани невъзможни създания се заклатиха в туршиените си стъкленици и го наблюдаваха с интерес.

Като всички магьоснически работилници и тази изглеждаше така, сякаш препаратор си е зарязал стоката в леярна, после се е сбил с разярен стъклодухач, като междувременно е разбил главата на минаващ крокодил (последният висеше от тавана и силно миришеше на камфор). Имаше лампи и пръстени, които Траймън умираше от желание да потърка и огледала, които май си заслужаваше да погледнеш повторно. Чифт бързоходни ботуши неспокойно се размърда в една клетка. Цяла библиотека магьоснически книги, разбира се не толкова мощни като Октаво, но все пак натежали от заклинания, заскърцаха и задърпаха с веригите си, усещайки върху себе си алчния поглед на магьосника. Чистата и неподправена власт, която даваше всичко това, го развълнува, както нищо друго не го вълнуваше, но той се отвори от прахоляка и театралниченето на Галдър.

Например, случайно знаеше, че зелената течност, която мистериозно се пенеше през лабиринт от изкривени тръбички на една от масите, е само зелена боя в сапунена вода, тъй като бе подкупил един от прислужниците. Един ден, помисли си, всичко това ще изчезне. Като се започне от този гаден алигатор. Кокалчетата на ръцете му побеляха.

- Е, значи - рече Галдър весело, окачайки престилката си и облягайки се назад в креслото, с облегалки за ръцете във форма на лъвски лапи и с крака като тези на патица, - ти ми изпрати оная пометка.

Траймън сви рамене.

- Паметка. Само изтъкнах, повелителю, че всички други Ордени са изпратили агенти в Гората Скънд за да хванат магията, докато Вие не предприемате нищо. Не се съмнявам, че своевременно ще разкриете причините за това.

- Твоята вяра ме прави за срам - рече Галдър.

- Магьосникът, който залови магията, ще донесе голяма чест на себе си и на ордена си - рече Траймън. - Другите използват ботуши и всякакви други магии за пренасяне. Вие какво предлагате да използваме, господарю?

- Нима забелязах мъничко сарказъм в речта Ви?

- Нищо подобно, господарю.

- Дори ей тоничко ли нямаше?

- И ей тоничко нямаше, господарю.

- Добре. Защото аз предлагам да не ходим.

Галдър посегна надолу и вдигна древна книга. Проломоти някаква команда и тя се отвори със скърцане; отметка за книги, подозрително прилична на език, мигновено се скри в подвързията.

Той порови до възглавницата си и измъкна кожена торбичка с тютюн и лула голяма колкото пещ. С цялата сръчност на самоунищожаващ се никотиноман, той стри между ръцете си топчица тютюн и я натъпка в лулата. Щракна с пръсти и припламна огън. Всмука дълбоко, въздъхна с облекчение...
...вдигна очи.

- Още ли си тук, Траймън?

- Вие ме повикахте, господарю - рече Траймън безизразно.

Поне това каза гласът му. Дълбоко в зелените му очи едва забележими пламъчета говореха, че води списък на всяка обида, всеки проблясък на превъзходство, всеки мек укор, всеки многозначителен поглед и за всеки един от тях живият мозък на Галдър щеше да прекара по година в киселина.

- О, да, наистина, така е. Прости скудоумието на един старец - рече Галдър приветливо. Той повдигна книгата, която четеше.

- Не съм привърженик на цялото това търчене насам-натам - каза. - Много е драматично да се хайтосва с вълшебни килимчета и други такива, но според мен това не е истинска магия. Вземи например бързоходните седемлевгови ботуши. Ако хората бяха предназначени да изминават двадесет и една миля на крачка, сигурен съм, че Господ щеше да ни даде по-дълги крака... Докъде бях стигнал?

- Не съм сигурен - студено процеди Траймън.

- Ах, да. Странно, че не можахме да открием нищо за Пирамидата на Тсорт в Библиотеката, човек би си помислил, че трябва да имаме нещо, нали?

- Библиотекарят, разбира се, ще бъде наказан.

Галдър го изгледа косо.

- Нищо драстично - каза, - може би ще му спрем бананите.

Гледаха се един друг известно време. Галдър пръв наруши мълчанието - да гледа Траймън право в очите винаги го бе смущавало. Получаваше се същия обезпокоителен ефект, както ако погледнеш в огледалото и не видиш никого.

- Както и да е - каза. - Странно, но намерих помощ другаде. Всъщност сред собствените си скромни книжни лавици. Дневникът на Скрелт Тепикошница, основателят на нашия орден. Ти, млади човече, така нетърпелив по-скоро да тръгнеш, знаеш ли какво става, когато умре магьосник?

- Магиите, които е запаметил, се казват сами - рече Траймън. - Едно от първите неща, които научаваме.

- Фактически това не важи за първоначалните Осем Велики Магии.

Посредством подобно проучване, Скрелт открил, че всяка Велика Магия просто намира убежище в първия отворен и готов да я приеме мозък. Избутай, ако обичаш, онова голямо огледало насам.

Галдър стана и повлече крака към пешта, която вече беше изстинала. Въпреки това жичката магия още се гънеше, едновременно присъстваща и неприсъстваща, като процеп, изрязан в друга вселена, пълна с гореща синя светлина. Той я вдигна леко, взе голям лък от стената, изрече някаква команда и със задоволство видя как магията обхвана краищата на лъка и ги стегна докато дървото изпука. После избра една стрела.

Траймън беше довял в средата на стаята голямо тежко огледало. Когато аз стана глава на ордена, каза си той, в никакъв случай няма да си търпя краката в домашни чехли. Траймън, както вече споменахме, смяташе, че свежата кръв може да направи чудеса, стига само да се отстрани мъртвата гнилоч, но за момента истински го интересуваше да види какво ще направи по-нататък старият глупак. Щеше сигурно да извлече някакво удоволствие, ако знаеше че и Галдър, и Скрелт бяха на съвсем погрешен път.

Галдър извърши няколко движения пред огледалото и то се замъгли, след което се избистри, за да покаже въздушен изглед от Гората на Скънд. Вторачи се в него, като в същото време държеше лъка със стрелата насочени неопределено някъде към тавана. Изломоти нещо като "допусни скорост на вятъра, да речем, три възела" и "нагласи температурата", след което с доста разочаровашо движение, пусна стрелата.

Ако законите на действие и противодействие имаха нещо общо тук, тя щеше да тупне на земята на няколко фута разстояние. Но никой не ги слушаше. Със звук, неподдаващ се на описание, който обаче за завършеност би могъл да се представи горе-долу като "СПИНГ!" плюс три дена усилена работа в някое прилично оборудвано стереофонично студио, стрелата изчезна.

Галдър хвърли лъка и се ухили.

- Разбира се, ще й трябва около час, за да стигне там - каза. - После магията просто ще последва йонизираната диря обратно насам към мен.

- Забележително - каза Траймън, но всеки минаващ наблизко телепат би прочел в десетярдови букви: "Ако ли към теб, защо не към мен?". Той сведе поглед към разхвърляната работна маса и не щеш ли, един дълъг и много остър нож му се стори като излят за това, което внезапно му мина през ума.

Насилието не беше нещо, в което обичаше да се забърква, освен чрез посредник. Но Пирамидата от Тсорт съвсем ясно беше назовала възнагражденията за този, който събере осемте магии в подходящия момент, а Траймън не възнамеряваше да пропилее години усърден труд, само защото на някакъв стар глупак му хрумнала блестяща идея.

- Искаш ли едно какао, докато чакаме? - предложи Галдър, куцукайки през стаята към звънеца за прислугата.

- С удоволствие - прие Траймън. Той повдигна ножа, като го преценяваше откъм баланс и точност. - Трябва да Ви поздравя, маестро. Виждам, че ние всички трябва да ставаме много рано сутрин, за да ви надминем.

Галдър се изсмя. И ножът излетя от ръката на Траймън с такава скорост, че (поради някак мудната природа на светлината върху Диска) той всъщност малко се скъси и стана по-масивен докато се носеше, с безпогрешна точност, към врата на Галдър.

Не го достигна. Вместо това се отклони на една страна и почна бързо да обикаля около врата му - толкова бързо, че внезапно Галдър започна да изглежда така, като че носи метална яка. Той се извърна и на Траймън се стори, че изведнъж е пораснал с няколко фута и е станал много по-могъщ.

Ножът се отплесна и завибрира във вратата, на косъм от ухото на Траймън.

- Рано сутрин? - рече Галдър приветливо. Скъпо мое момче, ще трябва да будуваш цяла нощ.

- Хапни си още малко от масата - подкани Ринсуинд.

- Не, благодаря, не обичам марципан - каза Двущетко. - А и, сигурен съм, не е правилно да се ядат мебелите на хората.

- Не се безпокой - каза Суайърз. - Никой не е виждал старата вещица от години. Казват, че двама млади нехранимайковци ѝ видели сметката.

- Това е то днешната младеж - изкоментира Ринсуинд.

- Аз смятам, че родителите са виновни - каза Двущетко.

След като веднъж си направил необходимата промяна в психическата си нагласа, захарната къщурка ти ставаше съвсем приятна. Остатъчната магия я държеше да не падне, а и онези местни диви животни, които още не бяха умрели от смъртоносна зъбна болест, старателно я отбягваха. В камината малко разхвърляно гореше ярък огън от бонбонени цепеници; Ринсуинд се беше опитал да събере дърва навън, но се отказа. Трудно е да гориш дърво, което ти говори.

Той се оригна.

- Това никак не е здравословно - каза. - Искам да кажа, защо сладки неща? Защо не препечен хляб и сирене? Или пък салам, ето на, как добре би ми дошло сега едно хубаво саламено канапе.

- Да пукна ако знам - рече Суайърз. - Старата баба Уитлоу правеше само сладкиши. Да можехте да видите захарните ѝ целувки.

- Видях ги - каза Ринсуинд - погледнах матраците...

- Захарните изделия са по-традиционни - обясни Двущетко.

- За какво, за матраци?

- Не ставай глупав - разумно рече Двущетко. - Кой пък е чувал за захарни матраци.

Ринсуинд изсумтя. Мислеше си за храна - по-точно, храната в Анкх-Морпорк. Странно как добрият стар град изглеждаше толкова по-привлекателен, колкото повече се отдалечаваше от него. Стига само да затвореше очи и си представяше, с пълнещи устата му със слюнка подробности, сергиите за ястия от сто различни култури на пазара. Човек можеше да яде скупши или супа от перка на акула, толкова прясна, че плувците не смееха да се доближат до нея, и...

- Мислиш ли, че ще мога да купя тази къщичка? - попита Двущетко.

Ринсуинд се поколеба. Беше стигнал до извода, че си струва добре да помисли, преди да отвърне на по-изненадващите въпроси на Двущетко.

- За какво? - осведоми се предпазливо.

- Ами, тя просто ухае на носталгия.

- Аха.

- Какво е носталгия? - попита Суайърз, като плахо смръкна с израз на лицето, който говореше, че не го е направил той, каквото и да е то.

- Мисля, че е вид жаба - обясни Ринсуинд. - Както и да е, не можеш да я купиш, защото няма от кого да я купиш...

- Мисля, че бих могъл да уредя това, от страна на горския съвет, разбира се - прекъсна го Суайърз, като се опита да избегне кръвнишкия поглед на Ринсуинд.

- ...а и няма как да я вземеш със себе си, искам да кажа, едва ли ще

се събере в Багажа, нали? - Ринсуинд посочи Багажа, който лежеше пред камината и успяваше по някакъв невероятен начин да изглежда като доволен, но готов за скок тигър, после погледна обратно към Двувцветко. Посърна.

- Ще се събере ли? - повтори.

Още не беше успял да се примири с факта, че вътрешността на Багажа изглежда не обитаваше съвсем същия свят като външната му част. Разбира се, това бе само странично следствие от цялата му чудата същност, но се объркваше като гледаше как Двувцветко го тъпче с мръсни ризи и стари чорапи, после отваря пак капака и намира купчина свежо пране, леко ухаещо на лавандула. Двувцветко също така купуваше много необичайни местни сувенири или, както би казал Ринсуинд, боклуци, и дори седемфутов церемониален прът за гъделичкане на прасета като че ли се събра вътре с лекота, без да се подава отникъде.

- Не знам - каза Двувцветко. - Ти си магьосник, ти ги знаеш тези неща.

- Ами да, разбира се, но багажната магия е изкуство от висока класа - обясни Ринсуинд. - Както и да е, сигурен съм, че гномите няма да искат да я продадат, тя, тя е, тя е... - той се мъчеше да си спомни малкото, което знаеше от побъркания речник на Двувцветко, - тя е туристическа атракция.

- Какво е това? - попита Суайърз, заинтригуван.

- Това значи, че много хора като него ще идват да я посетят - обясни му Ринсуинд.

- Защо?

- Защото - Ринсуинд търсеше думи, - е чудата. Ъ, ъ, ъ от едно време. Фолклоризъм. Ъ, ъ, ъ - очарователен образец на отмряло фолклорно изкуство, пропита с традициите на отдавна отминала епоха.

- Така ли? - възкликна Суайърз и погледна къщичката с удивление.

- Да.

- Всичко това?

- Амчи да.

- Ще ви помогна да си съберете багажа.

И така, нощта напредва под покривалото от надвиснали облаци, което забулва по-голямата част от Диска - но това е случайно, тъй като, когато се проясни и астролозите успеят добре да огледат небето, ще се ядосат и разстроят.

А в различни краища на гората групички магьосници се объркват и ходят в кръг, и се крият един от друг, и се разстройват, понеже като се блъснат в някое дърво, то им се извинява. Но макар и несигурно, много от тях се приближават все повече до къщурката...

Което е добър момент да се върнем в безвкусно струпаната сграда на Невидимия Университет и по-специално, в покоите на Грейхалд Сполд, по това време най-старият магьосник на Диска и решен да остане такъв.

Той току-що бе изпитал нещо крайно изненадващо и тревожно.

През последните няколко часа се беше отдал на трескава дейност. Може да е глух и трудничко да чува, но възрастните магьосници имат много добре трениран инстинкт за самосъхранение и знаят, че когато висока фигура в черна мантия и със земеделско сечиво, последна дума на модата, те загледа дълбокомислено, време е да се действа и то бързо. Прислужниците са освободени. Вратите са залепени с паста от счукани на прах мухи едnodневки, на прозорците са начертани защитни октограми. Редки етерични масла със силна миризма са излени по пода в сложни фигури, чиято форма дразни окото и

свидетелства, че ги е помислил някой пиян или от друго измерение, или пък може би и двете; в самия център на стаята се намира осмокракия октограм на Възпирането, заобиколен от червени и зелени свещи. А в центъра му се намира кутия, направена от дървото на къдравия папратовиден бор, който достига дълбока старост, подплатена с червена коприна и още защитни амулети. Тъй като Грейхълд Сполд знае, че Смърт го търси, той е прекарал много години в конструирането на недостъпно скривалище.

Той тъкмо е нагласил сложния механизъм на ключалката и е спуснал капачето, отпуснал се е назад със съзнанието, че ето го най-последното съвършено защитно съоръжение срещу най-големия от всичките му врагове, макар че все още не е взел предвид важната роля, която безспорно играят отдушниците в едно такова начинание.

И точно до него, съвсем близо до ухото му, един глас току-що е изрекъл:

- ТЪМНИЧКО Е ТУК ВЪТРЕ, НАЛИ?

Заваля сняг. Небетшекерените прозорчета на къщурката се открояваха ярки и весели на фона на тъмнината.

От едната страна на сечището за момент пробляснаха три мънички светли точки и се чу гръдна кашлица, която рязко се спря.

- Тихо! - просъска магьосник от трети ранг. - Ще ни чуят!

- Кой? Изплъзнахме се от момчетата от Братството на Конските Капаци в блатото, а онези идиоти от Почетния Съвет на Пророците и без това тръгнаха в погрешна посока.

- Да - рече най-младшият магьосник, - ама кой все ни приказва? Говорят, че това е магическа гора, пълна е с горски духове, вълци и...

- Дървета - добави глас от тъмнината високо над тях. Той притежаваше това, което може да бъде описано само като тембър*.

[* Б.пр. Непреводима игра на думи, timber - дървен материал и timbre - тембър са със сходен правопис и звучене.]

- Ъхъ - съгласи се най-младият магьосник. Всмукна от фаса си и потрепера.

Водачът на групата надникна иззад скалата и огледа къщурката.

- Хайде тогава - каза, изчуквайки лулата на петата на бързоходните си ботуши, които проскърцаха в знак на протест. - Втурваме се, грабваме ги и изчезваме. Окей?

- Сигурен ли си, че са само хора? - нервно попита най-младият магьосник.

- Разбира се, че съм сигурен - озъби му се водачът. - Какво очакваш, три мечки?

- Може да са чудовища. Тази е от горите, в които има чудовища.

- И дървета - добави дружелюбен глас от клоните.

- Ъхъ - плахо каза водачът.

Ринсуинд внимателно огледа леглото. Беше хубавичко легълце от нещо като твърд карамел с пълнеж, но по-скоро би го изял, отколкото да легне в него, а изглежда някой го беше изпреварил.

- Някой ми е ял от леглото - оплака се.

- Обичам карамел - защити се Двувцветко.

- Да внимаваш, че феята ще дойде да ти вземе всичките зъби - заплаши

Ринсуинд.

- Не, така правят елфите - каза Суайърз от тоалетната масичка. - Елфите правят това. И ноктите на краката също. Много докачливи биват елфите, като ги прихване.

Двуцветко седна тежко върху леглото си.

- Грешиш - каза. - Елфите са благородни и красиви, и мъдри и справедливи - сигурен съм, че съм го чел някъде.

Суайърз и коляното на Ринсуинд се спогледаха.

- Мисля, че ми говориш сигурно за инакви елфи - бавно рече гномът. - Ние тук имаме само от другия вид. Не че можеш да ги наречеш избухливи - добави бързо. - Особено ако не искаш да см отнесеш у дома зъбите в шапката, де.

Чу се тих характерен звук на отваряща се врата от нуга. В същото време, от другата страна на къщичката долетя едва доловим звън, като че ли камък разбиваше небетшекерен прозорец възможно най-внимателно.

- Какво беше това? - попита Двуцветко.

- Кое? - каза Ринсуинд.

Чу се тупването на тежък клон, който се удари в перваза на прозореца. С вик "Елфи", Суайърз уплашено побягна към една миша дупка и изчезна.

- Какво да правим? - попита Двуцветко.

- Да се паникьосаме? - с надежда продума Ринсуинд.

Винаги беше твърдял, че паниката е най-доброто средство за самосъхранение; далеч назад в историята, се казваше в теорията му, хората изправени пред кривоъзбите праисторически тигри, биха могли много просто да се разделят на такива, които са се паникьосвали и такива, които са оставали, казвайки: "Какъв великолепен звяр!" и "Пис, пис котенце".

- Това там е шкаф - каза Двуцветко, сочейки тясна врата приклучена между стената и комина.

Напъхаха се в сладката мухлясала тъмнина.

Една шоколадена дъска от пода проскърца отвън. Някой каза "Чух гласове".

Някой друг каза "Да, долу. Мисля, че са ония от Конските капаци".

- Мисля, че чух да казваш, че сме им избягали в блатото!

- Ей, вие двамата, тази къща се яде! Ето, гледайте - яде...

- Млък!

Чу се още скърцане и сподавен писък от долния етаж, където Почетен Пророк, предпазливо промъквайки се през тъмното от счупения прозорец беше стъпил върху пръстите на Кон-с-капачник, който се криеше под една маса. Чу се внезапно свистене и цвърчене на магия.

- Педераст! - рече някой отвън. - Хванаха го! Да вървим!

Чу се още скърцане, после настана тишина. След малко Двуцветко каза:

- Ринсуинд, мисля че в този шкаф има метла.

- Е и какво толкова необичайно има в това?

- Тази има кормило.

Отдолу се чу пронизителен писък. В тъмнината някакъв магьосник се беше опитал да отвори капака на Багажа. Трясък откъм килера възвести внезапното пристигане на група от Осветените Магии на Неразкъсания Кръг.

- Какво мислиш, че търсят? - прошепна Двуцветко.

- Не знам, но мисля, че може би е добра идея да не узнаваме - рече замислено Ринсуинд.

- Сигурно си прав.

Ринсуинд лекичко откряна вратата. Стаята беше празна. Прекоси на

пръсти към прозореца и погледна надолу право в извърнатите нагоре лица на трима Братя от Ордена на Полунощието.

- Това е той.

Бързо се дръпна и се втурна към стълбите. Сцената долу бе неопишуема, но тъй като това изявление би ни спечелило смъртно наказание през царуването на Олаф Куимбли II, по-добре да се опитаме. Първо, повечето от биещите се магьосници се опитваха да осветят сцената с помощта на различни пламъци, огнени кълба и вълшебни сияния, така че полученото осветление създаваше впечатление за диско във фабрика за осветителни тела. Всеки се опитваше да намери позиция, от която да вижда останалата част от стаята, без самият той да бъде нападнат и абсолютно всеки се стремеше да стои настрани от Багажа, който беше приклешил двама Почетни Пророка в един ъгъл и щракаше с капак срещу всеки, който го доближаваше. Но все пак един от магьосниците случайно погледна нагоре.

- Ето го!

Ринсуинд се дръпна рязко назад и нещо се блъсна в него. Огледа се забързано и зяпна като видя Двувцветко възседнал метлата, която се носеше на известно разстояние от пода,

- Вещицата сигурно я е забравила - каза Двувцветко, - истинска вълшебна метла!

Ринсуинд се поколеба. В четината на метлата припламваха октаринови пламъчета, а и едва ли не повече от всичко мразеше височините, но това което наистина най-много мразеше бяха дузина много ядосани и злонравни магьосници, които се втурват нагоре по стълбите към него, а именно това се случваше.

- Добре - съгласи се, - но аз ще карам.

Той запрати ботуш по един магьосник, който беше преполовил Заклинание за Връзване и възседна метлата, която заподскача надолу по стълбата и след това изведнъж се обърна с главата надолу, тъй че Ринсуинд с ужас се озова очи в очи с един Брат на Полунощието.

Той изпищя и конвулсивно изви кормилото. Няколко неща се случиха едновременно. Метлата се насочи напред и префуча през стената в дъжд от трохи. Багажът се втурна напред и ухапа Брата за крака. От нищото със странен свистящ звук се появи стрела, мина само на сантиметри от Ринсуинд и тежко тупна върху капака на Багажа.

Багажът изчезна.

В малко селце дълбоко в гората стар шаман хвърли още няколко съчки в огъня си и се вторачи през дима в засрадения си чирак.

- Сандък с крака, а? - попита.

- Да, господарю. Появи се от небето и ме загледа - отвърна чиракът.

- Значи и очи е имал тогава, този сандък?

- Н... - започна чиракът и спря, озадачен. Старецът се намръщи.

- Мнозина са видели Топакси, Бог на Червената Гъба и са спечелили името шаман - каза. - Някои са видели Скелде, дух на дима и тях наричаме заклинатели. Малцина са имали привилегията да видят Умчерел, душата на гората, те са известни като духоукротители. Но никой не са видели сандък със стотици крака, който да ги гледа без очи, и те са известни като идио...

Прекъсването се дължеше на внезапен писък и прахоляк от сняг и искри, който издуха огъня напреко през тъмната колиба, появи се мъгляво видение, веднага след това отсрещната стена се разтвори с трясък и привидението

изчезна.

Настъпи дълго мълчание. После малко по-късо мълчание. После старият шаман каза предпазливо:

- Нали не видя току-що как двама минаха оттук, възседнали метла с главите надолу, като си крещяха и се обиждаха един друг?

Момчето го изгледа спокойно.

- Съвсем не - каза.

Старецът въздъхна с облекчение:

- Слава тебе, господи - каза. - И аз не видях.

В къщурката цареше бъркотия, тъй като освен че всички магьосници искаха да последват метлата, всеки искаше да попречи на другите да направят това и така се стигна до няколко прискърбни инцидента. Най-зрелищният и без съмнение най трагичният беше, когато един Пророк се опита да използва Бързоходните си ботуши без нужната последователност от заклинания и подготвителни действия. Бързоходните ботуши, както вече се спомена, са капризен вид магия в най-добрия случай, а той твърде късно си спомни, че трябва да се вземат най-крути предпазни мерки, когато използваш транспортно средство, чиято ефективност в края на краищата зависи от това да опиташ да поставиш единия си крак двадесет и една мили пред другия.

Бушуваха първите снежни бури на зимата и действително по-голямата част от Диска бе обвита в подозрително тежко облачно було. И все пак от далечните висини, на сребърната светлина на мъничката луна на дисковия свят, той представляваше една от най-прекрасните гледки в мултивселената. Огромни серпантини от облаци със стотици мили дължина се виеха от водопада на Ръба до планините на Центъра. В студената кристална тишина гигантската бяла спирала блестеше мразовито под звездите, извивайки се незабележимо, сякаш Бог бе разбъркал кафето Си и след това беше сипал вътре сметана.

Нищо не смуцаваше сияйната картина, която... Нещо малко и далечно проби облачния слой влачейки парцали пара. В стратосферното спокойствие остро и ясно прозвуча шумна караница.

- Нали каза, че можеш да управляваш такова нещо?

- Не, не съм; казах само, че ти не можеш!

- Но аз никога преди не съм летял на такова!

- Какво съвпадение!

- Както и да е, ти каза - погледни небето!

- Не, не съм!

- Какво става със звездите?

И случи се така, че Ринсуинд и Двуветко станаха първите хора от Диска, които видяха какво крие бъдещето.

На хиляда мили зад тях Централната планина Кори Селести пронизваше небето и хвърляше сянка като бляскаво острие връз пенестите облаци, тъй че Боговете би трябвало също да забележат но Боговете обикновено не гледат към небето, а и бяха заети със съдебни дела срещу Ледените Великани, които бяха отказали да си намалят радиото. Към Ръба, по посока на движението на Великия А'Туин, звездите бяха изметени от небето.

В този кръг от чернота имаше само една звезда, червена й зловеща, звезда като блясъка в очната ябълка на побеснял пор. И Дискът се носеше право към нея.

Ринсуинд знаеше точно какво да се прави при тези обстоятелства. Изпищя и насочи метлата право надолу.

Галдър Уедъруакс застана в центъра на октограмата и вдигна ръце.

- Уршало, дилептор Кхула, подчини ми се!

Над главата му се образува малко облаче мъгла. Погледна косо към Траймън, който се цупеше на границата на магическия кръг.

- Следващата част е доста внушителна - каза. - Гледай.

- Кот-шам! Кот-шам! Към мен, о, духове на малки усамотени скали и разтревожени мишлета дълги не по-малко от три инча!

- Какво! - удиви се Траймън.

- За тази част бяха необходими доста изследвания - съгласи се Галдър, - особено за мишките. Както и да е, докъде бях стигнал? А, да...

Отново вдигна ръце. Траймън го наблюдаваше като разсеяно ближеше устни. Старият глупак наистина се съсредоточаваше, насочвайки мозъка си изцяло към Заклинанието, и почти не обръщаше внимание на Траймън.

Думи на могъщество се търкаляха из стаята, отскачаха от стените и бързаха да се скрият зад рафтове и буркани. Траймън се двоумеше. За момент Галдър затвори очи. Докато устните му изричаха последната дума, лицето му беше застинало в маска на екстаз.

Траймън се напрегна, пръстите му отново се свиха около ножа. И Галдър отвори едно око, кимна му и изпрати косо заряд магия, който подхвана младежа и го запокити възник върху стената. Галдър смигна и вдигна отново ръце. - Към мен, о духове на...

Чу се гръмотевица, имплозия на светлина и настъпи момент на пълна физическа несигурност, по време на който даже стените сякаш се вгълбиха в себе си. Траймън чу рязко поемане на дъх и след това глух шум от падане на нещо тежко. Внезапно в стаята стана тихо. След няколко минути Траймън изпъзля иззад един стол и се изгупа от праха. Засвирука си някаква мелодийка и се отправи към вратата с прекомерно внимание, гледайки в тавана, сякаш никога преди не бе го виждал. Движеше се така като че ли се опитваше да бие световния рекорд по скорост на безгрижното пошляйване.

Багажът приклепна в центъра на Кръга и отвори капака си.

Траймън спря. Извърна се много, много внимателно, ужасявайки се от това, което би могъл да види.

Багажът изглежда съдържаше чисто пране, леко ухаещо на лавандула. Незнайно защо, това бе едно от най-ужасните неща, които магьосникът беше виждал.

- Ъ, ъ, ъ - каза. - Вие ъ, ъ, ъ да сте виждали случайно един друг магьосник тъдява?

Багажът съумя да започне да изглежда още по-застрашителен.

- Е - каза Траймън. - Е, нищо. Няма значение.

Дръпна разсеяно шева на мантията си и прояви краткотраен интерес към начина, по който беше зашит. Когато вдигна поглед, ужасяващият сандък беше още там.

- Довиждане - рече и побягна.

Успя да се измъкне през вратата точно навреме.

- Ринсуинд?

Ринсуинд отвори очи. Не че това много му помогна. Просто вместо да не вижда нищо освен чернота, започна да не вижда нищо освен белота, което за негова изненада беше по-лошо.

- Добре ли си?

- Не.

- Аха.

Ринсуинд се повдигна. Като че ли се намираше върху скала, покрита тук-таме със сняг, но не отговаряща на всички условия за скала. Не би трябвало да се движи, например. Около него се вихреше сняг. Двувцветко беше на няколко фута от него и лицето му изразяваше неподправена тревога.

Ринсуинд изпъшка. Костите му бяха крайно недоволни от отношението към тях напоследък и се редяха на опашка, за да се оплачат.

- И какво сега? - запита.

- Нали си спомняш като летяхме и аз се тревожех да не се ударим в нещо и ти каза, че единственото нещо, в което бихме могли да се ударим на такава височина е облак, натъпкан с камъни?

- Е и?

- Как позна?

Ринсуинд се огледа, но що се отнася до разнообразие и интересни моменти в околния пейзаж, със същия успех биха могли да се намират и във вътрешността на топка за пинг-понг.

Скалата под тях - е, ами клатушката се*. Прокара ръка по нея и усети резки от длето. Прилепи ухо към студения влажен камък и му се стори, че чува бавни тъпи удари, като биене на сърце. Изпълзя напред докато стигна до ръба и надникна внимателно отвъд него.

[* Б.пр. Игра на думи - госк - скала и люлея се, клатушкам се.]

В този момент скалата сигурно минаваше над разкъсани облаци, тъй като той улови неясната, но ужасно далечна гледка на нащърбени планински върхари. Те се намираха много далече под тях.

Той издаде несвързан гърголец звук и се дръпна назад.

- Това е нелепо - каза той на Двувцветко. - Скалите не летят. Характерно за тях е, че не го правят.

- Може би щяха, ако можеха - рече Двувцветко. - Тази може просто да е открила как се прави.

- Да се надяваме само, че няма отново да забрави - каза Ринсуинд.

Сгуши се в прогизналата си мантия и мрачно зараглежда облака около себе си. Предполагаше, че някъде има хора, които притежават някакъв контрол върху живота си - ставаха сутрин и си лягаха вечер с разумната увереност, че няма да изпаднат от края на света, няма да бъдат нападнати от лунатици, нито пък да се събудят върху скала с прищявки далеч над всепризнатия й статус. Неясно си спомняше, че някой бе водил такъв живот. Ринсуинд започна да души въздуха. Скалата миришеше на пържено. Миризмата като че ли идваше отгоре и се насочваше директно към стомаха му.

- Усещаш ли миризмата? - попита.

- Мисля, че е бекон - отвърна Двувцветко.

- Надявам се, че е бекон - заяви Ринсуинд, защото ще го изядем.

Изправи се върху треперещата скала и залитайки тръгна напред из облациите, като се взираше във влажния мрак.

На предния или водещ ръб на скалата, с кръстосани крака пред малък огън седеше дребен друид. Под брадичката си беше завързал мушамена кърпа. Бъркаше бекон в тиган с декоративно сърпче.

- Хъм - рече Ринсуинд.

Друидът погледна нагоре и изтърва тигана в огъня. Скочи на крака и стисна сърпа агресивно, или поне толкова агресивно, колкото може да изглежда човек в дълга мокра бяла нощна риза и капеща кърпа на главата.

- Предупреждавам ви, че ще се разправя безмилостно с всеки, който реши да отвлече скалата. - каза и кихна силно.

- Ние ще помогнем - рече Ринсуинд, хвърляйки пълен с копнеж поглед към изгарящия бекон.

Това като че ли озадачи друида, който за лека изненада на Ринсуинд беше съвсем млад; предполагаше, че съществуват и млади друиди, на теория, само дето никога не си ги беше представял.

- Значи вие не се опитвате да откраднете скалата? - попита друидът и свали малко сърпа.

- Не съм знаел, че могат да се крадат скали. - каза уморено Ринсуинд.

- Извинете - любезно ги прекъсна Двувцветко. - Струва ми се, че закуската ви гори.

Друидът погледна надолу и безуспешно размаха ръце над огъня. Ринсуинд се втурна да му помага, стана доста задимено, захвърча пепел и настъпи объркване, и задружният триумф от спасяването на няколко доста овъглени парчета бекон се оказа по-благотворен от цяла книга за дипломатията.

- Как попаднахте тук, всъщност? - попита друидът. - Летим на петстотин фута височина, освен ако пак не съм объркал руните.

Ринсуинд се опита да не мисли за височината.

- Ами, минавахме от тук и някакси се отбихме - обясни той.

- На път за земята - добави Двувцветко.

- Само че Вашата скала спря падането ни - каза Ринсуинд. Гърбът му се жалваше. - Благодарим - додаде.

- Стори ми се, че се натъкнахме на нещо преди известно време - каза друидът, чието име се оказа Белафон. - Сигурно сте били вие.

Той потрепера.

- Трябва вече да е сутрин - рече. - По дяволите правилата - ще се качим по-нагоре. Дръжте се.

- Къде? - попита Ринсуинд.

- Ами, просто изразете цялостно нежелание да падате - посъветва ги Белафон.

Извади голямо желязно махало от мантията си и го залюля в поредица объркващи движения над огъня. Край тях префучаха облаци, появи се ужасно чувство за тежест и изведнъж скалата се обля в слънчева светлина. Облаците, които бяха изглеждали мразовити и далечни снощи и отвратително лепкаво влажни тази сутрин, сега представляваха пухкав бял килим, простиращ се във всички посоки, над който като острови стърчаха няколко планински върха. Зад скалата, вятърът породен от движението ѝ извайваше облаците в мимолетни въртопи. Скалата... Беше около 30 фута дълга и десет фута широка, синкава на цвят.

- Каква удивителна панорама! - възкликна Двувцветко с блеснали очи.

- Ъ, ъ, какво ни държи във въздуха? - попита Ринсуинд.

- Убежището - отвърна Белафон, изстисквайки крайчеца на дрехата си.

- Аха - мъдро рече Ринсуинд.

- Лесно се задържат във въздуха - обясни друидът, като изправи палеца си и примижавайки, погледна по дължината на ръката си към далечна планина. - Трудното е приземяването.

- Човек не би си го помислил, нали? - запита Двувцветко.

- Именно убеждението крепи единството на вселената - рече Белафон. - Безсмислено е да се твърди, че това се прави по магия.

Ринсуинд случайно погледна надолу през изтънелите облаци и съзря снежен пейзаж на значително разстояние под тях. Знаеше, че се намира в

присъствието на луд, но беше свикнал с това; ако вслушването в налудничавите му идеи означаваше, че няма да падне, целият беше слух.

Белафон седна и провеси крака от ръба на скалата.

- Виж какво, не се безпокой - каза. - Ако непрекъснато си мислиш, че тази скала не би трябвало да лети, може да те чуе и да се убеди, и ти да излезеш прав, нали така? Личи си, че не си в крак със съвременната философия.

- Така изглежда - малодушно се съгласи Ринсуинд.

Опитваше се да не мисли за скалите на земята. Опитваше се да мисли за скали, които се реят като лястовички във висините, изпитвайки простата радост от летенето, виейки се към небето в...

Ужасяващо добре осъзнаваше, че това никак не му се удава.

Друидите от Диска се гордееха с напредничавия си подход към откриването на загадките на Вселената. Разбира се, както всички друиди и те вярваха в абсолютното единство на всичко живо, в целебната сила на растенията, естествения ритъм на сезоните и изгарянето жив на всеки, който не се отнесе към всичко това с нужното уважение, но те също така бяха размишлявали дълго и дълбоко за самата основа на сътворението и бяха формулирали следната теория: Функционирането на Вселената, казваха те, зависи от равновесието на четири сили, а именно: обаяние, убеждение, несигурност и инат.

Така слънцето и луната обикаляли Диска, защото били убедени, че не трябва да падат, но не отлитали, поради несигурност. Обаянието позволявало на дърветата да растат, а инатът ги държал изправени, и тъй нататък.

Някои други намекваха, че тази теория има недостатъци, но старшите друиди твърде многозначително обясняваха, че действително има място за една образована дискусия, за ожесточени и вълнуващи научни дебати, и общо взето това място е върху кладата при следващото слънцестоене.

- А, значи Вие сте астроном? - попита Двущетко.

- О, не - отвърна Белафон, докато скалата леко заобиколи по контура на една планина. - Консултант съм по компютърен хардуеър.

- Какво е компютърен хардуеър?

- Ами, ето това е - рече друидът, потупвайки скалата с обувия си в сандал крак. - Във всеки случай част от такъв. Резервна част е. Аз я доставям. Имат проблеми с големите кръгове горе във Вихрените равнини. Поне така казват, де. Да можех, щях да надяна по една бронзова огърлица на всеки потребител, който не е чел упътването. - вдигна рамене.

- За какво по-точно служи, значи? - попита Ринсуинд. Само и само да не мисли за падане.

- Може да се използва да... да ти посочва какво време от годината е - обясни Белафон.

- Аха. Искаш да кажеш, ако е покрита със сняг, значи е зима ли?

- Да. Тоест не. Искам да кажа, да речем желаш да узнаеш кога ще изгрее дадена звезда...

- Защо? - запита Двущетко, показвайки любезна заинтересованост.

- Ами, може да искате да знаете кога да си посадите реколтата - каза Белафон, като започваше да се поти леко, - или пък може би...

- Ще ви услужа с моя алманах, ако искате. - каза Двущетко.

- Алманах?

- Това е книга, която ти казва кой ден сме. - уморено обясни Ринсуинд.

- Точно каквото ви трябва за посевите.

Белафон се наежи.

- Книга? - повтори. - Такава, от хартия?

- Да.

- На мене пък това никак не ми звучи убедително - злобно заяви друидът. - Как може една книга да знае какъв ден сме? Хартията не може да брои.

Отправи се с тежка стъпка към предната част на скалата, от което тя заплашително се наклони. Ринсуинд с мъка преглътна и направи знак на Двувцветко да се приближи.

- Чувал ли си за културологичен шок? - просъска.

- Какво е това?

- Това, което се получава, когато хората цели петстотин години се опитват да накарат да заработи както трябва един кръг от камъни и изведнъж се появи някой с малко книжле със страница за всеки ден и словоохотливи изречения от рода на "Сега е времето да посадите бакла" или "Рано пиле, рано пее, най-добре мъртвец се смее". А знаеш ли кое е най-важното във връзка с културологичния шок, което - Ринсуинд спря да си поеме дъх и замърда безгласно устни, опитвайки се да си спомни докъде бе стигнал с изречението, - не трябва да се забравя? - завърши.

- Кое?

- Не го предизвиквай у човек, пилотиращ скала тежка хиляда тона.

- Отиде ли си?

Траймън надникна предпазливо над назъбените стени на Кулата на Изкуството, голямата порутена островърха кула, която се извисяваше над Невидимия Университет. Далеч долу, групичката студенти и инструктори на магия направи удивителен знак.

- Сигурни ли сте?

Касиерът събра ръцете си във фуния и извика:

- Разби към централната врата и избяга преди час, сър.

- Неправилно - рече Траймън. - Той си тръгна, ние избягахме. Е, добре ще слизам тогава. Докопа ли някого?

Касиерът преглътна. Той не беше магьосник, а любезен, добродушен човек, който не заслужаваше да вижда нещата, на които беше станал свидетел през последния час. Разбира се, не беше необичайно в района на Университета да се скитат малки демони, цветни светлини и разни полуматериализирани фантазии, но в безмилостното нападение на Багажа имаше нещо, което дълбоко го разтърси. Да се опиташ да го спреш би било като да опиташ да се бориш с ледник.

- Ами... той глътна Декана на Хуманитарния факултет, сър - извика.

Траймън грейна.

- Зла съдба - промърмори.

Тръгна надолу по дългото спираловидно стълбище. След малко устните му се стегнаха в тънка усмивчица. Денят определено вървеше накъм добро.

Трябваше да се организират много неща. А ако имаше нещо, което Траймън наистина обичаше, то беше да организира.

Скалата се спусна над високите равнини, разпъртушинвайки снега от преспите само на няколко фута под нея. Белафон сновеше забързано насам натам, като ту мажеше скалата с мъничко имелов мехлем, ту пишеше с тебешир руни тук-там, докато Ринсуинд трепереше от ужас и изтощение, а Двувцветко се

тревожеше за Багажа си.

- Там горе пред нас! - изкрещя друидът, надвиквайки шума на въздушната струя. - Вижте великия небесен компютър!

Ринсуинд надникна измежду пръстите си. Далече на хоризонта се издигаше огромна конструкция от сиви и черни каменни стълбове, подредени в концентрични окръжности и мистични пътеки, върлиности и отблъскващи на фона на снега. Без съмнение, хора не биха могли да преместят тези зараждащи се планини - без съмнение, тълпа великани е била превърната в камъни от някакъв...

- Ами че това май са куп камъни - каза Двувцветко.

Белафон замръзна наред ръкомаханията си.

- Какво? - попита.

- Много е хубав - добави туристът забързано. Потърси думата. -

Етнически - реши.

Друидът настръхна.

- Хубав? - каза. - Триумф на силиконовия блок, чудо на съвременната зидарска технология хубав?

- О, да - съгласи се Двувцветко, за който сарказъм беше просто осембуквена дума, започваща със "С".

- Какво значи "етнически"? - попита друидът.

- Означават ужасно внушителен - бързо обясни Ринсуинд, - и ако нямате нищо против, май има опасност да се приземим.

Белафон се извърна, не съвсем умиловителен. Вдигна широко разперени ръце и изкрещя върволица от непреводими думи, като накрая обидено прошепна "хубав".

Скалата забави скорост, понесе се странично в пушилка от сняг и увисна над кръга. Отдолу един друид махаше в сложни фигури с две клонки имел и Белафон умело приземи масивния блок между два гигантски изправени камъка, при което се чу възможно най-слабо чукване. Ринсуинд изпусна дъха си в дълга въздишка и тя побърза да се скрие някъде. От едната страна на скалата се стовари стълба и над ръба се появи главата на възстар друид. Той озадачено изгледа двамата пътници и после се обърна към Белафон.

- Време беше, мама му стара - рече. - Седем седмици до Свинебъдни вечер, а тая пущина пак ни играе номера.

- Здравей, Закрая - каза Белафон. - Какво стана тоя път?

- Съвсем се е развалил. Днес предрече изгрева на слънцето с три минути по-рано. Пълен провал, момче, това е.

Белафон се прехвърли на стълбата и изчезна от погледа им. Пътниците се спогледаха, после се взряха надолу в огромното открито пространство между вътрешния кръг камъни.

- Какво ще правим сега? - попита Двувцветко.

- Можем да си поспим, а? - предложи Ринсуинд.

Двувцветко не му обърна внимание и заслиза надолу по стълбата. Из кръга друиди почукваха мегалитите с малки чукчета и напрегнато се вслушваха в звука. Няколко от грамадните камъни бяха сложени да легнат на едната си страна и всеки от тях беше заобиколен от друга тълпа друиди, които внимателно ги изучаваха и спореха помежду си. Към мястото, където седеше Ринсуинд, се носеха тайнствени фрази: "Не може да е софтуерна несъвместимост - Напевът на Стъпканата Спирала беше замислен за концентрични пръстени, идиот..."

"Аз викам да го запалим отново и да опитаме с една проста лунна церемония..."

"...е, добре де, добре, нищо им няма на камъните, само дето нещо във вселената се е объркало, нали така?"

В мъглявото изтощено съзнание на Ринсуинд изникна споменът за ужасната звезда, която бяха видели в небето. Нещо наистина се бе объркало във вселената снощи.

Как така се бе върнал върху Диска? Имаше чувството, че отговорите бяха някъде във вътрешността на главата му. И го осени още по-неприятното чувство, че нещо друго наблюдава сцената долу - наблюдава я иззад очите му.

Магията се беше измъкнала от леговището си дълбоко в неутъпканите черни пътища на мозъка му и се беше разположила господарски в предната му част, гледаше разиграващата се сцена и се занимаваше с умствения еквивалент на чоплене на семки.

Опита се да я побута назад - и светът изчезна... Намираше се в тъмнина, топла плесенясала тъмнина, тъмнината на гробницата, кадифената чернота на фараонския саркофаг. Долови силна миризма на стара кожа и киселия дъх на древна хартия. Хартията прошумоля. Усещаше, че тъмнината е пълна с невъобразими ужаси - а неприятното на невъобразимите ужаси е, че е твърде лесно да си ги въобразиш...

- Ринсуинд - каза някакъв глас. Ринсуинд никога не беше чувал гушер да говори, но беше сигурен, че би имал такъв глас.

- Хъм - каза той. - Да?

Гласът се изкикоти - странен звук, хартиен.

- Би трябвало да попиташ "Къде съм?" - каза.

- Приятно ли щеше да ми е, ако знаех? - попита Ринсуинд.

Втрънено се вгледа в тъмнината. Сега, след като беше привикнал с нея, виждаше нещо. Нещо безформено, толкова неясно, че едва ли можеше изобщо да бъде нещо, нищо повече от драскулки във въздуха. Нещо странно познато.

- Е, добре - каза. - Къде съм?

- Сънуваш.

- Може ли вече да се събудя, моля?

- Не - отсече друг глас, стар и сух като първия, но все пак малко по-различен.

- Имаме да ти кажем нещо много важно - каза трети глас, още по-мъртъвешки сух, ако това беше възможно.

Ринсуинд глупаво кимна. Дълбоко навътре в мозъка му се таеше магията и предпазливо надничаше иззад мисленото му рамо.

- Ти ни причини много неприятности, млади Ринсуинд - продължи гласът. - Цялото това твоё падане от края на света, без да мислиш за другите. Видиш ли, наложи се сериозно да изкривим действителността.

- Оле боже!

- А сега пред теб стои много важна задача.

- Аха. Добре.

- Преди много години уредихме една от нас да се скрие в главата ти, тъй като предвиждахме, че ще дойде време, когато ти ще трябва да играеш много важна роля.

- Аз? Защо?

- Много се измъкваш - каза един от гласовете. - Това е добре.

Късметлия си.

- Късметлия? Десетки пъти вече едва отървавам кожата.

- Именно.

- Аха.

- Обаче гледай да не почнеш да падаш пак от Диска. Това ние наистина

не можем да допуснем.

- Кой сте това ние, по-точно - попита Ринсуинд.

В тъмнината прошумоля нещо.

- В началото бе словото - рече сух глас точно зад него.

- Яйцето беше - поправи го друг глас. - Съвсем ясно си спомням.

Великото Яйце на Вселената. Малко гумено.

- И двамата всъщност грешите. Сигурен съм, че беше първоначалната тиня.

Един глас до коляното на Ринсуинд каза:

- Не, тя дойде после. Първо бе небесната твърд. Купища твърд. Доста лепкава, като захарен памук. Много сиропирана всъщност...

- В случай, че някой се интересува - рече пресеклив глас от лявата му страна, - всички вие грешите. В началото бе Прочистването на Гърлото...

- после словото...

- пардон, тинята...

- определено гумено, стори ми се...

Спряха за момент. После един глас каза внимателно:

- Както и да е, каквото и да е било, спомняме си го ясно.

- Точно така.

- Именно.

- И задачата ни е да се погрижим нищо ужасно да не му се случи,

Ринсуинд.

Ринсуинд примижа в тъмното:

- Бихте ли били така любезни да ми обясните за какво става дума?

Чу се хартиена въздишка:

- Не става с метафори - рече един от гласовете. - Слушай какво, много е важно да запазиш Магията в главата си и да ни я донесеш точно когато трябва, разбираш ли, тъй че щом настъпи точния момент, да можем да бъдем казани. Разбираш ли?

Ринсуинд си помисли: "Да можем да бъдем казани?" И изведнъж се сети какви са тези дракулки пред него. Това беше нещо написано върху страница, гледано изотдолу.

- Нима съм вътре в Октаво? - запита.

- В известно метафизическо отношение - рече безцеремонно един от гласовете, като се приближаваше. Ринсуинд почувствува сухото шумолене до самия си нос...

Той побягна.

Една единствена червена точка гореше в заобикалящото я петно тъмнина. Траймън, облечен още в церемониалната си мантия от тържественото встъпване в длъжност като глава на Ордена, не можеше да се отърве от чувството, че е пораснала малко, откакто я наблюдаваше. Извърна се от прозореца, потръпвайки.

- Е? - попита.

- Звезда е - каза Професорът по Астрология. - Мисля.

- Мислиш?

Астрологът трепна. Стояха в обсерваторията на Невидимия Университет и мъничката колкото глава на топлийка рубинена точица на хоризонта не го гледаше много по-свирепо от новия му господар.

- Ами, видите ли, въпросът е, ние винаги сме смятали, че звездите са до голяма степен като нашето слънце...

- Искаш да кажеш огнени кълба с диаметър около една миля?

- Да. Но тази нова звезда е, ами... голяма.

- По-голяма от слънцето? - попита Траймън. Винаги беше считал огнено кълбо с диаметър една миля за доста внушително, въпреки че по принцип не одобряваше звездите. Правеха небето да изглежда разхвърляно.

- Много по-голяма - бавно изрече астрологът.

- Да не би да е по-голяма от главата на Великия А'Туин?

Астрологът изглеждаше съкрушен.

- По-голяма от Великия А'Туин и Диска взети заедно - каза. - Проверили сме - добави бързо, - и сме съвсем сигурни.

- Това значи голяма - съгласи се Траймън. - Думата огромна ми идва на ум.

- Масивна - набързо се съгласи астрологът.

- Хъм.

Траймън закрачи по широкия мозаичен под на обсерваторията, който беше изпъстрен със знаците от Дисквия Зодиак. Те бяха шестдесет и четири, от Уезин Двуглавото Кенгуру до Гахуум, Вазата с Лалетата (съзвездие от голямо религиозно значение, чийто смисъл, уви, вече не се знаеше).

Той спря върху златно-синята мозайка на Мубо Хаената и рязко се извърна.

- Ще я ударим, нали? - попита.

- Боя се, че да, сър - каза астрологът.

- Хъм - Траймън направи няколко крачки напред, гледайки брадата си замислено. Спря върху ръбчето между Окъок Търговеца и Небесния Пащърнак.

- Не съм експерт по тези въпроси - каза. - Но предполагам, че това няма да е никак добре, нали?

- Не, сър.

- Много горещи са това звездите, а?

Астрологът преглътна:

- Да, сър,

- Ще изгорим, а?

- Накрая, да. Разбира се, преди това ще има дискотресения, приливни вълни, разпадане на гравитацията, а вероятно и атмосферата ще изчезне.

- Аха. С една дума, липса на сваятна организация.

Астрологът се поколеба, после се предаде:

- Може и така да се каже, сър.

- Хората ще изпаднат в паника?

- Боя се, че не за дълго.

- Хъм - каза Траймън, който точно минаваше върху Портата Може Би и умело се завърташе към Небесната Крава. Отново присви очи към червения блясък на хоризонта. Изглежда взе решение.

- Не можем да намерим Ринсуинд - рече. - А ако не можем да намерим Ринсуинд, не можем да намерим осмата магия на Октаво. Но смятаме, че Октаво трябва да се прочете, за да се отклони катастрофата - иначе защо Създателят я е оставил?

- Може би я е забравил - предположи астрологът.

Траймън го изгледа кръвнишки.

- Другите ордени претърсват всички земи оттук до Центъра - продължи, като отмяташе въпросите върху пръстите на ръката си, - тъй като изглежда нелогично човек да влети в облак и да не излезе от него...

- Освен ако не е бил натъпкан с камъни - каза астрологът като отчаян и, както се оказа, напълно несполучлив опит да разведри обстановката.

- Но той трябва да се приземи все някъде? Къде, питаме се ние.

- Къде? - лоялно повтори астрологът.

- И незабавно ни идва наум един начин на действие.

- А! - възкликна астрологът, тичайки в стремежа си да не изостава от магьосника, който крачеше гордо през Двата Дебели Братовчеди.

- И този начин е...?

Астрологът срещна две очи, толкова сиви и толкова ласкави, колкото е стоманата.

- Ъ, ъ, ъ. Да спрем да търсим? - осмели се.

- Точно така! Вкарваме в действие дарбите, които ни е дал Създателят, до трошица, поглеждаме надолу и какво е това, което виждаме?

Астрологът изпъшка вътрешно. Погледна надолу.

- Плочки - рискува.

- Плочки, да, които заедно изграждат?...

Траймън видимо очакваше отговор.

- Зодиака? - дръзна в отчаянието си астрологът.

- Правилно! И следователно, единственото което трябва да направим, е да съставим хороскопа на Ринсуинд и ще научим точно къде се намира!

Астрологът се ухили като човек, който след като е танцувал степ върху движещи се пясъци, най-после усеща досега на твърда скала под нозете си.

- Ще ми трябва точното място и време на раждането му - рече.

- Лесна работа. Преписах ги от Университетските архиви, преди да дойда.

Астрологът погледна бележките и сбърчи чело. Пресече стаята и издърпа широко чекмедже, пълно с карти. Отново прочете бележките. Взе сложен пергел и няколко пъти го разтвори над картата. Взе малък месингов астролоб и внимателно го прегъна. Свирукаше си през зъби. Взе парче тебешир и надраска няколко числа на една черна дъска.

Междувременно Траймън втренчено гледаше новата звезда. Мислеше си: "Легендата в Пирамидата на Тсорт гласи, че този, който каже Осемте Магии заедно, когато Дискът е в опасност, ще получи всичко, което истински желае. А това ще стане толкова скоро!"

Мислеше още: "Спомням си Ринсуинд, не беше ли онова дръгливо хлапе, което винаги показваше най-слаб резултат на упражненията. И един магически кокал няма в тялото му. Само да ми падне и ще видим дали не можем да кажем всичките осем..."

Астрологът възкликна "Божичко!" под носа си. Траймън се завъртя.

- Е?

- Удивителен хороскоп - задъхано рече астрологът. Сбърчи чело. - Всъщност малко странен. - добави.

- Колко странен?

- Роден е под Малката Скучна Група Слаби Звезди, която, както знаете, се намира между Летящия Лос и Възлестата Нишка. Твърди се, че даже древните не са могли да измислят какво интересно да кажат за знака, което...

- Да, да, хайде карай нататък - раздражено викна Траймън.

- Това е знакът, по традиция асоцииран с майстори на шахматни дъски, продавачи на лук, производители на малки гипсови изображения от второстепенно религиозно значение и хора, алергични към олово. Изобщо не е знак на магьосници. И по време на раждането му, сянката на Кори Селести...

- Не искам да знам всички технически подробности - изръмжа Траймън. - Само ми прочети хороскопа му.

Астрологът, който доста добре се забавляваше, въздъхна и направи някои

допълнителни изчисления.

- Много добре - каза. - Гласи следното: "Днес е добър ден за нови запознанства. Добро дело може да има непредвидени последствия. Не ядосвайте друиди. Скоро ви очаква много странно пътешествие. Щастливата ви храна са малки краставички. Хора, които насочват ножовете си към Вас, може би не Ви мислят доброто. П.С. Съвсем сериозно ви казваме това за друидите."

- Друиди? - каза Траймън. - Чудя се...

- Добре ли си? - попита Двущетко. Ринсуинд отвори очи.

Магьосникът бързо се привдигна и хвана Двущетко за ризата.

- Искам да се махна оттук! - каза настойчиво. - Веднага!

- Но тук сега ще се проведе древна и традиционна церемония!

- Хич не ме интересува колко древна! Искам да усещам честен калдъръм под нозете си, искам старата позната миризма на помийни ями, искам да отида там, където има много хора, и огнища, и покриви, и стени и други такива дружелюбни неща. Искам да си отида у дома!

Откри, че внезапно и отчаяно копнее за смрадливите задимени улици на Анкх-Морпорк, който беше най-хубав през пролетта, когато лепкавият блясък на мътните води на реката Анкх придобиваше особена иридесценция, а стрехите бяха пълни с птичи песни, или най-малкото с птици, които кашляха ритмично. Сълзи изскочиха на очите му при спомена за изкусната игра на светлината по храма на Малките Богове, известна местна забележителност, и буца заседна на гърлото му при мисълта за сергията с пържена риба на пресечката на Улица Мидън и Улицата на Лукавите Занаятчи. Сети се за малките руски краставички, които се продаваха там, огромни зелени неща, спотайващи се на дъно то на буркана си като удавени китове. Те зовяха Ринсуинд през хиляди мили разстояние, обещавайки му да го запознаят с яйчената туршия в съседния буркан.

Спомни си за уютните плевници и топлите решетки на първокласните конюшни, където нощуваше. Глупак, какъвто си бе понякога, се беше подиграл с този начин на живот. Сега това му изглеждаше невероятно, но тогава го намираше за скучен.

Сега му беше дошло до гуша. Отиваше си у дома. Туршийо от краставички, чувам твоя зов...

Той избута Двущетко настрана, загърна се в окъсаната си мантия с огромно достойнство, обърна лице към онази част от хоризонта, където смяташе, че се намира родният му град и с напрегната решителност и значителна разсеяност се хвърли направо от върха на тридесетфутов трилитон.

След около десет минути, когато разтревоженият и доста разкаян Двущетко го изрови от огромната снежна пряспа при основата на камъните, изразът на лицето му не се беше променил. Двущетко се вгледа в него.

- Добре ли си? - попита. - Колко пръста ти показвам?

- Искам да си вървя у дома?

- Добре.

- Не, не се опитвай да ме разубеждаваш, до гуша ми дойде. Ще ми се да ти кажа, че всичко беше много хубаво, но не мога, и... какво?

- Казах добре - повтори Двущетко, - нямам нищо против да видя отново Анкх-Морпорк. Предполагам, че вече са възстановили доста от сградите там.

Трябва да отбележим, че когато за последен път тези двамата видяха града, там бушуваше пожар, факт, който до голяма степен се дължеше на това, че Двущетко беше запознал благосклонното, но невежо население на града с

понятието застраховка срещу пожар. Но опустошителните пожари бяха обичайно явление в Морпоркианския живот и разрушеното винаги се построяваше отново, весело и педантично, като се използваша традиционни местни материали - сухо като прахан дърво и слама, насмолена, за да не пропуска вода.

- Така ли? - каза Ринсуинд, поотпускаяки се. - Е, добре тогава.

Хубаво. Ами може би е по-добре да офейкваме тогава, а?

Изправи се криво-ляво и се поотупа от снега.

- Само че според мен по-добре да изчакаме до утре сутрин - добави Двущетко.

- Защо?

- Ами, защото е ужасно студено, не знаем всъщност къде сме, Багажът никакъв го няма, стъмва се...

Ринсуинд застина. Стори му се, че в дълбоките каньони на мозъка си чу далечно шумолене на древна хартия. Осени го ужасяващото чувство, че отсега нататък сънищата му натрапчиво ще се повтарят, а той има да върши толкова по-добри неща, отколкото да слуша наставленията на куп древни магии, които не можеха даже да стигнат до консенсус относно това как се е появила Вселената...

Тих сух гласец се обади от задната част на мозъка му: "Какви неща?"

- О, я млъквай - каза.

- Само казах, че е ужасно студено и... - занарежда отново Двущетко.

- Нямах предвид теб, а себе си.

- Какво?

- О, я стига - уморено каза Ринсуинд. - Дали не се намира нещо за ядене наоколо?

Гигантските камъни се открояваха черни и застрашителни на фона на умиращата зелена светлина на залеза. Вътрешният кръг беше пълен с друиди, които сновяха насам-натам на светлината на големи огньове и настройваха всички необходими периферни устройства на един каменен компютър, като овнешки черепи на колове с имел на върха, знамена, избродирани с виещи се змии и тъй нататък. Оттатък кръга, образуван от светлината на огньовете, се бяха събрали голям брой жители на равнината; друидските фестивали винаги са били много популярни, особено когато нещата вървят на зле.

Ринсуинд впери поглед в тях.

- Какво става тук?

- Ами - ентузиазирано подхвана Двущетко, по всичко личи, че ще се състои тази церемония, датираща от хиляди години, за да се отпразнува... тъм, тъм, възраждането на луната или може би на слънцето. Не, почти съм сигурен, че е луната. По всичко личи, че е много тържествена и красива, и изпълнена с мълчаливо достойнство.

Ринсуинд потръпна. Той винаги се разтревожваше когато Двущетко заговаряше по този начин. Добре поне, че още не беше употребил "живописен" и "чудноват"; Ринсуинд въобще не бе успял да стигне до задоволителен превод на тези думи, но най-близкото, до което можа да се добере, беше "неприятности".

- Де да беше Багажът тук - съжали туристът. - Щях да мога да си използвам иконоскопа. Сигурно ще е много чудновато и живописно.

Тълпата се раздвижи очаквателно. Очевидно всеки момент щеше да започне.

- Виж какво - настоятелно заобяснява Ринсуинд. - Друидите са божи служители. Не трябва да забравяш това. Не прави нищо, с което да ги раздразниш.

- Но...
- Не предлагай да купиш камъните.
- Но аз...
- Не започвай да говориш за чудновати местни фолклорни обичаи.
- Мислех си...
- Наистина не се опитвай да им продадеш застраховка, това винаги ги

раздразва.

- Но те са божии служители! - проплака Двуцветко.

Ринсуинд спря.

- Да - каза, - нали именно там е цялата работа?

В далечния край на външния кръг се оформяше нещо като процесия.

- Но божии служители са добри и мили хора - каза Двуцветко. - В родината ми обикалят с просешки купички. Те са единственото, което притежават - добави.

- Аха - рече Ринсуинд, без да е сигурен, че е разбрал. - Те сигурно им служат, за да слагат там кръвта, нали така?

- Кръв?

- Да, от жертвоприношенията - Ринсуинд се замисли за божии служители, които познаваше у дома.

Той, разбира се, се страхуваше да не превърне в свой враг някой от боговете и беше присъствувал на безброй храмови служби и общо взето смяташе, че най-точната дефиниция за който и да е божи служител в региона на Кръглото Море е - човек, който прекарва значителна част от времето си потънал до мишниците си в кървища.

Двуцветко беше ужасен.

- О, не - каза. - Там, откъдето идвам, божии служители са свети хора, които са се обрели на живот в нищета, добри дела и изучаване естеството на Бога.

Ринсуинд се замисли над това ново твърдение.

- Никакви жертвоприношения? - попита.

- Абсолютно никакви.

Ринсуинд се предаде.

- Е - каза, - на мен не ми звучат много святи.

Прозвуча силен взривопръдист звук от оркестър бронзови тромпети. Ринсуинд се огледа. Колона друиди бавно маршируваха край тях с окичени с букети имел дълги сърпове. Следваха ги разни младши друиди и чираци, свирещи на различни ударни инструменти, за които се предполагаше, че пропъждат злите духове и по всяка вероятност това беше така. Светлината на факлите описваше вълнуващо драматични фигури по камъните, зловещо възправящи се на фона на осветеното в зелено небе. В посока към пъпа бляскавите завеси на аугога coriolis* започнаха да намигат и блещукат сред звездите и милион ледени кристалчета затанцуваха в магическото поле на Диска.

[* Б.пр. По аналогия с Aurora Borealis - северно сияние и Aurora Australis - южно сияние; auroga coriolis - сиянието откъм Cori Celesti, която се намира в Центъра.]

- Белафон всичко ми обясни - прошепна Двуцветко. - Ще станем свидетели на многовековна церемония, която прославя Единството на Човека с Вселената, ето това ми каза.

Ринсуинд кисело следеше процесията. Когато Друидите се разпръснаха около голям плосък камък извисяващ се в центъра на кръга, той не можа да не забележи привлекателната, макар и доста бледа млада дама сред тях. Тя имаше

дълга бяла роба, златна огърлица около врата си и неопределено изплашено изражение на лицето си.

- Тя друидка ли е? - попита Двухцветко.

- Мисля, че не - бавно рече Ринсуинд. Друидите започнаха да пеят монотонно. Това беше един особено зловец и доста еднообразен напев, който звучеше така, сякаш щеше всеки момент да премине в рязко кресчендо. Мисълта му не излезе от релси, когато видя как младата жена легна върху големия камък.

- Искам да остана - рече Двухцветко. - Мисля, че церемонии като тази ни връщат към една примитивна простота, която...

- Да, да - прекъсна го Ринсуинд, - но те ще я принесат в жертва, ако държиш да знаеш.

Двухцветко го погледна удивено.

- Какво? Ще я убият?

- Да.

- Защо?

- Не питай мен. За да накарат реколтата да расте или луната да изгрее, или нещо такова. А може би просто си падат по убийства на хора. Ето ти тебе религия.

До съзнанието му достигна ниско бръмчене, което не толкова се чуваше, колкото се усещаше.

Като че ли идеше от камъка до тях. Под повърхността му блещукаха малки светлинки, като слюдени люспички.

Двухцветко отваряше и затваряше уста.

- Не могат ли да използват цветя, горски плодове и тям подобни - попита. - Така, като символ?

- Тцъ.

- Някой опитал ли е някога?

Ринсуинд въздъхна:

- Виж какво - каза. - Нито един уважаващ себе си Върховен Жрец няма да вдига цялата тая дандания с тромпетите и процесите и всичко останало, за да забие после ножа си в нарцис и две-три сливи. Приеми нещата такива, каквито са, всички тия дрънканици за златни клонки, природни цикли и тям подобни, всичко се свежда до секс и насилие, обикновено в комбинация.

За негово учудване, устната на Двухцветко трепереше. Двухцветко не само че гледеше на света през розови очила. Ринсуинд знаеше - той също така го наблюдаваше и чрез розов мозък и го слушаше през розови уши.

Напевът безмилостно се извисяваше към кресчендо. Главният друид пробваше ръба на сърпа си и всички очи бяха обърнати към каменния показалец на снежните хълмове отвъд кръга, където луната трябваше да гастролира тази нощ.

- Няма смисъл да...

Но Ринсуинд говореше сам на себе си.

Мразовитият пейзаж извън кръга обаче не беше напълно лишен от живот. От една страна, група магьосници тъкмо сега се приближаваше, вдигната по тревога от Траймън.

Но една малка самотна фигурка също наблюдаваше иззад прикритието на удобен повален камък. Една от най-великите легенди на Диска наблюдаваше събитията в каменния кръг със значителен интерес.

Той видя как друидите се подредиха в кръг и запяха, видя как главният друид вдигна сърпа си...

Чу гласа.

- Ало, извинете! Може ли да кажа нещо?

Ринсуинд се огледа отчаяно, търсейки къде да избяга. Нямаше къде.

Двуцветко стоеше до олтарния камък с вдигнат във въздуха пръст и изражение на любезна решителност. Ринсуинд си спомни как веднъж Двуцветко беше сметнал, че минаващ джелепин прекалено жестоко налага добитъка си, и му изложи възгледите си за добро държане към животните, случаят приключи с жестоко стъпкан и леко окървавен Ринсуинд.

Друидите гледаха Двуцветко с изражение, обикновено пазено за луди овце или внезапен дъжд от жаби. Ринсуинд не чуваше добре какво говори Двуцветко, но няколко фрази, като "етнически фолклорни обичаи" и "орехи и цветя" прелитаха над смълчания кръг. В следващия момент, пръсти като наръч кашкавалени сламки стиснаха устата на магьосника, един изключително остър резец прободде адамовата му ябълка, и влажен глас току до самото му ухо каза: "Шамо жвук и ши умрял".

Очите на Ринсуинд се завъртяха в ябълките си, като че ли се опитваха да избягат.

- Ако не искаш да казвам нищо, откъде ще знаеш дали съм разбрал това, което току-що каза? - просъска.

- Млъкни и кажи какво е жамишлил другият идиот!

- Не, виж какво, ако трябва да млъкна, как мога... - ножът на гърлото му се превърна в гореща болезнена резка и Ринсуинд реши да изостави логиката. - Казва се Двуцветко. Не е тукашен.

- Лиши му. Приятел ли ти е?

- Отношенията ни са нещо подобно, да - омраза за омраза.

Ринсуинд не виждаше похитителя си, но усещането му беше за тяло от закачалка за дрехи. Освен това, миришеше силно на ментови бонбони.

- Шмелшага, прихвамам му го. Прави тошно квото ти кажвам и има малко вероятнош да не швършиш опакован около иякой камък.

- Ъ-ъ-р-р.

- Тъдява не ша много толерантни, нали ражбираш?

Точно в този момент луната в подобаващо подчинение на законите на убеждението, изгря, въпреки че при всичкото ни уважение към компютърните закони, тя изобщо не беше близо до мястото, което бяха посочили камъните.

Но това, което беше там, надничайки през парцаливите облаци, бе една облещена червена звезда. Тя увисна точно над най-свещения камък на кръга и заблещука като искрата в очната ябълка на Смърт. Беше мрачна и ужасна и Ринсуинд не можеше да не забележи - само мъничко по-голяма от снощи.

Вик на ужас се изтръгна от насъбраните жреци. Заобикалящата ги тъпла се притисна напред; ситуацията изглеждаше многообещаваща.

Ринсуинд усети как дръжката на нож се хлъзва в ръката му и джавкация глас зад него каза:

- Правил ли ши нещо такова някогаш?

- Какво нещо?

- Втурваш ше в храма, убиваш жрешите, грабваш жлатото и шпашяваш момишето.

- Не, не с толкова много думи.

- Прави ше ето така.

На два инча от лявото ухо на Ринсуинд някакъв глас нададе вик като песоглавец с крак, приклевен в ечащ каньон и малка, но жилава фигурка се втурна покрай него. На светлината на факлите видя, че е много стар човек, от типа "кожа и кости", които обикновено се определят като "пъргав", със съвсем плешива глава, брада почти до коленете и чифт крака като кибритени

клетки, върху които разширени вени бяха начертали уличен план на някакъв доста голям град. Въпреки снега, той носеше само покрит с капси кожен комбинезон и ботуши, които с лекота биха могли да приютят още един чифт крака.

Двамата най-близо стоящи до него друиди си размениха погледи и вдигнаха сърповете си. Последва кратка какафония и те се свлякоха свити на кълбо от болка, издавайки хъркащи звуци.

В последвалата суматоха Ринсуинд се промъкна боязливо към олтарния храм, като държеше ножа си внимателно, така че да не предизвиква нежелани коментари. Всъщност никой не му обръщаше много внимание; друидите, които не бяха избягали от кръга, най-вече по-младите и по-мускулестите се бяха събрали около стареца, за да обсъдят въпроса за светотатството, що се отнася до каменните кръгове, но съдейки по кискането и шума от счупени хрущяли, той печелеше дебата.

Двуцветко наблюдаваше битката с интерес. Ринсуинд го сграбчи за рамото.

- Да вървим - каза.

- Не трябва ли да помогнем?

- Сигурен съм, че само ще пречим - забързано каза Ринсуинд. - Знаеш какво е да ти се мотаят в краката, когато си зает.

- Трябва да спасим поне младата дама - твърдо рече Двуцветко.

- Добре, но побързай!

Двуцветко взе ножа и се спусна към олтарния камък. След няколко несръчни удара успя да разсече въжетата, с които беше вързано момичето, то се изправи да седне и избухна в сълзи.

- Всичко е наред... - започна Двуцветко.

- Не е, по дяволите - озъби се и го изгледа кръвнишки със зачервените си очи. - Защо хората винаги всичко развалят? - Издуха носа си възмутено с крайчеца на робата си.

Двуцветко погледна смутено към Ринсуинд.

- Ъ-ъ, Вие май не разбирате добре - рече. - Искам да кажа, ние току-що Ви спасихме от абсолютно сигурна смърт.

- Не е лесно по тези места - каза тя. - Искам да кажа, не е лесно да запазиш... - почервеня и нещастно заусуква крайчеца на робата си. - Искам да кажа, да останеш... да не си позволиш да бъдеш... да не загубиш квалификацията си.

- Квалификацията си? - недоумяваше Двуцветко, печелейки купата "Ринсуинд" за най-бавно загряващия човек в цялата мултивселена. Момичето присви очи.

- Можех сега да съм там горе с Богинята на Луната и да пия медовина от сребърна купа - каза заядливо. - Осем години стоене в къщи в събота вечер отидоха на вятъра!

Тя погледна Ринсуинд и се намръщи. В следващия миг той усети нещо. Може би едва чути стъпки зад гърба си, може би - движение, отразено в очите й - но той се наведе.

Нещо изсвистя във въздуха, където само преди секунди бе вратът му и отскочи от плешивото теме на Двуцветко. Ринсуинд се изви и видя архидруида да приготвя сърпа си за следващия удар и в отсъствието на друга надежда да го избегне, отчаяно ритна с крак. Улучи друида право в капачката на коляното. Човекът изпищя и изпусна оръжието си, в този момент се чу слабичък и зловещ тъп звук и той залитна напред. Зад него малкото човече с дългата брада издърпа мечата си от тялото, избърса го в шепа сняг и каза:

- Шъшипа ме това лумбаго. Можете да ношите шъкровището.

- Съкровище? - безсилно запита Ринсуинд.

- Всички ония тежки огърлиши и туй онуй. Всешки жлатни яки. Тъпкани ша ш такива. Такива ша ши те божите служители - каза важно човечето. - Вше това - огърлиши, огърлиши, огърлиши. Коя е тажи, момишето де.

- Не ни оставя да я спасим - оплака се Ринсуинд.

Момичето предизвикателно изгледа стареца през размазания си грим.

- По дяволите - рече и с едно движение я вдигна, залитна малко, изпищя от артритна болка и се повали.

След малко каза, както си беше в легнало положение:

- Не штой така, кушко глупава, ами ми помогни да штана.

За огромна почуда на Ринсуинд и почти сигурно и на нея самата, тя му помогна.

Междувременно Ринсуинд се опитваше да свести Двущетко. На темето му имаше ожулено, което не изглеждаше много дълбоко, но дребният човечец беше в безсъзнание и върху лицето му се беше запечатала слаба разтревожена усмивка. Дишането му беше повърхностно и странно.

Освен това му се струваше лек. Не просто с тегло под нормата, а безтегловен. Със същия успех, магьосникът би могъл да държи сянка.

Ринсуинд си спомни, че беше чувал друидите да използват странни и ужасни отрови. Разбира се, често бе чувал, обикновено от същите хора, че мошениците имат близко поставени очи, гръм никога не удря два пъти на едно и също място и че ако боговете бяха искали човека да лети, щяха да му дадат самолетен билет. Но нещо в лекотата на Двущетко уплаши Ринсуинд. Ужасно го уплаши.

Той погледна към момичето. Тя беше праметнала през рамо стареца и отправи към Ринсуинд извинителна полуусмивка. Някъде от нивото на кръста ѝ един глас каза:

- Всешко ли вже? Да ше махаме оттук преди да ша ше върнали.

Ринсуинд прибра Двущетко под мишница и забърза след тях. Изглежда нямаше какво друго да се направи.

Старецът беше привързал големия си бял кон за едно изсъхнало дърво в снежна долчинка на известно разстояние от кръговете. Конят беше добре гледан, с лъскав косъм и общото впечатление за ненадминат боен кон съвсем малко се разваляше от пръстена за хемороиди, прикачен към седлото.

- Добре, пушни ме на жемята. В шантата на шедлото има шише ш мехлемше, ако не възражаваш...

Ринсуинд подпря Двущетко на едно дърво колкото се може по-удобно и на лунна светлина а очевидно и на слабата червена светлина на зловещата нова звезда - за първи път можа хубав да огледа спасителя си.

Човекът имаше само едно око; другото бе покрито с черно парче плат. Слабото му тяло бе изпъстрено с белези и, в момента трепереше сграбчено от силен пристъп на тендовагинит. Зъбите му явно бяха решили да го напуснат много отдавна.

- Как се казваш? - попита.

- Бетан - отвърна момичето, като втриваше шепа зловонен зелен мехлем в гърба на стареца.

Тя имаше вид на девица, която, ако я помолят да изреди събитията, най-вероятно да възникнат, след като герой на бял кон я спаси от девственическа жертвена церемония, сигурно не би споменала масажиране, но която, след като очевидно тъкмо масажирането се оказа в края на краищата сполетялата я съдба, беше твърдо решена да се представи добре.

- Имах предвид него - обясни Ринсуинд. Погледна го. Едно пълно със звезден блясък око.

- Кажвам ше Коен, момшето ми.

Ръцете на Бетан престанаха да се движат.

- Коен? - възкликна. - Коен Варварина?

- Шъвшем шъщия.

- Я чакай, чакай - намеси се Ринсуинд. - Коен е мъж канара с врат като на бик, мускулите на гърдите му са колкото футболни топки. Искам да кажа, той е най-великият воин върху Диска, жива легенда. Спомням си как дядо ми казваше... дядо ми... го видял... дядо ми казваше, че... дядо ми...

Той се запъна под погледа на впереното в него остро като свредел око.

- О, - каза. - О, разбира се. Извинете.

- Да - въздъхна Коен. - Тошно така, момшето ми. Аш шъм легендарно жив.

- Господи - каза Ринсуинд, - на колко години сте, по-точно?

- Ошемдешет и шедем.

- Но вие сте били най-великият. Още се пеят песни за Вас.

Коен вдигна рамене и извика от болка.

- Никога не шъм полушавал прошент от приходите - каза. Погледна унило снега. - Това е шегата на живота ми. Ошемдешет години в тоя бижнеш и каква ми е наградата? Болки в кръшта, хемороиди, лошо храносмилане и стотиши различни решепти за шупа. Шупа! Ненавиждам шупите!

Бетан сбърчи чело.

- Шупа?

- Супа - обясни Ринсуинд.

- Да-а, шупа - повтори нещастно Коен. - Жаради жъбите ми, нали ражбирате. Никой не те вжема на шериожно като нямаш жъби, кажват ти: "Шедни до огъня, дядо и си хапни малко шу..." Коен хвърли рязък поглед към Ринсуинд - Много лошава кашлиша имаш, момше.

Ринсуинд извърна поглед, неспособен да погледне Бетан в очите. После сърцето му се сви. Двувчетко все още лежеше облеган на дървото, безметежно безчувствен и изглеждаше така, като че ли го упрекваше, доколкото му беше възможно при тези обстоятелства.

Коен изглежда също си спомни за него. Несигурно се изправи на крака и се затътри към туриста. Отвори с палец и двете очи, прегледа ожуленото, премери пулса.

- Той ши е отишъл - каза.

- Мъртъв? - попита Ринсуинд.

В дискуссионната зала на мозъка му една дузина емоции скочиха и закрепяха. Облекчението вилнееше с пълна сила, когато Шокът се намеси по процедурен въпрос, след което Объркаността, Ужаса и Загубата се сбиха и спряха едва когато Срамът се промъкна от съседната стая да види за какво се карат.

- Не - каза Коен замислено, - не шъвшем. Прошто ши е отишъл.

- Отишъл си е? Къде?

- Не знам - каза Коен, - но мишля, че познавам един шовек, който може би има карта.

Далеч из заснеженото поле половин дузина мънички червени светлини блещукаха в тъмното.

- Не е далеч - каза водещия магьосник, след като надникна в малко кристално кълбо.

В редицата зад него се надигна всеобщ ропот, който означаваше приблизително, че колкото и да е далеч Ринсуинд, няма как да е по-далеч от една хубава гореща вана, добро ядене и топло легло.

В следващия миг магьосникът, който се тътреше най-отзад спря и каза:

- Чуйте!

Заслушаха се. Чуваха се едва доловимите шумове на зимата, която започва да сковава земята, скърцането на скалите, приглушеното топуркане на малки създания в тунелите им под одеалото на снега. Вълк зави в далечна гора, сконфузи се, когато никой не го последва, и млъкна. Чуваше се как меко се стеле сребърна лунна светлина. Чуваше се също така и свистенето на половин дузина магьосници, опитващи се да дишат тихо.

- Нищо не чувам - започна един.

- Ш-ш-ш!

- Добре де, добре...

После всички го чува - слабо далечно скриптене, като нещо движещо се много бързо по снежната кора.

- Вълци? - каза един магьосник. Всички си представиха стотици изпусталели, гладни тела, препускащи в нощта.

- Н-не - каза водачът. - Прекалено ритмично е. Може да е вестоносец?

Звукът се усили - отривист и ритмичен като че ли някой много бързо хрупаше целина.

- Ще запалят ракета - рече водачът. Взе шепа сняг, направи я на топка, метна я във въздуха и я запали със струя октаринов пламък от върховете на пръстите си. Получи се кратък ослепителен синкав блясък.

Настъпи тишина. После друг магьосник каза:

- Абе смотаняк, сега вече нищо не виждам.

Това бе последното, което чува преди нещо бързо, твърдо и шумно да ги връхлети от тъмнината и да изчезне в нощта. Когато се изровиха един друг от снега не откриха нищо друго, освен отчетливи следи от малки стъпки. Стотици мънички стъпки, много нагъсто една до друга, описващи права като лъч на прожектор черта през снега.

- Некромантка! - каза Ринсуинд.

Старицата от другата страна на огъня вдигна рамене и измъкна колода мазни карти от някакъв невидим джоб.

Въпреки сковаващия мраз навън, атмосферата в юртата беше като под мишницата на ковач и магьосникът вече обилно се потеше. Конските изпращания горяха добре, но Конските хора имаха още какво да научат за климатичните инсталации, като се започне от значението на думата.

Бетан го изгледа косо.

- Какво е това мека романтика? - прошепна.

- Некромантия. Разговаряне с мъртвите - обясни той.

- О - промълви тя, леко разочарована. Бяха вечеряли с конско месо, конско сирене, конски черен пудинг, кон-дъоври и рядка бира, за произхода на която Ринсуинд не искаше да размишлява. Коен (който беше ял конска супа) обясни, че Конните Племена от Централните степи се раждали на седлата, което се стори на Ринсуинд невъзможно от гинекологична гледна точка. И били особено сръчни в естествената магия, тъй като животът в откритата степ те кара да осъзнаеш колко точно небето пасва на земята по всички ръбове и това естествено вдъхновява ума за дълбокомислени въпроси от рода на: "Защо?", "Кога?" и "Защо не опитаме и говеждо, за разнообразие?"

Бабата на главатаря кимна на Ринсуинд и нареди картите пред себе си.

Ринсуинд, както вече отбелязахме, беше най лошият магьосник на Диска; никакви други магии не искаха да пребивават в мозъка му, след като там се беше настанила Магията, точно както рибите бягат от вира с щуката. Но той все още притежаваше гордост, а магьосниците не обичат да гледат как жени извършват дори и най-простата магия. Невидимият Университет никога не приемаше жени, смотолявайки оправдания за проблеми с канализацията, но истинската причина бе неизказания ужас, че ако разрешат на жените да се занимават с магия, те вероятно ще се оправят добре.

- Във всеки случай, не вярвам на гадания с карти - изломоти. -

Всичките тези приказки, че били изкристализираната мъдрост на вселената са куп глупости.

Първата карта, пожълтяла от дима и нагъната от старост беше...

Би трябвало да е Звездата. Но вместо познатия кръгъл диск с недоцялани малки лъчи, видяха мъничка червена точка. Старицата измърмори нещо и задраска с нокът по картата, после неприязнено изгледа Ринсуинд.

- Това няма нищо общо с мен - каза той. Тя обърна Голямото Значение на Измиването на ръцете, Осмица Октограм, Купола на Небето, Езерото на Нощта, Четворка Слонове, Асо Костенурки и, Ринсуинд го очакваше - Смърт.

И със Смърт нещо не беше наред. Би трябвало да представлява сравнително реалистична рисунка на Смърт на бял кон и, наистина, той все още беше там. Но небето бе осветено в червено и от далечен хълм идеше малка фигурка, почти невидима на светлината на лампите с конска мас. Нямахше нужда Ринсуинд да я идентифицира, защото зад нея се мъкнеше сандък на стотици малки крачета. Багажът следва собственика си навсякъде. Ринсуинд погледна към Двувцветко, бледа сянка върху куп конски кожи.

- Умрял ли е наистина? - попита.

Коен преведе на старата жена, която поклати глава. Пресегна се към малкото дървено ковчеже до нея и започна да бърника из множество торбички и шишенца, докато намери мъничко зелено шишенце, съдържанието на което изля в бирата на Ринсуинд. Той го погледна подозрително.

- Кажва, ше е нещо като лекарство. Ако шъм на твое мяшто бих го ишпил.

Тежи хора ше раштройват, ако откажеш гоштоприемштвото им.

- Няма ли да ми отнесе главата? - попита Ринсуинд.

- Кажва, ше е много важно да го ишпиеш.

- Ами, ако си сигурен, че не е вредно. И без това няма как да влоши вкуса на бирата.

Отпи, усещайки всички погледи върху себе си.

- Хъм - каза. - Всъщност не е толкова ло...

Нещо го подхвана и изстреля във въздуха. Само дето в друг един смисъл все още седеше до огъня - виждаше се там, смаляваща се фигурка в кръга от светлина, който бързо ставаше все по-малък. Миниатюрните фигурки около него напрегнато се визираха в тялото му. Като се изключи старицата. Тя гледаше право нагоре към него и се хилеше.

Старшите магьосници на Кръглото море изобщо не се хилеха. Те започнаха да съзнават, че имат насреща си нещо съвсем ново и страховито: млад човек, който прави кариера.

Все пак никой не знаеше с пълна сигурност каква е истинската възраст на Траймън, но рядката му коса бе все още черна, а въсьчният вид на кожата му би могъл да бъде взет, при лошо осветление, за свежия цвят на младостта.

Шестимата оцелели лидери на Осемте Ордена седяха около дългата, лъскава нова маса в стаята, която преди това беше кабинет на Галдър Уедъруакс и всеки се питаше какво точно у Траймън ги кара да искат да го ритнат.

Не беше това, че е амбициозен и жесток. Жестоките хора са глупави; всички те знаеха и как да пречупват амбициите на другите. Човек не оставаше маг на Осмо Ниво дълго време, ако не беше изкусен в нещо като психическо джудо.

Не беше това, че е кръвожаден, властолюбив, или пък особено зъл. Тези неща не са непременно недостатъци за един магьосник. Магьосниците общо взето не бяха по-зли от, да речем, комитета на средностатистическия Ротари Клуб, и всеки от тях се бе издигнал до позиция на превъзходство в избраното поприще не толкова чрез уменията си по магия, колкото поради това, че никога не бе пропускал да се възползува от слабостите на опонентите си.

Не беше и това, че е особено мъдър. Всеки магьосник смяташе себе си за сравнително страхотен в това отношение - беше си характерна черта на професията.

Не беше даже и това, че има обаяние. Всички те знаеха какво е обаяние, а у Траймън обаянието беше колкото у паче яйце.

В това именно беше цялата работа...

Той не беше нито добър, нито зъл, нито жесток или пък краен в някое отношение, освен в едно. В това, че бе издигнал сивотата до висотата на изящно изкуство и притежаваше ум, студен, безмилостен и логичен, като склоновете на Ада.

И още по-странно беше, че всички тези магьосници, които в процеса на работата си бяха срещнали безброй същества - пръскащи огън, с крила на прилеп, с нокти на тигър - в уединението на магическата октограма, никога преди не бяха изпитвали толкова неприятно чувство, каквото изпитаха когато с десетминутно закъснение, Траймън влезе в стаята.

- Извинете ме за закъснението, господа - изгъгна той, потривайки делово ръце, - много неща за вършене, много неща за организиране. Вярвам, знаете как е.

Магьосниците се спогледаха косо, докато Траймън сядаше начело на масата и дейно прелистваше някакви книжа.

- Какво стана с креслото на стария Галдър, това с лъвските облегалки за ръцете и пилешките крака? - попита Джиглад Уърт.

Беше изчезнало заедно с повечето друга позната мебел. На нейно място имаше няколко ниски кожени стола, които изглеждаха невероятно удобни преди да си седял на тях повече от пет минути.

- Креслото ли? А, наредих да го изгорят - рече Траймън без да вдига поглед.

- Да го изгорят? Но то беше безценен магически предмет на изкуството, истински...

- Боя се, че бе просто една вехтория - рече Траймън, удостоверявайки го с бегла усмивка. - Сигурен съм, че истинските магьосници не се нуждаят от такива неща, сега, ако ми позволите да привлека вниманието Ви към днешната работа...

- Каква е тази хартишка? - попита Джиглад Уърт от Конски Капаци, като размаха документа, оставен пред него, при това го размаха с повече апломб, тъй като неговото кресло в собствената му претрупана и удобна кула беше дори по-пищно от несъществуващото вече кресло на Галдър.

- Това е програма, Джиглад - търпеливо обясни Траймън.

- И за какво служи програмата?

- Това е списък с нещата, които трябва да обсъдим. Много е просто, съжалявам ако смятате, че...

- Преди никога не ни е трябвало такова нещо!

- Мисля, че може би ви е трябвало, но просто не сте го имали - каза Траймън с глас, в който звучеше разсъдливост.

Уърт се поколеба.

- Е, добре де - каза мрачно, като се огледа около масата за подкрепа, - ама какво е това тук, където пише - той приближи писанието към очите си, - "Избиране приемник на Грейхалд Сполд". Нали това е Руплед Вард? Той чака от години.

- Да, но дали той е надежден? - запита Траймън.

- Какво?

- Сигурен съм, че всички ние осъзнаваме значението на правилното ръководство - каза Траймън. - Вижте какво, Вард е... е, достоен е, разбирал се, по свой начин, но...

- Не е наша работа - каза един от другите магьосници.

- Не, но би могло да бъде - рече Траймън.

Настъпи тишина.

- Да се месим в работата на друг орден? - недоумяваше Уърт.

- Разбира се, че не - отвърна Траймън. - Просто искам да кажа, че бихме могли да им дадем... съвет. Но нека обсъдим това по-късно...

Магьосниците дори не бяха чували за "обединение на силите", иначе номерът на Траймън никога нямаше да мине. Простата истина обаче беше, че да помагаш на други да получат власт, даже за да засилиш собствените си позиции, беше съвсем неразбираемо за тях. В тяхното съзнание всеки магьосник се бореше сам за себе си. Дори и да не смятаме враждебните паранормални същества, един амбициозен магьосник беше достатъчно зает да се бори с враговете в собствения си Орден.

- Мисля, че сега трябва да обсъдим въпроса за Ринсуинд - каза Траймън.

- И звездата - добави Уърт. - Хората започват да забелязват, нали знаете?

- Да, казват, че ние трябва да вземем някакви мерки - каза Лумуел Партър от Ордена на Полунощниците. - Бих искал да знам какви.

- О, това е ясно - каза Уърт. - Казват, че трябва да прочетем Октаво. Винаги това казват. Лоша реколта? Да се прочете Октаво. Болни крави? Да се прочете Октаво. Магиите всичко ще оправят.

- Сигурно има нещо вярно - рече Траймън. - Моят, ъ-ъ-ъ, покоен предшественик доста изучаваше Октаво.

- Всички сме я изучавали - рязко каза Пантър, - но какъв е смисълът? Осемте магии трябва да действуват заедно. О, съгласен съм, ако всичко друго се провали, може би ще трябва да рискуваме, но Осемте или трябва да се кажат заедно, или изобщо да не се казват - а една от тях е в главата на тоя Ринсуинд.

- А не можем да го открием - довърши Траймън. - Това е случаят, нали така? Сигурен съм, че всеки е опитал самостоятелно.

Магьосниците се спогледаха, смутени. Накрая Уърт каза:

- Да, добре. Да си разкрием картите. Аз изглежда не мога да го открия.

- Опитах гадаене с кристал - рече друг, - нищо.

- Аз изпратих зли духове - каза трети.

Останалите се поизправиха. Ако да се признава неуспеха беше станало модерно, то те щяха страшно добре да обяснят колко героично са се

провалили.

- Това ли е всичко? Аз изпратих демони.
- Аз пък погледнах в Огледалото за надзор*.

[* Б.пр. Игра на думи. Надзор - oversight едновременно значи и пропуск, грешка.]

- Снощи го търсих в Руните на Мхо.
- Желая да обясня, че опитах и Руните, и Огледалото, и вътрешностите на маникрии.
- Аз пък разпитах зверовете в полето и птиците в Небето.
- Някакъв резултат?
- Тцъ.
- Ами, аз питах самите кости на страната, да, и камъните в глъбините,

и планините й.

Настъпи внезапно ледено мълчание. Всички погледнаха към магьосника, който се бе изказал последен. Беше Ганмък Трийхалит от Почтените Пророци, който неловко се размърда на мястото си.

- Да, предполагам, че със звънци - каза някой.
- Не съм казал, че са отговорили, нали?

Траймън изгледа събралите се.

- Аз изпратих да го търсят - каза той.

Уърт изсумтя.

- Последните два пъти май нищо не излезе от това, не е ли тъй?
- Защото разчитахме на магия, но ясно е, че Ринсуинд по някакъв начин

остава скрит за магията. Но не може да си скрие следите от стъпките.

- Изпратил си следотърсач?

- Би могло да се каже.

- Герой? - Уърт успя да натъпче тази единствена дума с много значение.

С такъв тон на гласа в една друга вселена един южняк би казал "мръсен янки".

Магьосниците зяпнаха Траймън с отворени уста.

- Да - каза той спокойно.
- По чия заповед? - настоя Уърт.

Траймън извърна към него сивите си очи.

- Моя. Друга не ми трябваше.

- Това е... това е крайно неправомерно. Откога на магьосниците им трябват герои, за да им вършат работата?

- Откакто магьосниците разбраха, че магията не действа - отвърна Траймън.

- Временен неуспех, нищо повече.

Траймън сви рамене.

- Може би - каза, - но нямаме време да разберем. Докажете, че греша.

Намерете Ринсуинд чрез гадаене с кристал или разговаряне с птици. Що се отнася до мен, аз съм устроен да бъда мъдър. А мъдрият човек се подчинява на повелите на времето.

Добре известен факт е, че воините и магьосниците не се погаждат, тъй като едните смятат другите за сбирщина кръвожадни идиоти, които не могат да вървят и да мислят едновременно, а другите пък проявяват естествено подозрение към хора, които много мъкнат и носят дълги роби. Охо, казват магьосниците, ако ще се заяждаме за това, тогава нека си кажем за тия яки, с капси и лъскави мускули в Асоциацията на Младите Езичници*. На което героите отвръщат, няма що страхотно обвинение, направено от куп мухльовци, дето не смеят да се доближат до жена, от страх, представете си, че

мистическата им сила щяла да се пресуши. Така, а, казват магьосниците, тук вече най прекалихте, вие с вашите кожени позьорски патрондаши. А, така ли, казват героите, защо не си...

[* Б.пр. Измислена от автора организация по аналогия с Young Mens Christian Association - Асоциация на младите християни.]

И така нататък. Подобни разпавии продължават от векове и са предизвикали много големи битки, които са направили необитаеми огромни земни пространства поради наличие на магически вълни. Всъщност героят, който в същата тази минута галопираше към Въртопните Равнини, не се забъркваше в спорове от такова естество, защото не ги вземаше на сериозно, но главно, защото точно този герой беше героиня. Червенокоса.

Сега, в такъв един момент, обикновено се поглежда през рамо към оформителя на корицата и надълго и нашироко се приказва за кожени облекла, ботуши до бедрата и голи остриета. В повествованието се промъкват думи като "налята", "закръглена" и даже "наперена", докато накрая писателят е принуден да иде да си вземе студен душ и да полегне.

Което е твърде глупаво, тъй като жена, тръгнала да си изкарва прехраната със сабя, няма да вземе да се фръцка, изглеждайки като модел от корицата на някой от по-авангардните каталози за бельо, предназначени за специализирани купувачи.

Е, хубаво де, добре. Това, което искам да подчертая, е че макар и Херена Кокошоглавата Повлекана да би изглеждала направо зашеметяваща, ако хубаво се изкъпе, след крайно належащ маникюр и с най-доброто от магазинчето за кожени облекла "Ориенталска Екзотика" на Ууу Хук Линг и "Военни потреби" на улица "Геройска", в момента тя бе облечена доста практично с лека метална ризница, меки ботуши и къса сабя.

Е добре, може би ботушите бяха кожени, но не и черни.

С нея яздеха няколко смугли мъже, които и без това сигурно скоро ще бъдат убити, тъй че описанието им може би е излишно. Абсолютно нищо наперено нямаше в нито един от тях.

Вижте какво, ако желаете, те могат да носят и кожени облекла.

Херена не беше много доволна от избора си, но това бяха единствените наемници, които можа да намери в Морпорк. Много от жителите напускаха града и се отправяха към хълмовете поради страха си от новата звезда. Но Херена се беше отправила към хълмовете по друга причина. По посока въртенето на Диска и към ръба на Равнините оставаха голите Тролокоствни Планини. Херена, която от години се ползваше от уникално равностойните възможности, откриващи се пред всяка жена, която може да върти сабя, се доверяваше на инстинктите си.

Този Ринсуинд, както Траймън го бе описал, бе плъх, а плъховете обичат прикритието. Във всеки случай, планините бяха далеч от Траймън и макар че в момента той бе неин работодател, Херена бе доволна от този факт. Имаше нещо в маниерите му, от което я засърбяваха юмруците.

Ринсуинд осъзнаваше, че би трябвало да се панира, но това бе трудно, тъй като, макар и той да не го знаеше, емоции като паниката и ужаса се получават от разни течности, които се плискат насам-натам в жлезите, а всички жлези на Ринсуинд си бяха още в тялото му. Беше трудно да се разбере със сигурност къде е истинското му тяло, но като погледна надолу, успя да забележи тънка синя нишка между това, което заради здравия разум все още би нарекъл свой глезен, и тъмнината край него, и изглеждаше логично тялото му

да е на другия край.

Не бе особено хубаво тяло, това първи би признал, но една-две части от него имаха сантиментална стойност и изведнъж осъзна, че ако се скъса тънката синя нишка, ще трябва да прекара остатъка от жи... - от съществуването си, навъртайки се около дъските за спиритически сеанси, като се преструва, че е нечия мъртва леля и всичко останало, което правят погубените души, за да им минава времето.

Абсолютният ужас от тази мисъл го разтърси така, че почти спря да усеща земята под краката си. Някаква земя, поне. Реши, че е почти убеден, че това не е земята, която, доколкото си спомняше, не беше черна и не се въртеше така обезпокоително.

Хвърли поглед наоколо.

Отвесни островърхи планини наоколо му пробуждаха мразовитото небе надупчено от жестоки звезди, които не фигурираха на никоя небесна карта в мултивселената, но там, сред тях беше зловещият червен диск. Ринсуинд потръпна и отмести поглед. Земята пред него рязко се спускаше надолу и сред напуканите от студа скали шушнеша сух вятър.

Наистина шушнеша. Сиви вихрушки дърпаха мантията му и опъваха косата му и на Ринсуинд се стори, че чува гласове, слаби и далечни, които казват неща като: "Сигурен ли си, че тези неща в яхнията бяха гъби? Чувствам се малко..." и "Открива се прекрасна гледка, ако се наведеш над този...", и "Не се тревожи, нищо повече от една драскотина...", и "Внимавай къде насочваш лъка, едва не ме..." и така нататък.

Препъвайки се, той заслиза по склона запушил ушите си с пръсти, докато съзря гледка, която малко живи са видели.

Земята изведнъж потъваше и се образуваше огромна фуния, широка цяла миля, в която духаше шепнещия вятър на душите на мъртвите и тътнещия му шепот ечеше така, сякаш дишаше самият Диск.

Но от нея и над нея се извиваше тясна скална издатина, която завършваше със скална площадка широка около стотина фута.

Тим горе имаше градина, с овошки и цветни лехи и една съвсем мъничка черна къщурка.

Към нея водеше малка пътечка.

Ринсуинд погледна зад себе си. Лъвската синя нишка все още бе там.

Там бе и Багажът.

Клечеше на пътечката и го гледаше.

Ринсуинд никога не се бе разбирал с Багажа, постоянно имаше чувството, че той никак не го одобрява. Този път обаче сандъкът не го гледаше свирепо. Видът му бе сърцераздирателен, като на куче, което току-що се е върнало у дома след приятно въргалање из канавките и е разбрало, че стопаните му са се преместили на друг континент.

- Е, добре - каза Ринсуинд. - Хайде, ела.

Багажът изправи крачетата и го последва по пътечката. Незнайно защо Ринсуинд беше очаквал, че градината на скалата ще е пълна с мъртви цветя, но тя всъщност бе добре гледана и очевидно бе засадена от човек с усет към цветовете, при неизменното условие цветовете да са тъмнопурпурно, черно като нощ и бяло като саван. Огромни лилии парфюмираха въздуха. По средата на прясно окосена тревна площ имаше слънчев часовник без показалец.

Следван от Багажа, Ринсуинд се промъкна по пътечка с настилка от мраморни късчета, която го заведе към гърба на къщата и бутна една врата. Четири коня го погледнаха над торбите си със зоб. Бяха топли и живи, едни от най-добре гледаните животни, които Ринсуинд някога бе виждал. Един голям

бял кон беше в самостоятелно отделение, над вратата на което висеше сребърно-черна юзда. Другите три бяха завързани пред купа сено на отсрещната стена, сякаш току-що бяха докарали посетители. Те изгледаха Ринсуинд с вяло животинско любопитство.

Багажът се блъсна в глезена му. Той се въртна и просъска:

- Я не се блъскай!

Багажът отстъпи заднишком. Изглеждаше засрамен.

Ринсуинд отиде на пръсти до далечната врата и предпазливо я открихна. Водеше към коридор, покрит с каменни плочи, който от своя страна преминаваше в широк вестибюл. Запромъквя се напред с гръб, плътно прилепен до едната стена. Зад него Багажът се вдигна на пръсти и припряно заситни подире му.

Самият вестибюл...

Е, не това, че беше значително по-голям, отколкото цялата къща изглеждаше отвън, безпокоеше Ринсуинд - както вървяха нещата тия дни би се изсмял, ако някой му кажеше, че не може да събере един литър в половинлитрова бутилка. Не го безпокоеше толкова и декорът, който беше издържан в Раниокриптен стил и солидно застъпваше черните драперии.

Тревожеше го часовникът. Беше голям и заемаше пространството между две вити дървени стълбища, покрити с дърворезба на неща, които нормалните хора виждат само след много тежко съдебно заседание за нещо незаконно.

Имаше много дълго махало и то се люлееше с бавно тиктакане, което го накара да скръцне със зъби, тъй като бе от типа умишлени, вбесяващи тиктакания, които не оставят абсолютно никакво съмнение, че всяко тик, и всяко так отработва по още една секунда от живота ти. Беше от ония звуци, които недвусмислено внушаваха, че някъде, в някакъв хипотетичен пясъчен часовник, още няколко песъчинки са изчезнали изпод краката ти.

Няма нужда да казваме, че тежестта на махалото бе с ръб на остър като бръснар нож. Нещо го потупа по кръста. Обърна се гневно.

- Виж какво, куфарни сине, казах ти...

Не беше Багажът. Беше млада жена - среброкоса, среброока и доста изненадана.

- О - каза Ринсуинд. - Ъ-ъ... Здравейте?

- Жив ли сте? - попита тя. Гласът ѝ бе от онези, които напомнят за плажни чадъри, лосиони против изгаряне и дълги хладни питиета.

- Ами, надявам се - отвърна Ринсуинд, като се чудеше дали жлезите му си прекарват добре, където и да са. - Понякога не съм толкова сигурен. Кое е това място?

- Къщата на Смърт - каза тя.

- Аха - промълви. Прокара език по изсъхналите си устни. - Е, приятно ми беше да се запознаем, мисля, че трябва вече да си тръгвам...

Тя плесна с ръце:

- О, не трябва да си отивате - каза. - Тук не идват често живи хора.

Умрелите тук са скучни, не мислите ли?

- Ъ-ъ-ъ, да - ревностно се съгласи Ринсуинд, като не свалеше очи от вратата. - Не може много да се говори с тях, предполагам.

- Все същото: "Когато бях жив..." и "По мое време наистина знаехме как да дишаме..." - каза тя, като положи малка бяла длан върху ръката му и се усмихна. - Освен това са толкова консервативни в навиците си. Никакво удоволствие. Толкова официални.

- Вкочанени? - предложи Ринсуинд.

Тя го тласкаше към сводест портал.

- Абсолютно. Как се казваш? Аз съм Изабел.

- Ъ-ъ-ъ, Ринсуинд. Извинете, но ако това е наистина къщата на Смърт, Вие какво правите тук? Не ми изглеждате умряла.

- О, аз живея тук. - Тя го погледна настойчиво. - Я чакай, ти да не си дошъл да спасяваш изгубената си любов, а? Това винаги ядосва татко, казва ми, добре, че никога не спя, защото щеше да ме държи буден това туп-туп - тупуркането на млади герои, които слизат тук, за да отведат обратно глупавите си момичета, вика.

- И това става често, така ли? - малодушно запита Ринсуинд, докато вървяха по надвисналия с черни драперии коридор.

- Непрекъснато. Мисля, че е много романтично. Само че като си тръгваш, много е важно да не поглеждаш назад.

- Защо?

Тя вдигна рамене:

- Не знам. Може би гледката не е така хубава. Ти всъщност герой ли си?

- А, не. По принцип не. Изобщо не съм. Даже и по-малко от това, фактически. Дойдох просто да потърся един мой приятел - рече нещастно. - Случайно да сте го виждали? Малко дебело човече, носи очила, странно облечен.

Докато казваше това съзнаваше, че може би е пропуснал нещо жизненоважно. Затвори очи и се помъчи да си спомни последните няколко минути от разговора. Разкритието го блъсна като чувал с пясък.

- Татко?

Тя скромно сведе очи.

- Всъщност съм осиновена - каза. - Намерил ме е, когато съм била малко момиченце, така казва. Доста тъжна история. - Лицето ѝ грейна. - Ела да се запознаеш с него - приятелите му са на гости тази вечер, сигурна съм, че ще му е интересно да те види. Той няма много светски контакти. Аз също - добави.

- Извинете - каза Ринсуинд, - правилно съм разбрал, нали? Говорим за Смърт, нали така. Висок, слаб, празни очни ябълки, отръки му иде да върти косата?

Тя въздъхна:

- Да, боя се, че видът му е против него.

Макар да беше вярно, че както вече посочихме, Ринсуинд трябваше на магията, колкото велосипед на бръмбар, въпреки това, той си запазваше привилегията на практикуващите това изкуство, а именно, че в момента на смъртта му самият Смърт ще трябва да се яви да го вземе (вместо да прехвърли работата на по-маловажно антропоморфично възплъщение, както обикновено става). Главно поради своята некадърност Ринсуинд настоятелно бе пропускал да умре в точно определеното време, а ако има нещо, което Смърт не обича, то това е липсата на акуратност.

- Виж какво, сигурно приятелят ми е мръднал нанякъде - каза, - винаги така прави, това е трагедията на живота му, радвам се, че се запознахме, трябва да тръгвам...

Но тя вече бе спряла пред висока врата, тапицирана с пурпурно кадифе. Отвътре се чуваха гласове - свръхестествени гласове, гласове които обикновената типография ще остане напълно неспособна да предаде, докато някой не измисли линотиперна машина с ехо-рефлектор, а може би и шрифт, приличен на нещо казано от гол охлюв. Ето какво казваха гласовете:

- БИХТЕ ЛИ ОБЯСНИЛИ ТОВА ОЩЕ ВЕДНЪЖ?

- Ами, ако отговорите с какво да е друго, а не с коз, Юг ще може да

вкарва двата си коза и ще загуби само една Костенурка, един Слон и една Голяма Мистерия, тогава...

- Това е Двущетко! - просъска Ринсуинд. - Бих познал този глас навсякъде.

- ЕДИН МОМЕНТ - ЧУМАТА ЛИ Е ЮГ?

- О, хайде, Мортус. Той обясни това. Ами ако Гладът беше вирнал - как беше - вирнал в коз? - беше дъхтящ, влажен глас, почти заразен сам по себе си.

- А, тогава ще можете да чакате само една Костенурка, вместо две - ентусиазирано обясни Двущетко.

- Но ако Войната беше играл онъор първоначално, тогава контракта нямаше да бъде изпълнен с две взятки.

- Точно така!

- НЕ МОЖАХ МНОГО ДА СХВАНА ТОВА, КАЖЕТЕ МИ ПАК ЗА БЛЪФИРАНЕТО. МИСЛЕХ, ЧЕ СЪМ МУ ХВАНАЛ ЦАКАТА - беше тежък кух глас, като сблъсък на две огромни буци олово.

- Това е, когато наддаваш главно, за да заблудиш опонентите си, но разбира се, то може да създаде проблеми на партньора ти...

Гласът на Двущетко продължаваше да каканиже ентусиазирано. Ринсуинд погледна объркано Изабел, когато през кадифето се понесоха думи като "повторно обявен цвят", "двоен импас" и "голям шлем".

- Разбираш ли нещо от това? - попита тя.

- Нито дума - отговори.

- Звучи страхотно сложно.

От другата страна на вратата тежкия глас попита:

- НИМА ТВЪРДИТЕ, ЧЕ ЧОВЕЦИТЕ ИГРАЯТ ТОВА ЗА ЗАБАВЛЕНИЕ?

- Някои от тях я усвояват много добре, да. Боя се, че аз съм само любител.

- НО ТЕ ЖИВЕЯТ САМО ОСЕМДЕСЕТ-ДЕВЕТДЕСЕТ ГОДИНИ!

- Ти би трябвало да знаеш, Мортус - каза глас, който Ринсуинд не бе чувал още и безусловно не искаше да чува отново особено по мръкнало.

- Без съмнение това е много... заинтригуващо.

- РАЗДАЙ ПАК И ДА ВИДИМ ДАЛИ СЪМ МУ ХВАНАЛ ЦАКАТА!

- Може би трябва да влезем, а? - предложи Изабел.

Един глас зад вратата каза:

- Тогава играя... Вале Водни Костенурки.

- Не, извинете, сигурен съм, че грешите, нека погледна вашите...

Изабел отвори вратата.

Беше всъщност доста приятен кабинет, може би малко мрачничък, вероятно създаден в лош ден от вътрешен декоратор, който е имал главоболие и манията да поставя огромни пясъчни часовници на всяка плоска повърхност, а също и огромно количество големи, тлъсти, жълти и крайно капливи свещи, от които е искал да се отърве.

Дисковата Смърт беше традиционалист, който се гордееше с индивидуализираното си обслужване и прекарваше повечето от времето си в депресия, тъй като това не му се признаваше. Той често изтъкваше, че никой не се страхува от самата смърт, само от болката, раздялата и забвението, и че е съвсем нелогично да мразиш някого само защото е с празни очни кухни и изпитва тиха гордост от работата си. Все още използваше коса, както обичаше да подчертава, докато Смъртите по другите светове отдавна бяха инвестирали в комбайни.

Смърт седеше от едната страна на покрита с черно сукно маса в средата на стаята и спореше с Глад, Война и Чума. Единствен Двущетко вдигна глава и забеляза Ринсуинд.

- Хей, откъде се взе? - попита.

- Ами, един ден Създателят взел шепа... а, разбирам, ами, трудно е да обясня, но аз...

- С теб ли е Багажът?

Дървеният сандък изблъска Ринсуинд и се настани пред собственика си, който отвори капака му и затършува вътре, докато накрая извади малка книжка с кожена подвързия и я подаде на Война, който барабанеше по масата с железен юмрук.

- Това е "Системи обявяване" от Ноузхинджър - каза. - Доста добра е, има много за двойния импас и как да...

Смърт измъкна книгата с кокалестата си ръка и запрелиства страниците, без да забелязва присъствието на двамата.

- ТАКА - рече. - ЧУМА, ОТВОРИ НОВА КОЛОДА КАРТИ. ЩЕ ГО ЧАТНА ТОВА АКО ЩЕ ДА УМРА, В ПРЕНОСЕН СМИСЪЛ, РАЗБИРА СЕ.

Ринсуинд грабна Двущетко и го издърпа от стаята. Докато препускаха по коридора с галопирация зад тях Багаж, той попита:

- Какво беше всичко това?

- Ами, те имат много време и си помислих, че сигурно ще им е приятно - задъхано обясни Двущетко.

- Какво, да играят карти?

- Това е специална игра - каза Двущетко. Казва се... - замисли се.

Езиците бяха слабото му място. - На вашия език се нарича нещо, което се поставя над реката*, например - завърши той, така мисля.

[* Б.пр. Има се предвид bridge (англ.) - 1. мост; 2. игра на карти.]

- Акведукт? - опита се да отгатне Ринсуинд, - въдица, бент, язовир?

- Да, възможно е.

Стигнаха вестибюла, където големият часовник все още сечеше секундите от световните животи.

- И как мислиш, докога ще се заглавикват с това?

Двущетко спря.

- Не съм сигурен - пророни замислено. - Сигурно до последния коз - какъв удивителен часовник...

- Не се опитвай да го купиш - посъветва го Ринсуинд. - Не мисля, че тук това ще им хареса.

- Къде е това тук, по-точно? - попита Двущетко, привика Багажа и отвори капака му.

Ринсуинд се огледа наоколо. Вестибюлът беше тъмен и пуст, високите му тесни прозорци бяха целите в ледени цветя. Погледна надолу. От глезена му излизаше тънка синя нишка. Сега видя, че и Двущетко има такава.

- Нещо като неофициално мъртви сме - рече. По-добро обяснение не можеше да даде.

- Аха - Двущетко продължаваше да бърника.

- Не те ли тревожи това?

- Е, нещата обикновено се оправят накрая, не мислиш ли? Както и да е, аз твърдо вярвам в прераждането. Ти като какво би искал да се върнеш?

- Не, искам да си отивам - твърдо заяви Ринсуинд. - Хайде, да се махаме от... о, не. Само това не.

Двущетко беше измъкнал една кутия от дълбините на Багажа. Беше голяма и черна, с дръжка от едната страна и малко кръгло прозорче отпред и каишка,

така че Двущетко да може да си го овеси на врата, което и направи.

Имаше такова време, когато на Ринсуинд доста му се нравеше иконоскопа. Вярваше, напук на опита, че светът е принципно разбираем, и че ако само успее да се въоръжи с правилния умствен инструментариум, би могъл да свали задния капак и да види как работи. Той, разбира се, жестоко се лъжеше. Иконоскопът не правеше снимките като пропуска светлината върху специално обработена хартия, както той бе предположил, а по един далеч по-прост метод - беше запрял малък демон с усет към цветовете и сръчна с четката за рисуване ръка. Много се разстрои, когато научи това.

- Нямах време да правиш снимки - просъска.

- Бързо ще стане - твърдо каза Двущетко и почука по кутията. Малка вратичка се отвори светкавично и духът подаде глава.

- Хиляди дяволи - каза. - Къде сме?

- Няма значение - отвърна Двущетко. - Първо часовника, струва ми се. Демонът присви очи.

- Лоша светлина - процеди. - Три проклетни години при бленда 8, ако питаш мене.

Затръшна вратата. Секунда по-късно се чу слабия стържещ звук на търтения към статива му стол.

Ринсуинд проскърца със зъби.

- Няма нужда да правиш снимки. Достатъчно е да го запомниш - изкрещя.

- Не е същото - спокойно продума Двущетко.

- По-хубаво е! По-реалистично!

- Не е точно така. След години, като си седя край огъня...

- Вечно ще си седиш край огъня, ако не се измъкнем от тук!

- О, надявам се, че не си тръгвате.

И двамата се извърнаха. Изабел стоеше в сводестия портал и едва забележимо се усмихваше. В едната си ръка държеше коса, коса, чието острие бе с пословична острота. Ринсуинд се опита да не гледа надолу към синята си жизнена нишка; девойка, която държи коса, не би трябвало да се усмихва така неприятно, всезнаещо и леко налудничаво.

- Татко изглежда е малко зает в момента, но съм сигурна, че не би и помислил да ви остави да си идете ей така - добави. - Освен това няма да има с кого да си приказвам.

- Коя е тази? - попита Двущетко.

- Нещо като постоянно живуща тук - смотолев Ринсуинд. - Нещо като момиче - добави.

Той сграбчи Двущетко за рамото и се опита да се измъкне незабележимо през вратата към тъмната студена градина. Не успя, главно понеже Двущетко не беше от ония, които си падат по нюанси на израза и някак си никога не допускаше, че нещо лошо може да се отнася до него.

- Без съмнение, очарован съм - започна той. - Хубаво жилище имате.

Интересен бароков ефект с тези кости и черепи.

Изабел се усмихна. Ринсуинд помисли: "Ако Смърт някога реши да ѝ предаде семейния бизнес, тя ще е по-добра от него - съвсем е смахната".

- Да, но ние трябва да вървим - каза Ринсуинд.

- Хайде, хайде, не искам и да чувам за това рече тя. - Трябва да останете и да ни разкажете за себе си. Има много време, а тук е толкова скучно.

Тя се стрелна встрани и замахна с косата към лъскавите нишки. Сечивото изписка във въздуха като кастриран котарак - и рязко спря.

Чу се скърцане на дърво. Багажът бе захапал острието с капака си.

Двуцветко удивено погледна Ринсуинд.

С голямо внимание и известна доза удовлетворение, магьосникът умело му заби един в брадичката. Човечето залитна назад, Ринсуинд го хвана, хвърли го на рамо и побягна.

В огряната от звездите градина го зашибаха клонки, малки космати и вероятно ужасни създанийца бягаха изпод краката му, а той отчаяно се бяхтеше, воден от тънката жизнена нишка, блеснала тайнствено по замръзналата трева.

От сградата зад него се разнесе тънък писък на разочарование и ярост. Той отскочи от едно дърво и продължи да бърза. Някъде тук имаше пътека, спомни си той. Но в този лабиринт от сребърна светлина и сенки, обагрен сега в червено, тъй като ужасната нова звезда натрапваше присъствието си даже и в подземния свят, нищо не изглеждаше как то трябва. Във всеки случай, жизнената нишка като че ли водеше в съвсем погрешна посока.

Чу зад себе си шум от стъпки. Задиша тежко от зор - това като да бе Багажът, а точно сега Ринсуинд не искаше да се среща с Багажа, тъй като той може да е разбрал погрешно мотивите му когато удари господаря му, а по принцип Багажът захапваше хората, които не харесваше. Ринсуинд никога не бе имал куража да попита къде точно отиваха хората, когато тежкият капак се захлопнеше подире им, но те със сигурност не бяха там, когато той отново се отвореше.

Оказа се, че нямало защо да се безпокои. Багажът го задмина лесно; поради скоростта, с която се движеше, малките му крачета се сливаха в едно. На Ринсуинд му се стори, че Багажът много стабилно се е съсредоточил в бягането, сякаш усеща какво му се пише и идеята никак не му се нрави.

Не поглеждай назад, спомни си той. Гледката сигурно не е много хубава.

Багажът с трясък премина през един храст и изчезна.

В следващия момент Ринсуинд разбра защо. Беше се килнал от ръба на скалата и падаше към огромната пропаст под нея, дъното на която, вече се виждаше, беше осветена в червено. Две бляскави сини нишки се простираха от Ринсуинд към ръба на скалата и се спускаха надолу в пропастта. Той спря несигурно, макар това да не е точно казано, тъй като бе напълно сигурен за няколко неща, например, че не иска да скочи и че в никакъв случай не иска да се изправи с лице срещу нещото, каквото и да бе то, което идеше подире му, че в света на сенките Двуцветко е доста тежък, а също, че има и по-лоши неща от това да си умрял.

- Назови две - изломоти и скочи.

Няколко секунди по-късно пристигнаха конниците и не спряха като стигнаха края на скалата, а просто продължиха да яздят във въздуха и спряха конете над нищото.

Смърт погледна надолу.

- ТОВА ВИНАГИ МЕ ЯДОСВА - каза. - СЪС СЪЩИЯ УСПЕХ МОГА ДА ИНСТАЛИРАМ ВЪРТЯЩА СЕ ВРАТА.

- Интересно какво искаха - любопитства Чумата.

- А де - отвърна Войната. - Ама хубава игра, а?

- Така е - съгласи се Глад. - Неустоима, бих казал.

- ИМАМЕ ВРЕМЕ ЗА ОЦЕ ЕДНО ЦОКАНЕ - каза Смърт.

- Цакане - поправи го Война.

- ЧАКАНЕ за какво?

- Казва се цакане - каза Война.

- ДОБРЕ, ЧАКАНЕ - каза Смърт. Погледна нагоре към новата звезда,

недоумяващ какво ли би могла да значи.

- МИСЛЯ, ЧЕ ИМАМЕ ВРЕМЕ - повтори не толкова убедено.

Вече споменахме за опита да се инжектира малко честност в репортажите върху Диска и за това как на поетите и бардовете им е забранено под страх от - е, страх - да приказват за бърбиви поточета и розовопръстата зора, и как биха могли да кажат, да речем, че едно лице е извело на вода хиляда кораба, само ако са в състояние да покажат удостоверение за това от пристанищните власти.

И следователно, от мимолетно уважение към тази традиция, няма да кажем за Ринсуинд с Двуветко, че се превърнаха в синусоида, виеща се през тъмните измерения, или пък че се чу звук, като от трептенето на чудовищен бивник, или че животът им мина пред очите им като на филмова лента (Ринсуинд във всеки случай беше виждал изминалия си живот като на филмова лента толкова много пъти, че можеше да спи по време на скучните епизоди), или че вселената се стовари върху им, като огромно желе.

Ще кажем, потвърдено от експеримента, че звукът бе като този на дървена линейка, ударена силно с камертон в до диез, или може би в си бемол, а внезапното усещане бе на абсолютен покой.

Така беше, понеже бяха абсолютно неподвижни и беше абсолютно тъмно.

Но Ринсуинд си помисли, че нещо се е объркало.

После видя бледите сини дракулки пред себе си. Отново беше попаднал в Октаво. Помисли си какво ли би станало, ако някой отвори книгата дали той и Двуветко ще се появят като илюстрация?

Вероятно не, реши той. Книгата, в която се намираха, бе нещо по-различно от самата Октаво, прикована към своя аналой дълбоко в дебрите на Невидимия Университет, която бе просто триизмерно изображение на една многоизмерна реалност и...

Я чакай, помисли си. Аз не мисля по този начин. Кой мисли вместо мен?

- Ринсуинд - повика го глас като шумолене на стари страници.

- Кой? Аз?

- Ти, ами, кой друг, гламав педераст такъв.

В разбитото сърце на Ринсуинд пламна искрица предизвикателство.

- Успяхте ли вече да си спомните как е започната Вселената? - рече злобно. - Прочистване на гърлото, не бе ли така, или поемане на дъх, или пък Почесване по Главата и Опит да си спомниш, Беше Ви на Езика?

Друг глас, сух като прахан, изсъска: "Не забравяй къде попадна". Би трябвало да е невъзможно да се изсъска изречение без нито един сибилантен звук, но гласът добре се потруди.

- Не забравяй къде попадна? Не забравяй къде попадна? - извика Ринсуинд. - Разбира се, че не съм забравил къде съм, намирам се в една проклета книга и си говоря с един куп гласове, които не виждам, защо мислите, че пища?

- Предполагам, че се чудиш защо пак те докарахме тук - каза един глас до ухото му.

- Не.

- Не?

- Какво каза той? - попита друг безпльтен глас.

- Каза "не".

- Наистина ли каза "не"?

- Да.

- Аха.

- Защо?

- Щото подобни неща ми се случват непрекъснато - каза Ринсуинд. - В един миг падам от Диска, в следващия гледам как Смърт се учи да играе Бент или Яз, или какво беше там, защо да се чудя на нещо?

- Ами, мислим си, че сигурно ще се чудиш защо не искаме никой да ни казва - рече първият глас, осъзнал, че губи инициативата.

Ринсуинд се поколеба. Мисълта бе минала през ума му, само че много бързо и като се оглеждаше нервно насам-натам да не би да я прегазят.

- Защо пък някой да иска да ви казва?

- Заради звездата - обясни магията, - Червената звезда. Магьосниците вече те търсят, като те намерят, искат да кажат заедно Осемте магии, за да променят бъдещето. Мислят, че Дискът ще се сблъска със звездата.

Ринсуинд се позамисли над това.

- А ще се сблъска ли?

- Не съвсем, но в известен... какво е това?

Ринсуинд погледна надолу. Багажът тромаво се измъкна от тъмното. В капака му се беше заклезило дълго парче от острие на коса.

- Това е просто Багажът - обясни.

- Но ние не сме го викали тук!

- Никой не го вика никъде - заразправя Ринсуинд. - Той просто се появява. Не се притеснявайте за него.

- Аха. За какво говорихме?

- За червената звезда.

- Така. Много е важно ти да...

- Ало, ало, има ли някой там вънка?

Беше слабичък скърцащ гласец и идеше от снимачната кутия, която все още висеше на безчувствения врат на Двувцветко.

Демонът от кутията отвори капандурата си и замижа към Ринсуинд.

- Къде сме, шефе? - попита.

~ Не съм сигурен.

- Още ли сме в пъклото?

- Може би.

- Е, да се надяваме, че ще отидем някъде, където няма да ни трябва много черно, щото се свърши. - Капандурата се затвори с трясък.

Ринсуинд за миг си представи как Двувцветко раздава снимките си с коментари от рода на: "Това съм аз, измъчван от милиони демони" и "Това съм аз с онази странна двойка, с която се запознахме по мразовитите склонове на Подземния свят". Ринсуинд не знаеше със сигурност какво става с човека, след като наистина умре, достоверните източници по въпроса бяха малко неясни; мургав моряк от Къмрибните земи беше заявил, че е убеден, че ще отиде в рай, където ще има шербет и хурии. Ринсуинд не знаеше какво точно е хурия, но след известно размишление дойде до заключението, че е малка захарна торбичка за смучене на шербета. Както и да е, от шербета кихаше.

- Сега след като престанаха да ни прекъсват - твърдо рече сух глас, - може би ще можем да продължим. Изключително важно е да не позволиш на магьосниците да вземат от теб магията. Ужасни неща ще се случат, ако всичките осем магии се кажат преждевременно.

- Искам само да бъда оставен на мира - каза Ринсуинд.

- Добре, много добре. Знаехме, че можем да ти се доверим още откакто за първи път отвори Октаво.

Ринсуинд се поколеба.

- Я чакайте малко - рече. - Вие искате да тичам насам-натам и да не позволявам на магьосниците да съберат всички магии заедно?

- Точно така.

- Затова ли една от вас влезе в главата ми?

- Затова.

- А известно ли ви е, че напълно съсипахте живота ми? - разгорещи се Ринсуинд. - Можех действително да стана добър магьосник, ако не бяхте решили да ме използвате за нещо като вървяща магическа книга. Не си спомням никакви други магии, страхуват се да стоят в една глава с вас!

- Съжالياваме.

- Просто искам да си ида у дома! Искам да се върна там, където... - очите на Ринсуинд се навлажниха, - там, където под нозете ти има калдъръм и бирата не е чак толкова лоша, и можеш да си купиш доста добро парче пържена риба за вечеря, може би с две големи зелени краставички, и даже баница със змиорка и порция миди, и винаги има наблизко топла конюшня за преспиване, и сутрин си все на същото място като предишната нощ и всичко си е на мястото, а не като след буря. Искам да кажа, не ме е толкова яд на магьосничеството, може и да не съм замесен от тесто за магьосници, нали така, просто искам да си отида у дома...

- Но ти трябва... - започна една от магиите. Беше късно. Носталгията, този малък ластик в подсъзнанието, който може да навие змиорка и да я запрати на три хиляди мили през непознати морета, или да накара един милион леминги радостно да се втурнат към родината на дедите си, която, поради едва забележимо отклонение в движението на континентите вече не е там - носталгията се надигна в него като изгълтана късно вечер манджа, потече по тънката нишка, свързваща измъчената му душа към тялото, вкопчи се там и задържа... Магиите останаха сами в тяхната Октаво. Сами, във всеки случай, ако не се брои Багажа. Погледнаха го, не с очи, а със съзнание, старо като самия свят на Диска.

- Я се разкарай и ти - казаха му.

- ...страшно.

Ринсуинд съзнаваше, че този, който говори е самият той, позна се по гласа. За миг погледна през очите си не както се гледа нормално, а тъй както шпионин би надникнал през изрязаните очи на картина. В следващия момент се върна.

- Добре ли си Ринсуинд? - попита Коен. - Ижглеждаше като да те няма.

- Наистина беше малко бледен - съгласи се Бетан. - Сякаш някой ти се разхождаше върху гроба.

- Ъ, ъ, да, сигурно съм бил аз - каза. Вдигна пръсти и ги преброи. Като че ли бройката излизаше.

- Хъм, изобщо ли не съм мърдал оттук? - попита.

- Само се беше загледал в огъня, сякаш си видял призрак - отвърна Бетан.

Зад тях някой изпъшка. Двувцветко се надигаше, хванал с две ръце главата си.

Очите му се фокусираха върху тях. Устните му беззвучно замърдаха.

- Това наистина беше един много странен... сън - рече. - Къде съм? Защо съм тук?

- Ами - започна Коен, - някои кажат, ще Шъждателят на Вшелената вжел шепа глина и...

- Не, имам предвид тук - поясни Двуветко, - ти ли си това, Ринсуинд?

- Да - призна най-после Ринсуинд по липса на доказателства за противното.

- Имаше някакъв там... часовник, който... и тези хора, които... - занарежда Двуветко. Разтърси глава. - Защо всичко тук мирише на коне?

- Ти беше болен - каза Ринсуинд. - имаше халюцинации.

- Да, предполагам, че това е било - Двуветко погледна надолу към гърдите си, - защо имам...

Ринсуинд скочи.

- Извинете, много е задушно тук вътре, трябва да изляза малко на въздух - избърбори. Грабна снимачната кутия от врата на Двуветко и се втурна към изхода на шатрата.

- Не забелязах това на врата му, когато дойдохме - каза Бетан.

Коен сви рамене.

Ринсуинд успя да измине няколко ярда от юртата, преди да защрака механизмът на снимачната кутия. Бавно, бавно, кутията избута и последната снимка, направена от демона.

Ринсуинд я сграбчи.

Това, което тя изобразяваше, би било доста ужасно дори посред бял ден. На мразовитата звездна светлина, обагрена в червено от сиянието на зловещата нова звезда, беше много по-лошо.

- Не - промълви Ринсуинд. - Не беше такава, имаше къща и онова момиче, и...

- Виждаш каквото виждаш, а аз рисувам, каквото виждам - каза демонът през капандурата си. - Онова, което виждам е действително. Така съм възпитан. Виждам само онова, което съществува в действителност.

Нещо тъмно се приближи към Ринсуинд, скриптейки по снежната кора. Беше Багажът. Ринсуинд, който обикновено го мразеше и не му се доверяваше, внезапно почувствува, че това е най-освежително нормалното нещо, което някога е виждал.

- Виждам, че си успял, а? - каза Ринсуинд. - Погледна ли назад?

Багажът не продумваше. За момент останаха мълчаливи, като двама воители, току-що избягали от кървава битка и поспрели да си възвърнат дъха и разсъдъка.

После Ринсуинд рече:

- Ела, вътре има огън - пресегна се да потупа Багажа по капака. Той раздражено щракна срещу му, като едва не му захпа пръстите.

Животът отново бе станал нормален.

Зората на следващия ден бе ярка, ясна и студена. Небето се превърна в син купол, залепен за белия чаршаф на света и целият ефект би бил свеж и чист като реклама на зъбна паста, ако не беше розовата точка на хоризонта.

- Вижда ше веше и на дневна светлина - рече Коен, - какво е това?

Впери поглед в Ринсуинд, който почервеня.

- Защо всички гледат към мен? - възмути се. - Не знам какво е, може би е комета или нещо такова.

- Всички ли ще изгорим? - попита Бетан.

- Отде да знам? Никога не ме е блъскала комета.

Яздеха в индийска нишка по бляскавото снежно поле. Конните хора, които изглежда високо ценяха Коен, им бяха дали конете си и напътствия как да стигнат до река Смарт, на 100 мили към Ръба, където Коен смяташе, че

Ринсуинд и Двувцветко могат да намерят кораб да ги откара до Кръглото море. Беше обявил, че идва с тях, заради болезнените си измръзвания.

Бетан моментално бе заявила, че също ще дойде, в случай, че Коен иска нещо да му маже.

Ринсуинд имаше неясното чувство, че тук ври и кипи някаква химия. Ако не друго, Коен бе положил усилия да си срещне брадата.

- Мисля, че е доста увлечена по теб - каза. Коен въздъхна.

- Ако бях ш двайшет години по-млад - печално пророни.

- И?

- Щях да съм на шешдешет и шедем.

- Какво общо има с това?

- Ами... как да ти кажа... Като бях млад мъж и ши шъждавах репутацията по света, тогава обишах жените ми да ша шервенокоши и пламенни.

- Аха.

- Пошле малко оштарях и запошнах да търша блондинката шъш шветшки бляшък в ошите.

- А, така ли?

- Но пошле пак оштарях още малко и тогава оцених штрашните тъмроки жени.

Той спря. Ринсуинд чакаше.

- И? - попита. - После какво? Кое е това, което търсиш в жените сега?

Коен извърна към него влажното си синьо око.

- Търпението - отвърна.

- Не мога да повярвам! - каза един глас зад тях, - аз яздя с Коен Варварина!

Беше Двувцветко. От ранна утрин се държеше като маймунка, открила ключа за банановата плантация, след като разбра, че диша един и същ въздух с най-великия герой на всички времена.

- Да не би шлушайно да проявява шаркажъм? - обърна се към Ринсуинд Коен.

- Не. Такъв си е.

Коен се извърна на седлото. Двувцветко грейна и гордо му махна. Коен се обърна напред и изпухтя.

- Да не би да няма оши тоя?

- Има, но не виждат като тия на другите хора. Можеш да ми вярваш. Имам предвид - е, нали си спомняш юртата на Конските хора, дето бяхме снощи?

- Да.

- Не би ли казал, че е малко тъмна, омазнена и мирише на много болен кон?

- Много тошно опишание, бих казал.

- Той не би се съгласил. Би казал, че е великолепна варварска шатра, окичена с кожи на големи зверове, убити от косооките воители от рѣба на цивилизацията и мирише на редки неизвестни смоли, плякосани от керваните, прекосяващи безбродните... е, и така нататък. Не се шегувам - добави.

- Луд ли е?

- Нещо подобно. Но луд с много пари.

- А, тогава не може да е луд. Познавам тожи швят - ако шовек има много пари, той е прошто екшентрик.

Коен отново се извърна на седлото. Двувцветко разказваше на Бетан как Коен сам самичък победил змиите-воители на господаря на вещиците Сбе линде и откраднал свещения диамант от гигантската статуя на Офлър, Бога на Крокодилите.

Сред бръчките на лицето на Коен се изписа една особена усмивка.

- Бих могъл да му кажа да млъкне, ако искаш - предложи Ринсуинд.

- Ще млъкне ли?

- Не, не вярвам.

- Нека ши бърбори. - Ръката му попишна дръжката на меча, гладко излъскана от ръкохватката на десетилетията.

- Както и да е, харесват ми очите му - каза. Виждат петдесет години назад.

На сто ярда зад тях, подскачайки доста тромаво по мекия сняг, идеше Багажът. Никой никога не вземаше мнението му за нищо.

До вечерта бяха стигнали края на високите равнини и навлязоха в мрачни борови гори, където снежната буря бе поръсила съвсем малко скрежец. Наоколо им се издигаха огромни напукани скали, а долините бяха толкова тесни и дълбоки, че дните продължаваха само около двадесет минути. Див, ветровит край, където човек би могъл да очаква, че ще срещне...

- Троли - каза Коен, душейки въздуха. Ринсуинд се огледа в червената вечерна светлина наоколо. Скали, които преди бяха изглеждали съвсем нормални, внезапно му се сториха подозрително живи. Сенки, които не би погледнал повторно, сега започнаха да изглеждат ужасяващо плътни.

- Обичам тролите - рече Двувцветко.

- Не, не ги обичаш - твърдо заяви Ринсуинд. - Не можеш да ги обичаш. Те са големи, буцести и ядат хора.

- Не е вярно - намеси се Коен, който тъкмо се свличаше тромаво от коня и си масажираше коляното. - Широко разпротранена жаблуда, нищо повеше. Тролите никога не ша ижяли никого.

- Така ли?

- Да, винаги ишплюват паршетата. Не ушпяват да шмелят хората, нали ражбираш? Шредноштатишеският трол не ще нищо повеше от живота от една хубава буца гранит, да решем, а може би блокше варовик жа дешерт. Шувал шъм да кажват, ше това е защото ша шиликон... шиликожи... - Коен спря и избърса брадата си, - защото ша направени от камън.

Ринсуинд кимна. Тролите бяха добре познати в Анкх Морпорк разбира се, където често ги наемаха за бодигардове. Обикновено издръжката им струваше малко скъпичко, докато се научеха, че има врати и престанеха да излизат от къщи, крачейки напосоки през най-близката стена.

Докато събираха дърва, Коен продължи:

- Тролшки жъби, ето това е нещо.

- Защо? - попита Бетан.

- Диаманти. Не може инаше, нали ражбираш. Нищо друго не издържа на камъните и даже тях трябва да шменят вшыка година.

- Като заговорихме за зъби... - започна Двувцветко.

- Да?

- Не мога да не забележа...

- Да?

- А, нищо - каза Двувцветко.

- Да? О! Хайде да жапалим огъня преди да ше е штъмнило. И пошле - лицето на Коен помръкна, - май ще трябва да направим шупа.

- Ринсуинд го бива по тия работи - ентузиазира се Двувцветко. - Знае всякакви билки, коренчета и тям подобни.

Коен хвърли на Ринсуинд поглед, който говореше, че той, Коен, не вярва в това.

- Е, Конните хора ни дадоха малко коншка паштърма - рече. - Ако

намерите малко див лук и туй онуй, може би ще штане по-вкусна.

- Но аз... - започна Ринсуинд и се отказа. Все пак, разсъждаваше той, знам как изглежда лука, такова едно висящо, бяло и с нещо зелено, което се подава от единия край, би трябвало да е сравнително лесно забележимо.

- Ще ида тогава да хвърля един поглед, а? - попита.

- Добре.

- Ей там в оня гъст сенчест храсталак, така ли?

- Чудешно мяшто, да.

- Искаш да кажеш, там където са ония дълбоки дерета и тям подобни, а?

- Идеално мяшто, шпоред мен.

- Да, и аз така си помислих - каза Ринсуинд с горчивина.

Тръгна, като се чудеше как се примамва лук. В края на краищата, мислеше си, макар да ги вижда човек как висят на сплитове по сергиите на пазара, сигурно не растат така, може би селяните или който и да е там използват хрътки за лук или нещо подобно, или пък пеят някакви песни, за да привлекат лука.

Няколко ранни звезди бяха вече изгорели, когато той захвана да ровичка безцелно сред листата и треволяците. Светещи гъби, неприятно органични, прилични на брачни помощни средства за гноми, джвакаха под краката му. Други някакви неща, за щастие невидими, подскачаха и изпълзяваха изпод храстите и крякаха срещу му укоризнено.

- Лук? - прошепна Ринсуинд. - Да има някъде тука лук?

- Ей там под старото тисово дърво - каза един глас до него.

- Аха - рече Ринсуинд. - Добре.

Настъпи дълго мълчание, нарушавано само то жуженето на комари покрай ушите на Ринсуинд.

Стоеше съвършено неподвижен. Не беше си помръднал даже очите.

Накрая продума:

- Извинете!

- Да?

- Кое е тисовото дърво?

- Малко, чворесто, с къси тъмнозелени иглички.

- А, да, виждам го. Благодаря още веднъж.

Не се помръдна. Накрая гласът додаде разговорливо:

- С какво друго мога да ви услужа?

- Не сте дърво, нали? - попита Ринсуинд, все още вперил поглед напред.

- Я не се излагай. Дърветата не говорят.

- Простете. Напоследък си имах малко проблеми с дървета, затова, нали знаете как е?

- Не съвсем. Аз съм скала.

Гласът на Ринсуинд почти не се измени.

- Хубаво, хубаво - бавно отрони. - Е, ще си откъсна малко лук тогава.

- Да ви е сладко.

Тръгна напред с внимателна и достойна походка, съзря туфичка жилести бели неща, сврени в храсталаците, внимателно ги изкорени и се обърна назад.

Малко по-нататък имаше една скала. Но скалите тук бяха навсякъде, самите кости на Диска бяха близо до повърхността.

Изглежда строго тисовото дърво само така, да не би да е говорило то. Но тисът, тъй като е сравнително самотно дърво, не беше чувал за Ринсуинд, дървесния Спасител, а освен това спеше.

- Двувцветко, ако говориш ти, да знаеш, че през цялото време знаех, че си ти. - Гласът му изведнъж прозвуча ясно и много самотно в съгъстяващия се

здрач.

Ринсуинд си спомни единствения факт, който със сигурност знаеше за тролите, че се превръщат в камъни при излагане на слънчева светлина, така че на онези, които наемат троли за работа през деня се налага да харчат баснословни суми за предпазен крем.

Но сега като си помислеше, никъде не се казваше какво става с тях след като слънцето отново залезе...

Последните капки дневна светлина се стекоха от пейзажа. И внезапно му се стори, че наоколо има страшно много скали.

- Ужасно се забави с тоя лук - каза Двущетко. - Май няма да е зле да отидем да го потърсим, а?

- Магьосниците жнаят как да се пажят - рече Коен, - не ше тревожи. - Трепна от болка. Бетан му режеше ноктите на краката.

- Той всъщност не е чак толкова добър магьосник - сподели Двущетко, придръпвайки се по-близо до огъня. - Не бих му го казал в лицето, но... наведе се към Коен, - фактически никога не съм го виждал да прави някаква магия.

- Така, дай сега другия - каза Бетан.

- Много любезно от твоя страна.

- Би имал доста хубави крака, ако се грижеше за тях.

- Май веше не мога да ше навеждам, както преди - призна Коен стеснително. - Разбира ше, в моя бранш, шовек не среща много педикюришти. Штранно, наиштина. Шрещал шъм купища жмишки швешеници, Шмахнати богове, диктаторк, но нито един педикюришт. Предполагам не би ижглеждало редно, наиштина - Коен срещу Педикюринитите...

- Или "Коен и Съдбовните Масажисти на Гръбначни стълбове" - предложи Бетан. Коен се изкиска.

- Или "Коен и Смахнатите Зъболекари" - засмя се Двущетко.

Коен веднага затвори уста.

- Какво шмешно има в това? - запита с режещ като бръснач глас.

- О, ами, ъ-ъ - почна Двущетко. - Нали разбираш, зъбите ти...

- Какво има на жъбите ми - заяде се Коен.

Двущетко преглътна:

- Забелязвам, че не са... ъ-ъ... не са на едно и също географско местоположение с устата ти.

Коен го изгледа кръвнишки. После клюмна и сякаш се смали и остаря.

- Така е, ражбира ше - изломоти, - не ти ше шърдя. Трудно е да ши герой без жъби. Каквото и друго да жагубиш, не преши, и с едно око даже минаваш, ама като оголиш веншите и край, никой не те уважава.

- Аз те уважавам - лоялно го осведоми Бетан.

- Защо не си вземеш други - бързо го подкани Двущетко.

- Да, ако бях акула или нещо подобно, да, шяха да ми порашнат нови - саркастично отвърна Коен.

- А, не, те се купуват - каза Двущетко. - Ето ще ти покажа... ъ-ъ...

Бетан, били се обърнала, ако обичаш? - Изчака, докато тя се извърне, и после пхна ръка в устата си.

- Видя ли шега?

Бетан чу как Коен ахна.

- Можеш да ши махаш жъбите?

- О, да. Имам няколко комплекта. Ижвинете. - чу се как преглътна и после продължи с по-нормален глас, - много е удобно, разбира се.

Самият глас на Коен излъчваше страхопочитание, поне доколкото такова

може да се изрази без зъби, само дето не те впечатлява толкова.

- Предполагам, ше е така - рече. - Като те жаболят, вадиш ги и ги оставяш да ши му берат гайлето, а? Да им е жа урок на тия мръшнишета, да видят хубаво ли е шамишки да ши болят!

- Не е точно така - внимателно поясни Двущетко, - те не са мои, само са моя собственост.

- Знаши ши шлагаш в уштата шужди жъби?

- Не, правят се, много хора носят такива там, откъдето идвам, това е...

Но Двущетко не можа да довърши лекцията си за зъбните протези, тъй като някой го удари.

Малката луна на Диска се бяхтеше сред небето. Светеше със собствена светлина поради неудобните и доста неефективни астрономически разпоредби на Създателя и бе претъпкана с разни видове лунни богини, които точно в това време не се интересуваха много какво става на Диска, защото подписваха петиция срещу Ледените Великани.

Ако бяха погледнали надолу, щяха да видят как Ринсуинд провежда спешен разговор с цял отбор скали.

Тролите са една от най-старите форми на живот в мултивселената, и водят началото си от един ранен опит да се развие животът, но без никакви си там джвакаши протоплазми. Тролите живеят много дълго, като хибернират през лятото и спят през деня, тъй като горещината им се отразява и ги прави мудни. Геологията им е забележителна. Може да се говори за племенология, могат да се споменат полупроводниковите свойства на нечистия силикон, би могло да се говори за гигантските праисторически троли, които съставляват по-голямата част от основните планински вериги на Диска и ще причинят големи неприятности, ако един ден се събудят, но истината е, че без мощното и вездесъщо магическо поле на Диска, тролите биха измрели много отдавна.

Психиатрията още не беше измислена на Диска. Никой не бе тикал под носа на Ринсуинд мастилено петно, за да разбере дали не му хлопа дъската. Поради това, той би могъл да опише как скалите се превръщат отново в троли само с неясно бръщолевене за това как като гледаш огъня или облаците, внезапно се образуват картини.

В един момент виждаш съвсем обикновена скала, и изведнъж няколко пукнатини, дето през цялото време са си били все там, определено започват да изглеждат като уста или наострено ухо. В следващия момент, без изобщо да се променя нещо, насреща ти вече седи някакъв трол и ти се хили с уста, пълна с диаманти.

Няма да могат да ме смелят, каза си. Страхотно ще им прилошее от мене.

Това не го успокои кой знае колко.

- Значи ти си Ринсуинд, магъосникът - рече най-близкостоящият. Звучеше така, сякаш някой бяга по чакъл. - Знам ли? Мислех, че ще си по-висок.

- Може би е ерозирали малко - каза друг, - легендата е страхотно стара.

Ринсуинд се размърда неловко. Сигурен беше, че скалата на която седеше си променя формата, а освен това мъничък трол - не по-голям от дребно камъче - седеше дружелюбно на крака му и го гледаше с огромен интерес.

- Легенда? - попита Ринсуинд. - Каква легенда?

- Предавала се е от планина на чакъл от залеза* на времето насам - рече първият трол. - "Когато червената звезда огрее небето, Ринсуинд, магъосникът, ще дойде да търси лук. Не го хапете. Много е важно да му

помогнете да остане жив".

[* Б.а. - Интересна метафора. За активните през нощта трoли, зората на времето, разбира се, е в бъдещето.]

Настъпи моментно мълчание.

- Това ли е всичко? - попита Ринсуинд.

- Да - отвърна тролът. - Винаги ни е озадачавала. Повечето от нашите легенди са много по-вълнуващи. Едно време е било по-интересно да си трол.

- Така ли? - пророни Ринсуинд едва-едва.

- О, да. Безкраен празник. Пълно с вулкани. Да си скала действително е значело нещо тогава. Целият този глупав утаечен начин на живот въобще не е съществувал - или си вулканична, или те няма. Разбира се, това отдавна вече не е така. Нашите сега се наричат трoли, а всъщност понякога не са нищо повече от шисти. Даже креда. Не бих си придавал важност, ако ставам само за писане, а ти?

- И аз - бързо се съгласи Ринсуинд. - Изобщо не бих. Тази... ъ-ъ... легенда, де. Гласи, че не трябва да ме хапете, а?

- Точно така - изписка малкото тролче на крака му, - именно аз ти казах къде е лука!

- Много се радвам, че дойде - рече първият трол, който, Ринсуинд не пропусна да отбележи, беше най-големият. - Малко сме обезпокоени от тази нова звезда. Какво означава?

- Не зная - отвърна Ринсуинд. - Всички мислят, че знам за нея, ама не знам...

- Не че имаме нещо против да се стопим - поясни големият трол. - В края на краищата, всички ние сме започнали по този начин. Но си мислим, че вероятно тя означава край на всичко останало и това не ни се струва много хубаво.

- Става все по-голяма - отбеляза един друг трол. - Погледнете я сега. По-голяма е от снощи.

Ринсуинд погледна. Беше определено по-голяма от снощи.

- Така че, мислехме, че може би ще ни дадеш някакъв съвет - рече главният трол, звучейки възможно най-смирено с този глас като гранитна гаргара.

- Бихте могли да скочите от Ръба - рече Ринсуинд. - Сигурно много места във вселената биха се зараждали на няколко допълнителни скали.

- Това сме го чували - каза тролът. - Срещали сме скали, които са го опитвали. Казват, че се лети милиони години, след което се нажежаваш и изгаряш, и накрая се озоваваш на дъното на огромна дупка в пейзажа. Никак не звучи обнадеждаващо.

Той се изправи, при което се чу шум като барабанене на кюмюр по ламарина и протегна дебелиите си буцести ръце.

- Е, предполага се, че трябва да ти помогнем рече. - Какво искаш да сторим за теб?

- Ами трябваше да правя някаква супа - сподели Ринсуинд, като размаха неопределено лука. Май не беше от най-героичните или пък решителни жестове.

- Супа ли? - попита тролът. - Това ли е всичко?

- Ами, може би и няколко бисквити.

Тролите се спогледаха, оголвайки зъбна бижутерия, достатъчно за закупуването на средно голям град. Накрая най-големият каза:

- Е, добре, супа да е тогава - скръцна, вдигайки рамене решително. - Просто си представяхме, че легендата ще е... е, да де, малко по... не знам, мислех си... някак по... както и да е, предполагам, че това няма значение.

Подаде ръка с очертания прилични на чепки вкаменени банани.

- Името ми е Кварц - каза. - Онези там са Кристал, Брекча, Яспис и жена ми Берил, тя е малко метаморфозна, но кой ли не е в днешно време? Яспис, слез от крака му.

Ринсуинд внимателно пое подадената му ръка, като се стегна в очакване да му изхрущят костите. Не изхрущяха. Ръката на трола беше груба, покрита с лишеи около ноктите.

- Съжалявам - рече. - За първи път се запознавам с троли.

- Ние сме на изчезване - печално обясни Кварц, когато дружината потегли под звездното небе. - Малкият Яспис е единственото камъче в племето ни. Страдаме от философия, нали разбирате.

- Наистина ли? - поде Ринсуинд като се опитваше да не изостава.

Тролите се движеха много бързо, но и много тихо; огромните им закръглени форми напредваха като привидения в нощта. Единственото, което се чуваше от време на време бе глухият писък на някое нощно създание, неуспяло да чуе приближаването им.

- О, да. Направо сме мъченици в това отношение. Накрая, това сполетява всинца ни. Някоя хубава вечер, разправят, понечваш да се събудиш, а после си казваш: "Защо ли ми е всичко това?" и се отказваш. Виждаш ли ония огромни обли камъни ей там?

Ринсуинд видя някакви грамадни каменни форми в тревата.

- Онази откроя е леля ми. Не знам за какво мисли, но не е помръднала от 200 години.

- Боже мой, съжалявам.

- О, това не е проблем, нали сме тук и се грижим за тях - рече Кварц. - Наоколо няма много човеци, нали знаеш? Знаем, че ти не си виновен, но вие хората май не правите разлика между един замислил се трол и обикновена скала. Видиш ли, прачичо ми бе фактически начукан за камъни.

- Но това е ужасно!

- Да, в един миг си беше трол, в следващия декоративна камина.

Спряха пред някаква скала, която изглеждаше позната. В тъмнината тлееше полузагаснал разпилян огън.

- Май тук са се били - отбеляза Берил.

- Всички са изчезнали - извика Ринсуинд. Изтича до края на сечището. - И конете! Даже Багажът го няма!

- Някой е протекъл - рече Кварц, като се наведе. - Онова червеното воднистото, дето го имате във вътрешностите си. Вижте!

- Кръв!

- А, така ли му викате? Така и не разбрах за какво служи.

Ринсуинд уплашено се луташе, загубил ума и дума, като надничаше зад храстите да не би някой да се е скрил там. Ето как се спъна в малко зелено шишенце.

- Мехлемът на Коен! - изстена. - Никъде не тръгва без него!

- Ами - почна Кварц, - на вас човеците нещо ви става, искам да кажа, както на нас, когато станем съвсем мудни и хванем философия, само че вие просто се разпадате на парчета...

- Казва се умирање! - изкрещя Ринсуинд.

- Точно така. Явно са направили това, щом ги няма тук.

- Освен ако не са ги изляли! - възбудено предположи Яспис.

- Хъм - каза Кварц.

- Вълци? - попита Ринсуинд.

- Още преди години ние прегазихме всички вълци наоколо - обясни

тролът. - Най-вече старият ни дядо.

- Не ги обичаше, а?

- Не, просто нямаше навика да гледа къде стъпва. Хмм.

Тролите отново погледнаха надолу.

- Има някаква следа - каза Кварц. - Доста коне.

Вдигна поглед към близките хълмове, където над осветените от луната гори се извисяваха голи скали и опасни зъбери.

- Старият ни дядо живее там горе - рече тихо. Нещо в начина, по който го каза, накара Ринсуинд да реши, че никога не би искал да се запознае със стария им Дядо.

- Опасен е, така ли? - осмели се да попита.

- Много е стар, голям и злобен. Не сме го виждали тъдява от години - каза Кварц.

- От векове - поправи го Берил.

- Ще ги направи на пихтия всичките! - добави Яспис, като скачаше радостно нагоре-надолу по пръстите на краката на Ринсуинд.

- Понякога се случва някой наистина стар и голям трол да се запилее сам сред хълмовете и - тъ-тъ - скалата побеждава, нали разбирате?

- Не.

Кварц въздъхна.

- Хората понякога се държат като животни, нали? Така и някой трол понякога започва да мисли като скала, а скалите не обичат много хората.

Брекча, слабичък трол с варовиково покритие, потупа Кварц по рамото.

- Ще ги проследим, нали? - попита.

- Според легендата, трябва да помогнем на това пюре Ринсуинд.

Кварц се изправи, помисли малко, после хвана Ринсуинд за врата, вдигна го скърцайки и го постави на раменете си.

- Отиваме - рече твърдо. - Ако срещнем Дядо, ще се опитам да му обясня...

На две мили от тях в нощта се отдалечаваше колона от коне. На три от тях имаше пленници, на които нещо бяха затъкнати устата и завързани ръцете. Четвърти кон влачеше грубо изработена носилка, на която лежеше Багажът - овързан, омотан в мрежа и потънал в мълчание.

Херена тихо извика на колоната да спре и направи знак на един от хората си да се приближи.

- Съвсем сигурен ли си? - попита. - Не чувам нищо.

- Видях силуети на тролци - каза той безстрастно.

Тя се огледа. Тук дърветата оредяваха и почваха сипеи, а пред тях пътеката водеше към плешив скалист хълм, който изглеждаше особено неприятен на червената звездна светлина.

Пътеката не й вдъхваше доверие. Беше извънредно стара, но нещо я беше направило, а да се убие трол никак не беше лесно.

Тя въздъхна. Изведнъж ѝ се стори, че в края на краищата секретарската кариера никак не беше лош избор. Не за пръв път си помисли колко много недостатъци има в професията и на разбойничка - не на последно място и това, че мъжете не те вземат на сериозно, докато наистина не ги убиеш, след което и без това е все едно. Отгоре на всичко и тия кожени дрехи, дето ѝ причиняват обриви, но изглежда бяха непреодолимо традиционни. Също и бирата. Такива като Хрън Варваринът и Симбар Убиецът с удоволствие гуляеха из долнопробни барове по цели нощи, но Херена не можеше да търпи тези

места, освен ако не сервираха прилични питиета в малки чашки, за предпочитане с черешка. А що се отнася до тоалетните...

Но тя бе твърде голяма за крадла, твърде честна за убийца, твърде интелигентна за съпруга и твърде горда, за да се занимава с единствената друга възможна женска професия. Затова бе станала разбойничка и то не лоша и бе натрупала скромно състояние, което грижливо икономисваше с оглед на едно бъдеще, което все още не й беше ясно, но което, ако питаша нея, непременно щеше да съдържа биде...

Далеч някъде се чу да се разцепва дърво. Тролите от край време смятаха, че няма смисъл да се заобикалят дърветата.

Тя отново погледна нагоре към хълма. Възвишенията се разделяха в ляв и десен ръкав, по средата се извисяваше огромна издатина, а по нея - тя примижа - като че ли имаше някакви пещери? Тролски пещери. Но може би по-добре там, отколкото да се лутат в нощта. А след изгрев слънце нямаше да има проблеми.

Тя се наведе към Ганшъ, предводител на бандата Морпоркски наемници. Не беше много доволна от него. Вярно, имаше волски мускули и издържаше като вол, но за съжаление, май и умът му беше като на вол. Освен това бе зъл като пор. Като повечето от хлапациите от бордеите на Морпорк, с радост би продал баба си за лепило, и вероятно вече го бе направил.

- Ще тръгнем към пещерите и ще запалим голям огън при входа - нареди тя. - Тролите не обичат огънове.

Той й хвърли поглед, в който красноречиво говореше, че е на друго мнение относно това кой тук би трябвало да раздава заповеди, но устните му изрекоха:

- Ти си шефа.

- Точно така.

Херена погледна назад към тримата пленници. Нямаше съмнение, че това е сандъкът - Траймън го беше описал абсолютно точно. Но нито един от мъжете не приличаше на магьосник. Пък бил той и провален.

- О, боже - каза Кварц.

Тролите спряха. Нощта ги обгърна като кадифе. Зловещо избуха бухал - Ринсуинд поне реши, че е бухал, но орнитологията му беше малко мъглява. Възможно е да се е обадил славей, освен ако не е бил дрозд. Над главите им изпърпори прилеп - за него вече беше съвсем сигурен.

Беше също така много уморен и доста понатъртен.

- Защо каза "О, боже"? - попита.

Напрегна очи в тъмното. На хълма се виждаше далечно петно, което приличаше на огън.

- А, - досети се той. - Не обичате огън, нали?

Кварц кимна.

- Тай разрушава суперпроводимостта на мозъците ни - обясни, - обаче такъв малък огън няма да се отрази много на Стария ни Дядо.

Ринсуинд се огледа страхливо и се опита да долови шум от приближаването на трол-семец. Беше виждал какво могат да направят в една гора обикновени тролци. Не че по природа обичаха да унищожават, те просто гледаха на органичната материя като на вид неудобна мъгла.

- Да се надяваме тогава, че няма да го намери - пламенно пожела Ринсуинд.

Кварц въздъхна.

- Шансът е почти нулев - отвърна, - запалили са го в устата му.

- Щам Бог ме наказва! - простена Коен, като безрезултатно подръпна въжето, с което бе завързан.

Двуцветко го изгледа мъгляво. Прашката на Ганшъ му беше направила доста голяма цицина отзад на главата и сега бе малко несигурен за някои неща, като започне от името си и върви все нагоре.

- Трябваше да ши отварям ушите - кореше се Коен. - Трябваше да внимавам, а не да ше жахлашвам по прикажките ти ж... кажгоде... онова, де твоето дъвчене. Шигурно пошвам да ше ражмеквам.

Изправи се на лакти. Херена и останалите от бандата стояха около огъня при входа на пещерата. Багажът кротуваше в мрежата си в един ъгъл.

- Тази пещера е някак странна - каза Бетан.

- Какво? - попита Коен.

- Ами, погледни я. Виждал ли си някога такива скали?

Коен трябваше да признае, че каменният полукръг на входа на пещерата е необичаен; всеки един от камъните надвишаваше човешки бой, изглеждаше твърде изхабен и изненадващо бляскав. На тавана точно над него имаше друг полукръг, досущ като долния. Цялостният ефект наподобяваше каменен компютър, конструиран от друид с мъгляви понятия за геометрията и лишен от чувство за гравитация.

- Погледни и стените.

Коен хвърли поглед към стената до себе си. По нея личаха жилки от червен кристал. Не можеше да твърди със сигурност, но като че ли дълбоко в самата скала непрекъснато припламваха мънички светлини. Ставаше и някакво извънредно голямо течение. Постоянен бриз духаше от черните недра на пещерата.

- Сигурна съм, че духаше на обратно като влизахме - прошепна Бетан. - Ти какво мислиш, Двуцветко?

- Ами, аз не разбирам много от пещери - каза, - но тъкмо сега си мислех колко интересно е онова сталагнешенце, дето виси от тавана ей там. Нещо като луковица, нали?

Погледнаха нещото.

- Не знам точно защо - добави Двуцветко, - но май няма да е лошо да се махнем от тука.

- Ами да - саркастично рече Коен. - Май най-добре да вжемем да ги помолим да ни отвържат и да ни пушнат, а?

Коен не беше прекарал много време в компанията на Двуцветко, иначе нямаше да се изненада, когато човечето кимна бодро и каза с високия, бавен и отчетлив тон, с който си служеше когато трябваше да общува на чужд език.

- Извинете! Бихте ли ни развързали и пуснали да си ходим? Тук е доста влажничко и става течение. Съжалявам.

Бетан погледна косо Коен.

- Трябваше ли да казва това?

- Жа мен е новошт, прижнавам.

И наистина, трима от групата около огъня тръгнаха към тях. Не изглеждаха да имат намерение да развързват когото и да било. Двамината, всъщност, като че ли бяха от ония, дето като видят, че някой е завързан, почват да си играят с ножове, да се гаврят с него и да се хият цинично.

Херена се представи като издърпа сабята си и я насочи към сърцето на Двуцветко.

- Кой от вас е Ринсуинд магьосникът? - попита. - Конете бяха четири.

Тук ли е той?

- Ъ-ъ, не знам къде е - отвърна Двувцветко, - отиде да търси лук.

- Значи сте му приятели и ще дойде да ви търси - заключи Херена. Тя хвърли бегъл поглед на Коен и Бетан, после разгледа по-подробно Багажа.

Траймън дебело бе подчертал да не пипат Багажа. Любопитството може да е погубило котката, но любопитството на Херена би могло да изтреби глутница лъвовете.

Тя разряза мрежата и задърпа капака на сандъка.

Двувцветко изтръпна.

- Заключен - рече тя най-накрая. - Къде е ключът, дебеланко?

- Ами... няма ключ - каза Двувцветко.

- Има ключалка - изтъкна тя.

- Ами да, но ако иска да стои заключен, просто си стои заключен - неловко заобяснява Двувцветко.

Херена забеляза подигравателната усмивка на Ганшъ. Изръмжа.

- Искам го отворен - каза. - Ганшъ, имай грижата.

Тя тръгна обратно към огъня.

Ганшъ извади дълъг и тънък нож и се наведе близо до лицето на Двувцветко.

- Тя го иска отворен - каза. Погледна към другия и се ухили.

- Иска го отворен, Уиймз.

- Ъхъ.

Ганшъ бавно размаха ножа пред лицето на Двувцветко.

- Виж какво - търпеливо подхвана Двувцветко, - май не разбираш. Никой не може да отвори Багажа, ако той е в настроение да стои заключен.

- Ах, да, забравих - замислено рече Ганшъ, - разбира се, това е магически сандък, нали така беше? С малки краченца, така казват. Я погледни Уиймз, да виждаш крачетата от онази страна? Не?

Опря ножа си до гърлото на Двувцветко.

- Наистина съжалявам. Уиймз също. Той не говори много, но правим следното - къса хората парче по парче. Така че, отваряй сандъка!

Извърна се и ритна сандъка отстрани. Появи се дълбока цепнатина.

Нещо лекичко изщрака.

Ганшъ се ухили. Бавно, замислено, капакът се повдигна. На далечната светлина от огъня лъсна злато - купища злато - на плочки, верижки и монети, тежки и бляскави на фона на мерджелеещите се сенки.

- Много добре - тихо промълви Ганшъ.

Погледна назад към нищо неподозиращите хора край огъня, които май крещяха нещо на някого извън пещерата. После погледна замислено Уиймз. Устните му беззвучно се движеха от непривичното за него усилие да изчислява наум.

Погледна надолу към ножа си.

Сетне подът се размърда.

- Чух някого - каза един от мъжете. - Там долу, между ъ-ъ, скалите.

Гласът на Ринсуинд идеше от тъмнината под тях.

- Слушайте - започна той.

- Какво? - подкани Херена.

- В голяма опасност сте - извика Ринсуинд, - трябва да изгасите огъня!

- Не, не - каза Херена. - Греша, ти си в опасност. А огъня ще си остане.

- Този голям стар трол...

- Всички знаят, че тролите не се доближават до огъня - прекъсна го Херена. Тя кимна и двама мъже издърпаха сабите си и се шмугнаха в мрака навън.

- Абсолютно вярно! - отчаяно изкрещя Ринсуинд. - Само че точно този трол няма как да го направи, нали разбирате?

- Няма как? - Херена се подвоуми. Част от ужаса в гласа на Ринсуинд се стовари върху нея.

- Да, защото, видите ли, вие сте запалили огъня на езика му.

После подът се размърда.

Старият Дядо се събуждаше полека-лека от вековния си сън. Без малко избощо да не се събуди, фактически, няколко десетилетия по-късно това нямаше да може да стане. Когато един трол остарее и почне да размишлява сериозно за вселената, той обикновено си намира някое тихо местенце и се залавя да философства така издълбоко, че след време започва да забравя за своите крайности*. Започва да изкрystalизирва по ръбовете, докато накрая не остава нищо друго, освен мъничък проблясък живот във вътрешността на доста голямо възвишение с някои необикновени скални пластове.

[* Б.пр. Думата означава още и "крайници".]

Старият Дядо не беше стигнал чак до там. Тъкмо премисляше една многообещаваща своя мисъл за значението на истината, когато се разбуди и усети горещ пепелив вкус в това, което след известни размишления си спомни, че е устата му.

Започна да се ядосва. По нервните му пътища от нечист силикон препуснаха команди. Дълбоко в силикозното му тяло камъкът се приплъзна гладко по специални линии на прегъване. Дървета се повалиха и тревата се разцепи, когато пръсти, големи колкото кораби се разтвориха и се вкопчиха в земята. Две гигантски скални свлачища високо в каменното му лице отбелязаха отварянето на очи като огромни гурелясали опали.

Ринсуинд не виждаше всичко това, разбира се, тъй като собствените му очи бяха само за дневно виждане, но затова пък усети как целият тъмен пейзаж бавно се разлюля и после се заиздига по невероятен начин към звездите.

Слънцето изгря.

Слънчевата светлина, обаче, не. Това което всъщност се случи бе, че всеизвестната слънчева светлина в Дисковия свят, която, както вече посочихме, пътува много бавно през мощното му магическо поле, се плисна леко по земите около Периферията и започна деликатната си мълчалива битка срещу отстъпващите армади на нощта. Тя се разля като разтопено злато* по спящия пейзаж ярка, чиста и преди всичко - бавна.

[* Б.а. Разбира се това не е точно. Дърветата не избухнаха в пламъци, хората не станаха изведнъж много богати и извънредно мъртви, и моретата не се изпариха в миг. По-добро сравнение, всъщност би било "не като разтопено злато".]

Херена не се колеба. Със завидно присъствие на духа тя се втурна към ръба на дядовата долна устна и скочи, претълкувайки се при приземяването. Мъжете я последваха и тупнаха сред отломъците, псувайки.

Като дебелак, който се опитва да прави коремни преси, старият трол се изтласка нагоре.

Там, където лежаха затворниците, това не се виждаше. Единственото, което знаеха беше, че подът под тях непрекъснато се люлееше и всичко това бе придружено от много шум, повечето неприятен.

Уиймз сграбчи ръката на Ганшъ.

- Земетресение! - извика. - Да се махаме от тук!

- Никъде не мърдам без златото - каза Ганшъ.

- Какво?

- Златото, златото. Човече, можем да бъдем богати като Креозот!

Уиймз може би имаше коефициент на интелигентност със стайна температура, но успя да разпознае идиотизма от пръв поглед. Очите на Ганшъ блестяха повече от злато и той сякаш се взираше в лявото ухо на Уиймз.

Уиймз отчаяно погледна Багажа. Той все още бе подканващо отворен, което бе странно - човек би си помислил, че цялото тръскане би трябвало да го затвори досега.

- Няма да можем да го носим - възрази той. - Много е тежък - добави.

- Мама му стара, все още можем да носим една част от него - изкряска Ганшъ и подскочи към сандъка при един нов трус.

Капакът рязко се затвори. Ганшъ изчезна.

И за да не би Уиймз да си помисли, че е случайно, капакът на Багажа отново се отвори, само за секунда, и един огромен махагонено червен език облиза широки и бели като явор зъби. После отново се затвори с трясък.

За още по-голям ужас на Уиймз, изпод долната страна на сандъка се подадоха стотици малки крачета. Той се повдигна много бавно и внимателно подреждайки крачетата си обърна предната си част към него. Ключалката му гледаше особено злонамерено, сякаш искаше да каже: "Хайде де, ела, че ми трябваш..."

Уиймз отстъпи назад и умолително погледна Двувцветко.

- Мисля, че няма да е зле да ни развържеш. - предложи Двувцветко. - Той е доста дружелюбен, след като веднъж те опознае...

Нервно ближейки устни, Уиймз извади ножа си. Багажът предупредително изскърца.

Той преряза въжетата им и бързо се дръпна назад.

- Благодарим - каза Двувцветко.

- Май пак ми ше е шхванал гърба - оплака се Коен, докато Бетан му помагаше да се изправи.

- Какво да го правим тоя? - попита Бетан.

- Да му вземем ножа и да му кажем да ше рашкара - предложи Коен. - Така добре ли е?

- Да, сър! Благодаря, сър! - изломоти Уиймз и препусна към входа на пещерата. Силуета му се очерта на фона на сутрешната здрачевина за миг и после изчезна. Чу се едно далечно "а-а..."

Слънчевата светлина бушуваше безмълвно по земята като прилив. Тук-там, където магическото поле бе малко по-слабо, огнените езици на утрото изпреварваха деня и оставяха изолирани нощни островчета, които се свиваха и изчезваха при настъпването на блестящия океан.

Високите земи около Въртопните Равнини стърчаха пред напредващата приливна вълна като огромен сив кораб.

Възможно е да се наръга трол, но за да се усвои прийома се изисква практика, а пък никой не получава този шанс повече от веднъж. Хората на Херена видяха излизащите от тъмнината силуети на тролите, прилични на много солидни духове. Остриетата им се строшиха при удара с кремъчните кожи, чуха се един-два ниски писъка и после нищо повече, освен викове далеч навътре в гората, когато си плюха на петите, удължавайки максимално разстоянието между себе си и отмъщаващата си земя.

Ринсуинд се измъкна иззад едно дърво и се огледа. Беше сам, но храсталаците зад него шумоляха от труполенето на тролите, които преследваха бандата.

Погледна нагоре.

Високо над него две огромни кристалински очи се свиха в омраза към всичко меко и кашесто и, особено към всичко топло. Ринсуинд затрепери от страх, когато една голяма колкото къща ръка се вдигна, сви се в юмрук и се спусна към Него.

Денят дойде с беззвучна експлозия на светлина. За миг огромният ужасяващ корпус на Стария Дядо остана като тъмен вълнолом в заобикалящата го дневна светлина. Чу се кратък стържещ звук.

Настъпи тишина.

Изминаха няколко минути. Нищо не се случи.

Няколко птички запяха. Една земна пчела зажува над огромния камък, който представляваше дядовия юмрук и кацна на туфичка мащерка, която бе поникнала изпод единия каменен нокът.

Отдолу се чу тътрене. Ринсуинд се изплъзна сковано от тесния процеп между юмрука и земята като змия, излизаща от дупката си.

Легна по гръб и се загледа в небето покрай замръзналата фигура на трола. Никак не беше се променила, с изключение на неподвижността си, но зрението вече започваше да му играе номера. Предишната нощ Ринсуинд бе наблюдавал как пукнатините в камъка се превръщат в устни и очи; сега гледаше как чертите на огромното каменно лице се превръщат, като от магия, в обикновени грапавини по скалата.

- Ау - извика той.

Това май не помогна. Стана, изтупа се и се огледа наоколо. Като не се брой земната пчела, беше съвсем сам.

Като се полута насам-натат, намери скала, която от някои ъгли приличаше на Берил.

Беше объркан и самотен и далеч от дома. Той...

Високо над него се чу стържещ звук и по земята се посипаха скални отломки. Високо горе в лицето на Стария Дядо се появи дупка; мерна се задната част на Багажа, който се мъчеше да си възвърне равновесието, и после от входа на пещерата се подаде главата на Двущетко.

- Има ли там някой долу? Ало? - Хей! - изкрещя магьосникът. - Как се радвам да те видя!

- Не знам. Как? - попита Двущетко.

- Какво как?

- Господа, каква прекрасна гледка се открива тук горе!

Трябваше им половин час, за да слязат. За щастие, Старият Дядо беше доста наъбен с много места за хващане. Носът, обаче, би представлявал трудно препятствие, ако не беше избуялото дърво, поникнало в едната му ноздра.

Багажът не се главоболеше да се хваща. Просто си скачаше и подскачаше надолу, без никакви видими повреди.

Коен седеше на сянка, като се опитваше да си поеме дъх и чакаше акъла си да го настигне. Изгледа замислено Багажа.

- Всички коне са изчезнали - съобщи Двущетко.

- Ще ги намерим - каза Коен. Очите му се забиха като свредел в Багажа, който започна да изглежда смутен.

- У тях беше всичката ни храна - сети се Ринсуинд.

- В гората има много храна.

- В Багажа си имам няколко питателни бисквити - каза Двуцветко. - "Пътнишка отрада". Като закъсаш са голяма утеха.

- Опитвал съм ги - рече Ринсуинд. - Имат един такъв гаден ръб и...

Коен се изправи, потръпвайки от болка.

- Ижвинете - рече безизразно. - Има нещо, което трябва да ужная.

Отиде до Багажа и хвана капака му. Сандъкът отстъпи бързешката, но Коен протегна кокалестия си крак и препъна половината от краката му. Багажът се изви, за да го захване, но той стисна зъби и изду гърди, блъскайки го така, че се търкулна на извития си капак и ядосано се заклати като побесняла костенурка.

- Хей, това е моят Багаж! - извика Двуцветко. - Защо той напада Багажа ми?

- Струва ми се, че знам защо - тихо промълви Бетан. - Мисля, че го прави, защото се страхува от него.

Двуцветко се обърна към Ринсуинд с отворени уста.

Ринсуинд вдигна рамене.

- И да ме убиеш не знам - каза. - Аз самият бягам, когато ме е страх от нещо.

Като щракна с капак, Багажът се врътна във въздуха, тупна на земята, затича се и леко блъсна Коен по пищялите с един от месинговите си ъгли.

Докато смени посоката, Коен успя да го сграбчи за достатъчно дълго време, да го запрати с всичка сила в една скала.

- Не е зле - възхити се Ринсуинд.

Багажът се върна залитайки, спря за малко, после, поклащайки заплашително капака си, тръгна към Коен. Той скочи и го яхна, като при това и ръцете, и краката му се заклешиха в процепа между сандъка и капака.

Това силно озадачи Багажа. Удивлението му се засили, когато Коен пое дълбоко дъх и се изду, а мускулите му, изпъкнали върху слабичките му ръце, заприличаха на пълен с кокосови орехи чорап.

Постояха известно време в тази схватка - сухожилия срещу панти. Сегизтогиз единият от двамата изскърцваше.

Бетан ръгна Двуцветко в реброто.

- Направи нещо - каза.

- Ъ-ъ... - заекна Двуцветко. - Да. Достатъчно, мисля, че стига толкова. Свали го, ако обичаш.

Багажът предателски скръцна като чу гласа на господаря си. Капакът му хвъркна нагоре с такава сила, че Коен се прекатури назад, но бързо се изправи на крака и се хвърли към сандъка.

Съдържанието му бе изложено на показ.

Коен бръкна вътре.

Багажът скръцна леко, но очевидно си бе претеглил шансовете да бъде изпратен на върха на Великия Небесен Гардероб. Когато Ринсуинд се осмели да надникне през пръсти, Коен тъкмо преглеждаше Багажа и псуваше под сурдника.

- Прано бельо? - изкрещя. - Това ли е всишко? Шамо бельо?

Тресеше се от ярост.

- Мисля, че има и малко бисквити - тихо промълви Двуцветко.

- Но тук имаше жлато! Ошвен това, видях как ижяде одного! - Коен умолително погледна Ринсуинд.

Магьосникът въздъхна.

- Не питай мен - рече. - Не съм аз собственикът на това проклето нещо.

- Купих го в един магазин - заоправдава се Двуцветко. - Казах, че искам пътнически* куфар.

[* Б.пр. Може да означава "пътнически" и "пътуващ" куфар.]

- Точно това си получил - каза Ринсуинд.

- Много е лоялен - рече Двущетко.

- О, да - съгласи се Ринсуинд, - ако качеството, което търсиш в един куфар, е лоялност.

- Шакай, шакай - каза Коен, който се беше свлякъл върху една скала. -

Да не би да беше един от онежи магазини - ишкам да кажа, баш държа, ше не го беше жабеляжал преди и като ше върна шлед това пак там, вече го нямаше?

Двущетко засия.

- Точно така!

- Продавашът беше дребно шбръшкано штарше, нали? И дюкяншето беше пълно с невероятни неща, а?

- Така беше! Изобщо не можах повече да го откроя, мислех си, сигурно съм объркал улицата - там, където мислех че е, нямаше нищо освен тухлена стена. Спомням си, тогава си помислих, че е доста...

Коен вдигна рамене.

- Един от онежи магазини* - каза. - Това обяснява нещата - попишна гърба си и лицето му се изкриви. - Проклетият кон ижбяга ш мехлема ми!

[* Б. а. Неизвестно защо всички тези действително мистериозни и магически вещи са закупени от магазини, които се появяват и след търговска кариера по-кратка даже от тази на фирма за остъкляване на прозорци, изчезват яко дим. Направени са различни опити да се хвърли някаква светлина върху това, но нито един от тях не обяснява наблюдаваните факти. Тези, магазини могат да се пръскат навсякъде във вселената и тяхната непосредствена липса в който и да е град може да бъде проследена по тълпите хора, която се лутат из улиците, здраво стиснали дефектни предмети и богато украсени гаранционни карти, и които се взират подозрително в тухлените стени.]

Ринсуинд си спомни нещо и зарови в недрата на окъсаната си и вече много мърлява мантия. Измъкна зелено шишенце.

- Тошно това ми трябваше! - възкликна Коен. - Ти ши шудешен - той изгледа косо Двущетко.

- Щях да го победея - рече тихо, - даже да не беше го накарал да ме пушне, накрая щях да го победея.

- Така е - каза Бетан.

- Вие двамата можете да швършите нещо полежно - добави той. - Тожи Багаж проби един тролски жъб, жа да ни ижмъкне. Те ша диамантени. Я виж дали не можете да намерите паршетата. Дойде ми наум нещо жа тях.

Бетан нави ръкави и отпуши шишенцето, а Ринсуинд отведе Двущетко настрана. Когато бяха в безопасност зад един храст, той каза:

- Онзи е изкрейзил.

- Онзи, за когото говориш, е Коен Варваринът! - искрено се шокира Двущетко. - Той е най-великият войн, който...

- Бил е - прекъсна го нетърпеливо Ринсуинд. - Всичките тия победи над воини-свещеници и човекоядни зомбита са били преди години. Сега са му останали само спомените и толкова белези, че можеш да си играеш на кръстчета и нули върху му.

- Доста по-възрастен е, отколкото си го представях, да - призна Двущетко. Наведе се да вдигне парче диамант.

- Затова трябва да ги оставим, да намерим конете и да се махаме - каза Ринсуинд.

- Това е малко мръсен номер, нали?

- Ще се оправят - енергично отсъди Ринсуинд. - Проблемът е, добре ли би се чувствал в компанията на човек, който напада Багажа с голи ръце?

- Това наистина е проблем - съгласи се Двувцветко.

- И без това сигурно без нас ще са по-добре.

- Сигурен ли си?

- Абсолютно - каза Ринсуинд.

Намериха безцелно заплелите се из шубраците коне, закусиха с лошо изсушена конска пастърма и тръгнаха в посока, която Ринсуинд реши, че е вярната. След няколко минути Багажът се подаде от храстите и ги последва.

Слънцето се издигна по-високо в небето, но все още не успяваше да заличи светлината на звездата.

- За една нощ е пораснала - отбеляза Двувцветко. - Защо някой не направи нещо?

- Като например?

Двувцветко се замисли.

- Не може ли някой да каже на Великия А'Туин да я заобиколи? - попита. - Някак да мине покрай нея?

- Неща от този род са пробвани вече - отвърна Ринсуинд. - Магьосници са се опитвали да се настроят на вълните на мозъка на Великия А'Туин.

- И не успели, така ли?

- О, успели - каза Ринсуинд. - Само че... Само че се оказало, че има непредвидени рискове в това да се разчита на мозък, голям като тоя на Световната Костенурка - обясни той.

Магьосниците първо тренирали върху обикновени и гигантски морски костенурки, за да хванат цаката на начина на мислене на този вид животни, но макар да знаели, че мозъкът на Великия А'Туин ще е голям, не били осъзнали, че ще е бавен.

- Група магьосници го разчитат на смени от тридесет години - каза Ринсуинд. - Единственото, което са открили е, че Великият А'Туин очаква нещо с нетърпение и радост.

- Какво?

- Кой знае?

Известно време яздиха мълчаливо през насечена местност с огромни варовикови скали от двете страни на пътеката. Накрая Двувцветко каза:

- Виж какво, би трябвало да се върнем.

- Слушай, ще стигнем при река Смарл утре - заразубеждава го Ринсуинд. - Нищо лошо няма да им се случи тук, не виждам защо...

Говореше сам на себе си. Двувцветко бе обърнал коня си и се носеше обратно, демонстрирайки ездаческите умения на чувал с картофи.

Ринсуинд сведе поглед. Багажът го гледаше глуповато.

- Какво гледаш? - попита магьосникът. - Да се връща, ако иска, какво ми пука?

Багажът не каза нищо.

- Виж какво, не съм му настойник - опъваше се Ринсуинд. - Нека да сме абсолютно наясно по този въпрос.

Багажът нищо не каза, но този път по-силно.

- Какво чакаш - тръгвай след него. Аз нямам нищо общо с теб.

Багажът отдръпна мъничките си крачета и се настани на пътеката.

- Е, аз тръгвам - съобщи Ринсуинд. - Не се шегувам - добави.

Той обърна главата на коня обратно към новия хоризонт и хвърли бегъл поглед надолу. Багажът още си седеше там.

- Няма смисъл да се позоваваш на доброто у мен. Стой си тук ако искаш

и цял ден, не ме интересува. Аз просто тръгвам, разбра ли?
И той изгледа Багажа свирепо. Багажът също го погледна.

- Знаех си, че ще се върнеш - каза Двущетко.
- Не ми се говори за това - пресече го Ринсуинд.
- Да говорим за нещо друго тогава.
- Ами да, любима тема може да ми бъде как да свалим тези въжета - каза

Ринсуинд и дръпна силно впилите се в китките му върви.

- Интересно защо си толкова важен - рече Херена.

Тя седеше на седми камък срещу тях със сабя в скута си. Повечето от бандитите се бяха разположили между скалите високо над тях и наблюдаваха пътя. Ринсуинд и Двущетко се бяха оказали покъртително лесни за залавяне.

- Уиймз ми каза какво е сторил твоят сандък с Ганшъ - додаде тя. - Не мога да кажа, че е голяма загуба, но надявам се да е разбрал, че ако се приближи и на една миля до нас, лично аз ще ви прережа гърлата и на двамата, ясно ли е?

Ринсуинд закима енергично.

- Много добре - каза Херена. - Искат ви живи или мъртви, на мен всъщност ми е все едно как, но някои от момчетата може би ще искат да си поговорят с вас за онези троли. Ако слънцето не беше изгряло точно тогава...

Тя остави изречението да виси във въздуха и се отдалечи.

- Ето ти тебе една каша - рече Ринсуинд и отново дръпна въжетата, с които беше завързан.

Зад него имаше голям камък и ако успееше да вдигне китките си - да, помисли си, щеше да ги разрани, а в същото време нямаше да е достатъчно остър, за да има някакъв ефект върху въжетата.

- Но защо точно ние - зачуди се Двущетко, - заради онази звезда е, нали?

- Нищо не знам за звездата - каза Ринсуинд. - Дори и лекциите по астрология в Университета никога не съм посещавал!

- Предполагам, че накрая всичко ще се уреди. - рече Двущетко.

Ринсуинд го погледна. Подобни твърдения винаги го вбесяваха.

- Наистина ли смяташ така? - попита. - Без майтап, съвсем наистина ли?

- Ами като си помислиш, нещата винаги се подреждат задоволително.

- Ако смяташ пълното разстройство на живота ми през последната година за задоволително, може да си прав. Престанал съм да броя случаите, когато без малко да ме убият...

- Двайсет и седем - съобщи Двущетко.

- Какво?

- Двадесет и седем случая - услужливо повтори Двущетко. - Преброих ги. Но на теб никога не ти се е случвало.

- Какво? Да ги броя ли? - попита Ринсуинд, който започваше да изпитва познатото чувство, че този разговор се е повтарял до втръсване.

- Не. Да те убият. Това не ти ли се струва малко подозрително?

- Никога не съм имал нещо против това, ако съм те разбрал правилно - каза Ринсуинд.

Заби гневен поглед в краката си. Разбира се, Двущетко имаше право. Магията го пазеше, това бе очевидно. Без съмнение, ако скочеше от някоя скала, някой минаващ облак щеше да смекчи удара от падането му. Лошото на тази теория е, реши той, че тя е в сила само докато не вярва в нейната

истинност. В момента, в който се сметне за неуязвим, ще умре. Така че, общо взето, най-добре изобщо да не мисли за всичко това.

Можеше да бъде сигурен само в едно - започваше да го боли глава. Надяваше се, че магията е някъде в областта на главоболието и действително страда.

Когато ги извеждаха от падината, сложиха Ринсуинд и Двуветко да яздят на един кон с по един от бандитите. Ринсуинд неудобно се бе настанил пред Уймз, който беше си навяхнал глезена и не бе в добро настроение. Двуветко седеше пред Херена и тъй като бе сравнително нисък, това означаваше, че поне ушите му ще са на топло. Тя яздеше с изваден нож и си отваряше очите на четири за вървящи сандъци; Херена не беше много наясно точно какво представлява Багажа, но имаше достатъчно ум в главата си да разбере, че сандъкът няма да позволи да убият Двуветко.

След около десетина минути го съзряха по средата на пътя. Капакът му бе примамливо отворен. Беше пълен със злато.

- Заобиколете го - извика Херена.

- Но...

- Това е клопка.

- Така е - потвърди Уймз, блед като платно.

- Слушайте мен.

Заобиколиха неохотно блестящото изкушение и продължиха по пътеката. Уймз уплашено се извърна, ужасен да не би да види, че сандъка го преследва.

Това, което видя бе комай по-лошо. Беше изчезнал. Далеч навътре от едната страна на пътеката високата трева се размърда тайнствено и замря.

Ринсуинд не беше кой знае какъв магьосник, още по-малко боец, но затова пък беше специалист по страхливост и моментално надушваше страха. Той пророни едва чуто:

- Ще те следва навсякъде, да знаеш.

- Какво? - разсеяно попита Уймз. Той все още надничаше към тревата.

- Много е търпелив и никога не се отказва. Имаш си работа с велемъдро крушово дърво. Обикновено те оставя да си мислиш, че те е забравило и после един ден, както си вървиш по някоя тъмна улица ще чуеш едни такива леки стъпки зад себе си - шляп, шляп, ще чуеш и ще се втурнеш да бягаш, а те ще се забързат - шляп, шляп, шляп...

- Млък. - изкрещя Уймз.

- Сигурно вече те е познал, така че...

- Млъкни ти казах!

Херена се обърна на седлото си и ги изгледа кръвнишки. Уймз се намръщи и придърпа ухото на Ринсуинд до самата си уста, после каза дрезгаво:

- Не се страхувам от нищо, разбра ли? Плюя на тия магьоснически алабаланици.

- Всички казват така, преди да са чули стъпките - рече Ринсуинд и замръзна. Острието на нож бодеше ребрата му.

През останалата част от деня нищо не се случи, но, за радост на Ринсуинд и за все по-голям ужас на Уймз, Багажът се показва няколко пъти. Явяваше се ту кацнал ни в клин, ни в ръкав на някоя скала, ту полускрит и обрасъл с мъх в някой ров.

Късно след обяд се изкачиха на гребена на хълм, от който се виждаше просторната долина на горното течение на Смарл, най-дългата река върху Диска. Тук тя вече бе широка половин миля и пълна с тинята, която правеше

долината по долното ѝ течение най-плодородната земя на континента. Тук-там вълма ранна мъгла увенчаваха бреговете ѝ.

- Шляп - каза Ринсуинд.

Усети как Уиймз подскочи на седлото.

- Ъ?

- Само си прочиствах гърлото - ухили се Ринсуинд.

Бе вложил много мисъл в това ухилване. Така се хият хора, които се втрещават в лявото ти ухо и съобщават, че ги следят тайни агенти от съседната галактика. Не беше ухилване, което вдъхва доверие. Има и поужасни, но само от присмехулници на оранжеви и черни райета, с дълги опашки, които се мотаят и търсят жертви, на които да се ухият зъбато.

- Махни я от лицето си - нареди Херена, като препусна край тях.

На края на пътеката, която водеше към брега на реката, имаше груб пристан и голям бронзов гонг.

- С него може да се повика обслужващия ферибота - рече Херена. - Ако пресечем тук, ще си спестим голям завой на реката. Може даже да стигнем до някой град тази вечер.

Уиймз изглеждаше разколебан. Слънцето едрееше и почервеняваше, а мъглите почваха да се сгъстяват.

- Или може би искате да преношувате от тази страна на реката, а?

Уиймз вдигна чука и удари гонга толкова силно, че той се завъртя около куката си и падна.

Зачакаха мълчаливо. След малко се чу плясък и подрънкване на верига, която се подаде от водата и се опъна, придържана от желязната кука, забита в брега. Най-накрая от мъглата изплува мудният плосък силует на ферибота със закачулената фигура на фериботаджията, който въртеше огромно колело в центъра на платформата и така се придърпваше към брега.

Плоското дъно на ферибота застърга по дребните камъчета и закачулената фигура се облегна задъхана над колелото.

- Двама по двама - проломоти. - Това е всишко. Шамо по двама, ш коне.

Ринсуинд преглътна и се опита да не гледа Двуцветко. Човечето сигурно вече се хили и гримасничи като идиот. Рисува един кос поглед.

Двуцветко седеше с отворена уста.

- Ти не си предишният фериботаджия - каза Херена. - Минавала съм от тука, предишният беше едър човек, някак...

- Днеш му е пошивният ден.

- Аха, добре - колебливо рече тя, - в такъв случай... защо се смее този?

Раменете на Двуцветко се тресяха, лицето му беше почервеняло и изпод разтворените му устни излизаше сподавено пуфтене. Херена го изглежда кръвнишки, сетне впери тежък поглед във фериботаджията.

- Вие двамата - хванете го!

Последва бездействие. Сетне един от мъжете попита:

- Кого? Фериботаджията?

- Да!

- Защо?

Херена изпадна в затруднение. Не се предвиждаха подобни ситуации. Прието бе, че когато някой изкрещи нещо от рода на "Дръжте го!" или "Стража!", хората скачат и го сторват, без да се чудят и да го обсъждат.

- Защото аз казвам! - бе най-доброто, което ѝ дойде на ум. Двамата най-близо до приведената фигура се спогледаха, свиха рамене, слязоха от конете и хванаха всеки по едно рамо. Фериботаджията им стигаше някъде до кръста.

- Така ли? - попита единият. Двувцветко едва си поемаше дъх.

- Искам да видя сега какво има под наметалото.

Двамата се спогледаха.

- Не съм сигурен, че... - почна единият. Не можа да продължи, тъй като един топчест лакът се заби в стомаха му като бутало. Другарят му невярващо погледна надолу и получи другия лакът в бъбреците си.

Коен псуваше, като се мъчеше да освободи сабята си от наметалото и в същото време по рачешки скачаше към Херена. Ринсуинд изпъшка, стисна зъби и рязко и силно отметна главата си назад. Уиймз изпищя, а Ринсуинд се претъркули странишком, тупна тежко в калта, бясно се изправи на крака и затърси с очи къде може да се скрие.

С тържествуващ вик Коен успя да освободи сабята си и триумфално я размаха, ранявайки тежко едного, който се беше промъкнал откъм гърба му.

Херена изблъска Двувцветко от коня си и затърси собствената си сабя. Двувцветко се опита да се изправи и накара коня на друг от мъжете да се изправи на задните си крака и да го хвърли като при това главата му попадна точно под крака на Ринсуинд, който го ритна възможно най-силно. Ринсуинд първи би се нарекъл плъх, но даже плъховете се бият, като се намерят в ъгъла.

Ръцете на Уиймз се стовариха върху рамото му и юмрук, колкото средно голям камък се заби в главата му.

Свличайки се на земята, чу как Херена каза доста тихо:

- Убий ги и двамата. Аз ще се занимая с този стар глупак.

- Дадено! - каза Уиймз и се обърна към Двувцветко с изтеглена сабя.

Ринсуинд видя как той се колебае. За момент стана тихо, после даже Херена чу пликане, когато Багажът се надигна откъм брега, като от него се стичаше вода.

Уиймз впери ужасен поглед в него. Сабята падна от ръката му. Той се връцна и се затича в мъглата. След миг Багажът прескочи Ринсуинд и го последва.

Херена се опита да намушка Коен, който парира удара и изпъшка при изщракването на ръката си. Остриетата звъннаха влажно, после един ловък замах нагоре от страна на Коен почти обезоръжи Херена и я накара да отстъпи.

Ринсуинд се довлече залитайки до Двувцветко и го задърпа безрезултатно.

- Време е да вървим - изломоти той.

- Страхотно! - възкликна Двувцветко. - Видя ли как той я...

- Да, да, хайде.

- Но аз искам... Ей, това се казва удар!

Сабята на Херена изхвърча от ръката ѝ, заби се в калта и завибрира. Като изпухтя доволно, Коен прибра собствената си сабя, кръстоса поглед за момент, тихичко извика от болка и застана абсолютно неподвижен.

Херена го погледна озадачено. Направи пробно движение по посока на сабята си и когато нищо не се случи, изтегли я, провери здравината ѝ, и впери поглед в Коен. Предпазливо се завъртя около него, следвана единствено от агонизиращия му поглед.

- Гърбът му пак е сдал багажа! - прошепна Двувцветко, - какво да правим?

- Да видим дали не можем да хванем конете?

- Е - каза Херена. - Не знам кой си и защо си тук и нали разбираш, нямам нищо лично против тебе.

Тя вдигна сабята си с две ръце.

Внезапно нещо се стрелна в мъглата и се чу тъп удар на парче дърво върху глава. За момент Херена изглежда се шашна, после се килна напред.

Бетан пусна клона, с който си беше послужила и погледна към Коен. Сетне го сграбчи за раменете, заби коляното си в кръста му, изви го професионално и го пусна.

Блаженство се изписа на лицето му. Наведе се пробно.

- Оправи се! - извика. - Гърбът ми! Оправи се!

Двуцветко се обърна към Ринсуинд.

- Баща ми навремето препоръчваше висене от горната част на врата - рече приказливо.

Уиймз много предпазливо се промъкваше между обраслите с хрусталаци, удавени в мъгла дървета. Млечнобледият влажен въздух заглушаваше всички шумове, но той беше сигурен, че през последните десетина минути нямаше какво да се чуе. Много бавно се обърна кръгом, след което си разреши лукса да въздъхне дълго и прочувствено. Отстъпи назад в прикритието на храстите.

Нещо го побутна по свивката на колената отзад, много лекичко. Нещо ъгловато.

Той погледна надолу. Като че ли там имаше повече крака, отколкото би трябвало да има.

Чу се рязък трясък.

Огънят беше малка светла точица в тъмния пейзаж. Луната още не бе изгряла, но сиянието на звездата вече се прокрадваше на хоризонта.

- Сега е кръгла - каза Бетан. - Прилича на миниатюрно слънце. Сигурна съм също, че става все по-гореща.

- Не говори така - каза Ринсуинд. - И без това си имам достатъчно тревоги.

- Не разбирам шамо - подхвана Коен, на когото масажираха гърба, - как ви жаловиха беж ние да шuem. Нямаше да жнаем ижобщо ако Багажът ти не беше ше ражшкашал нагоре-надолу.

- И не беше почнал да хленчи - добави Бетан. Всички я погледнаха.

- Е, изглеждаше така, сякаш хленчи - поясни тя. - Мисля, че е много сладък, наистина.

Четири чифта очи се обърнаха към Багажа, който клечеше от другата страна на огъня. Той стана и много демонстративно се премести назад в сенките.

- Лешно ше храни - изкоментира Коен.

- Трудно се губи - додаде Ринсуинд.

- Лоялен е - прибави Двуцветко.

- Шъбира много - обади се пак Коен.

- Но не бих казал, че е сладък - възрази Ринсуинд.

- Шигурно не ти е жа продан? - попита Коен.

Двуцветко поклати отрицателно глава.

- Мисля, че той не би разбрал това - каза.

- Шигурно ши прав - съгласи се Коен. Той седна и прехапа устните си. - Търша подарък жа Бетан, нали ражбирате. Ние ще ше женим.

- Решихме, че би трябвало първо на вас да кажем - каза Бетан и се изчерви.

Ринсуинд не успя да улови погледа на Двущетко.

- Ами това е много... Ъ-Ъ...

- Веднага щом намерим град, където има свещеник - каза Бетан, - искам да го направим както си му е редът.

- Това е много важно - сериозно рече Двущетко. - Ако хората имаха повече морал, нямаше да се блъскаме с разни звезди.

Замислиха се над това за момент. После Двущетко каза бодро:

- Това трябва да се отпразнува. Имам малко бисквити и вода, ако имате още от оная пастърма.

- О, много добре - пророни Ринсуинд едва чуто. Повика Коен настрана. Както си беше подстригал брадата, старецът с лекота би могъл да мине за седемдесетгодишен в тъмна нощ.

- Това, Ъ-Ъ... сериозно ли е? - попита. - Наистина ли ще се ожениш за нея?

- Шигурно. Нещо против?

- Е, разбира се, че не, но - искам да кажа, тя е на седемнайсет, а ти си, как да се изразя, ти си от по-старото поколение.

- Ишкаш да кажеш ще е време да прештана да ще шкитам ли?

Ринсуинд трудно намираше необходимите думи:

- Ти си със седемдесет години по-стар от нея, Коен. Сигурен ли си, че...

- Бил съм женен и преди, нали така? Паметта ми е дошпа добра - укори го Коен.

- Не, това, което имам предвид е, ами, искам да кажа физически, въпросът е, какво ще кажеш значи за разликата във възрастта и така нататък, това е въпрос на здравословно състояние, нали така, и...

- Аха - бавно отрони Коен. - Ражбирам какво имаш предвид. Напрежението. Не бях погледнал на нещата от тази страна.

- Да - поизправи се Ринсуинд. - Не си. Е, това е съвсем обяснимо.

- Даваш ми храна жа ражмишъл, без шъмнение - каза Коен.

- Надявам се, че не съм развалил нещо.

- Не, не - вяло каза Коен. - Не ще ижвинявай. Поштъпи правилно, като ми каза.

Той се обърна и погледна Бетан, която му махна, после отправи взор нагоре към звездата, която се блещеше сред мъглата.

Накрая каза:

- Опашни времена ша това днешните, а?

- Така е.

- Кой жнае какво може да донесе утрешният ден?

- Не и аз.

Коен плесна Ринсуинд по рамото.

- Понякога прошто трябва да ришкуваме - рече. - Не ще обиждай, но мишля, че ще направим вше пак шватбата, а пък, е... - той погледна Бетан и въздъхна, - да се надяваме, че тя ще издържи.

Около пладне на следващия ден стигнаха до малък град с направени от кал стени, заобиколен от все още тучни и зелени полета. Изглежда обаче, че движението на обратно беше голямо. Край тях трополяха огромни талиги. Стада домашни животни пасейки се придвижваха бавно по периферията на пътя. Старици се бяхтеха понесли на гръб цели домакинства и купи сено.

- Чума ли има? - попита Ринсуинд един човек, който тикаше ръчна количка пълна с деца. Той поклати глава.

- Заради звездата е, приятел - рече. - Не сте ли я видяли в небето?

- Нямахме как да не я забележим, да.

- Казват, че ще ни блъсне на Свинебъдни вечер и моретата ще заврят и закипят, а държавите върху Диска ще се разпаднат и кралете ще бъдат свалени, а градовете ще заприличат на езеро от стъкло - каза човекът. - Тръгнал съм към планините.

- Това ще помогне, а? - не много убедено попита Ринсуинд.

- Не, но гледката ще е по-добра.

Ринсуинд подкара коня си обратно към други те.

- Всички са разтревожени заради звездата - съобщи той. - Както се вижда, едва ли някой е останал в градовете, всички се страхуват от нея.

- Не искам да тревожа никого - подхвана Бетан, - но не ви ли прави впечатление, че е горещо за сезона?

- И аз това казах снощи - съгласи се Двущетко, - много топло ми се стори.

- Предполагам, ще ще штане много по-горещо - додаде Коен. - Хайде да влезем в града.

Като язدهа, улиците кънтяха, тъй като бяха почти празни. Коен непрекъснато поглеждаше фирмите на търговците и най-накрая дръпна юздите на коня си и отсече:

- Ето това, което търсех. Вие намерете храм и швещеник, аж ще ви наштигна шлед малко.

- Бижутер? - зачуди се Ринсуид.

- Това е ижненада.

- Трябва ми и нова рокля - каза Бетан.

- Ще ти открадна някоя.

В този град имаше нещо много потискащо, реши Ринсуинд. Също и нещо много странно.

Почти на всяка врата беше изрисувана огромна червена звезда.

- Тръпки да те полазят - заключи Бетан, - сякаш хората искат да докарат звездата тук.

- Или да я прогонят - отбеляза Двущетко.

- Няма да стане. Много е голяма - рече Ринсуинд. Видя как лицата им се обърнаха към него.

- Е, това е логично, нали? - попита неубедително той.

- Не е - каза Бетан.

- Звездите са малки светлинки в небето - поясни Двущетко. - Веднъж една падна близо до моята къща - такава една голяма и бяла, колкото къща, седмици наред тля преди да изгасне.

- Тази звезда е различна - каза някакъв глас. - Великият А'Туин се изкачи по брега на вселената. Това е огромният космически океан.

- Откъде знаеш? - попита Двущетко.

- Откъде знам какво? - почуди се Ринсуинд.

- Това, дето току-що каза - за бреговете и океаните.

- Нищо не съм казал!

- Каза, глупако! - извика Бетан. - Видяхме как устните ти се движат нагоре-надолу и тъй нататък.

Ринсуинд затвори очи. Усещаше как в мозъка му Магията уплашено бърза да се скрие зад съзнанието му, като си мърмори нещо.

- Добре, де, добре - примири се той. - Няма какво да крещите. Аз... аз... не знам откъде знам, просто знам...

- Ами, няма да е лошо да ни кажеш. Завиха зад ъгъла.

Всички градове около Кръглото Море имаха специален район, заделен за

боговете, които на Диска бяха в достатъчно количество. Обикновено те бяха претърпани и не много привлекателни от архитектурна гледна точка. Най-старшите богове, разбира се, имаха големи и пищни храмове, но проблемът бе, че по-късно дошлите богове се бореха за равноправие и много скоро свещените квартали се изпълваха с пристройки, допълнителни крила, надстройки, по-сутеренни помещения, малки апартаментчета, вътрешно църковно разпределение на пространството и транстемпорално деление на времето, тъй като нито един бог не би и помислил да живее извън свещения квартал или, както беше станал вече, три-осмал. Обикновено се горяха едновременно триста различни вида тамян, а обичайния шум беше на прага на болката, тъй като всички свещеници се надвикваха, за да привлекат своя дял от благоверни на молитва.

Но тази улица бе мъртвешки тиха, с онази особено неприятна тишина, която се получава, когато стотици уплашени и гневни люде стоят неподвижно.

Един човек накрая на тълпата се обърна и намръщи като видя новодошлите. На челото му бе нарисувана червена звезда.

- Какво е... - започна Ринсуинд и спря, тъй като гласът му изглежда прозвуча твърде високо. - Какво е това?

- Непознати, а? - попита човекът.

- Всъщност ние се познаваме един друг доста... - подхвана Двухцветко и млъкна. Бетан посочи нагоре по улицата.

Върху всеки храм беше изрисувана звезда. Една особено голяма бе намацана върху каменното око пред храма на Слепия Айо, предводител на боговете.

- Пфу - рече Ринсуинд. - Айо ще се спуска от яд, като види това. Мисля, че не трябва да се мотаем наоколо, приятели.

Тълпата беше застанала с лице към груба естрада, построена в центъра на широка улица. Отпред бе украсена с голямо знаме.

- Винаги са ми казвали, че Слепият Айо вижда всичко, което се случва навсякъде - тихо рече Бетан. - Защо не е...

- Тихо! - каза мъжът до тях. - Говори Дахоуни.

На естрадата се бе възкачил висок слаб човек с коса като на глухарче. Не бе посрещнат с овации, а с една колективна въздишка. Започна да говори.

Ринсуинд слушаше с нарастващ ужас. Къде са боговете, питаше човекът. Няма ги. Може би никога не ги е имало. Кой всъщност си спомня, че ги е виждал? И ето сега им е изпратена звездата...

И той продължаваше все така, с тих, ясен глас, който използваше думи като "изчиствам", "чистка" и "пречистване" и се забиваше в мозъка като нажежена сабя. Къде са магьосниците? Къде е магията? Постигнало ли се е наистина някога нещо с нея или всичко е било сън?

Ринсуинд започна не на шега да се бои, че боговете може да чуят за това и да се разгневят толкова много, че да си го изкарат на всеки, който в момента е бил наоколо.

Но някак си дори гневът на боговете би бил за предпочитане пред този глас. Звездата идва, сякаш казваше той, и нейният ужасен огън може да бъде избягнат само от... от... Ринсуинд не беше сигурен, но в съзнанието му се въртяха саби и знамена и пустооки войни. Гласът не вярваше в боговете, което според Ринсуинд беше допустимо, но той не вярваше и в хората. Висок закачулен чужденец от лявата страна на Ринсуинд го блъсна. Той се обърна... и видя череп под черна качулка.

Магьосниците, като котките, виждат Смърт. В сравнение с гласа, Смърт изглеждаше почти приятен. Той се облегна на една стена и подпря косата до себе си. Кимна на Ринсуинд.

- Дошъл си да злорадствуваш, а? - прошепна Ринсуинд.

Смърт вдигна рамене.

- ДОШЪЛ СЪМ ДА ВИДЯ БЪДЕЩЕТО - каза той.

- Това бъдещето ли е?

- НЯКАКВО БЪДЕЩЕ - отвърна Смърт.

- Ужасно е - рече Ринсуинд.

- СКЛОНЕН СЪМ ДА СЕ СЪГЛАСЯ - каза Смърт.

- Все съм си мислил, че точно на това ще се зарадваш!

- НЕ ПО ТОЗИ НАЧИН. СМЪРТТА НА ВОИНА ИЛИ НА СТАРЕЦА, НА МАЛКОТО

ДЕТЕ

ТОВА ГО РАЗБИРАМ, ОТНЕСАМ БОЛКАТА И ПРЕКРАТЯВАМ СТРАДАНИЕТО. А
ТОВА

УМЪРТВЯВАНЕ НА РАЗУМА НЕ ГО РАЗБИРАМ.

- С кого говориш? - попита Двувцветко. Неколцина от събралите се се
бяха извърнали и подозрително наблюдаваха Ринсуинд.

- С никого - отвърна Ринсуинд. - Нека да си тръгваме. Боли ме глава.

Групичка хора на края на тълпата вече ломотеха нещо и ги сочеха.

Ринсуинд сграбчи другите двама и бързо ги поведе зад ъгъла.

- Възсъдайте конете и да вървим - каза той. Имам лошо предчувствие,
че...

Една ръка се стовари върху рамото му. Той се обърна. Чифт мътни сиви
очи разположени върху топчеста плешива глава, завършек на огромно
мускулесто тяло, втречено се бяха вперили в лявото му ухо. На челото беше
нарисувана звезда.

- Приличаш на магьосник - продума мъжът с тон, който внушаваше, че
това е твърде неразумно и по всяка вероятност фатално.

- Кой, аз? Не, аз съм... чиновник. Да. Чиновник. Точно така -
заоправдава се Ринсуинд.

Изсмя се нервно.

Мъжът не каза нищо. Само устните му се размърдаха беззвучно, като че
ли се вслушваше в някакъв свой вътрешен глас. Още неколцина от звездните
хора се бяха присъединили към него. Лявото ухо на Ринсуинд стана обект на
масово наблюдение.

- Мисля, че си магьосник - каза мъжът.

- Виж какво - почна Ринсуинд, - ако бях магьосник, щях да мога да
правя магии, така ли е? Щях просто да те превърна в нещо, а пък не съм го
сторил, тъй че не съм.

- Убихме всичките си магьосници - каза един от събралите се. - Някои
избягаха, но убихме доста много. Те размахваха ръце, но нищо не се
получаваше.

Ринсуинд впери поглед в него.

- Мисля, че ти също си магьосник - рече мъжът, който държеше Ринсуинд
и все по-силно затягаше хватката си. - Този сандък с крака е твой и освен
това приличаш на магьосник.

Ринсуинд усети, че те тримата и Багажът по някакъв начин са се оказали
разделени от конете си и че брега се намират в затагаш се кръг от сериозни
хора със сиви лица.

Бетан бе побледняла. Дори Двувцветко, чиято способност да разпознава
опасностите бе толкова добра, колкото способността на Ринсуинд да лети,
изглеждаше разтревожен.

Ринсуинд си пое дълбоко въздух.

Той вдигна ръце в класическа поза, която бе научил преди години, и

каза дрезгаво:

- Отдръпнете се! Ако ли не, ще ви натъпча догоре с магия!

- Магията е изгубила силата си - каза мъжът. - Звездата я е отнела.

Всичките фалшиви магьосници изприказваха странните си думи и сетне нищо не се случи, и те гледаха с ужас ръцете си, и само на малцина все пак им стигна акъла да избягат.

- Не се шегувам - каза Ринсуинд.

Ще ме убие, помисли си той. Край. Не мога даже и да блъфирам повече.

Хич ме няма в магията, хич ме няма в блъфирането, аз съм само един...

Магията се размърда в главата му. Усети как тя се стече в мозъка му като ледена вода и се приготви за действие. Студена тръпка побягна надолу по ръката му.

Ръката му се вдигна от само себе си и той усети как собствената му уста се отваря и затваря, как собственият му език се движи и един глас, който не беше негов, глас стар и сух, изрича срички, които пухтят във въздуха като облаци пара. Изпод ноктите му проблясна октаринов пламък, който започна да се увива около ужасения човек, докато той изчезна в студен, ръсещ искри облак, който се издигна над улицата, дълго се задържа там и накрая избухвайки, изчезна. Не остана даже вълмо мазен дим. Ринсуинд впери ужасен поглед в ръката си. Двувцветко и Бетан го сграбчиха от двете страни и го поведоха бързо през удивената тъппа към улицата. В един болезнен момент и двамата избраха да тръгнат в различни посоки, но накрая забързаха заедно, като краката на Ринсуинд почти не докосваха калдъръма.

- Магия - проломоти той развълнувано, опиянен от силата си. - Аз направих магия...

- Точно така - успокояващо се съгласи Двувцветко.

- Искате ли да ви направя едно заклинание? - попита Ринсуинд. Насочи пръста си към едно минаващо куче и рече: "Уииии!" То го изгледа обидено.

- По-добре накарай краката си да бягат много по-бързо - мрачно каза Бетан.

- Дадено! - смотолеви Ринсуинд. - Крака! Бягайте по-бързо! Хей, я гледай, изпълняват!

- Имат повече акъл от тебе, затова - смъмри го Бетан. - Сега накъде?

Двувцветко се взря в лабиринта от улички около тях. Малко по-нататък се чуваха непрекъснати крясъци.

Ринсуинд се освободи от тях залитайки и несигурно заплете крака надолу по най-близката улица.

- Мога да го правя! - крещеше неистово. - Само се пазете, всички вие...

- Той е в шок - каза Двувцветко.

- Защо?

- Никога преди не е успявал да направи магия.

- Но той е магьосник!

- Всичко това е малко по-сложно - говореше Двувцветко, гонейки Ринсуинд. - Във всеки случай не съм сигурен, че това всъщност бе той. Изобщо не приличаше на неговия глас. Ела тук, стари приятелю.

Ринсуинд го погледна с обезумели, невиждащи очи.

- Теб ще превърна в розов храст - рече.

- Да, да, много хубаво. Само ела - успокоително го придумваше Двувцветко, като лекичко го дърпаше за ръката.

От няколко улички се чу топуркане и изневиделица, срещу им настъпиха десетина здездни.

Бетан сграбчи отпуснатата ръка на Ринсуинд и заплашително я вдигна нагоре.

- Не се приближавайте повече! - изписка тя.

- Точно така! - извика Двущетко. - Имаме си магьосник и не се боим да го използваме!

- Не се шегувам - изписка Бетан, завъртайки Ринсуинд за ръката като шпил.

- Така! Ние сме въоръжени до зъби! Какво? - недочу Двущетко.

- Попитах къде е Багажът - просъска Бетан зад гърба на Ринсуинд.

Двущетко се огледа наоколо. Багажът го нямаше.

Ринсуинд, обаче, произвеждаше желанния ефект върху звездните хора. Неопределено размахваната му ръка бе посрещната като въртяща се коса и те се опитваха да се скрият един зад друг.

- Е, къде е изчезнал?

- Откъде да знам? - почуди се Двущетко.

- Нали е твоят Багаж?

- Често не знам къде ми е Багажът, такава е участта на туриста - обясни Двущетко. - Както и да е, той често се запилява нанякъде сам. Сигурно е по-добре да не се питаме защо.

Тълпата започна да заграва, че нищо не се случва и че Ринсуинд не е в състояние да запраща обиди, камо ли пък магически огън. Те се приближиха, като предпазливо наблюдаваха ръцете му.

Двущетко и Бетан отстъпиха назад. Двущетко се огледа.

- Бетан?

- Какво? - попита Бетан, без да сваля очи от настъпващите фигури.

- Улицата е без изход.

- Сигурен ли си.

- Мисля, че мога да разпозная тухлена стена от пръв поглед - засегна се Двущетко.

- Значи край, а? - попита Бетан.

- Мислиш ли, че може би, ако обясня...

- Не.

- Аха.

- Мисля, че тези не са от хората, които се вслушват в обяснения - добави Бетан.

Двущетко ги загледа втренчено. Обикновено той оставаше, както вече споменахме, безчувствен към грозящите го опасности. В разрез и с целия човешки опит, Двущетко вярваше, че ако хората само поговорят един с друг, пийнат по едно-две питиета, разменят снимки на внучетата, отидат може би да гледат нещо развлекателно заедно, то тогава всичко би могло да се оправи. Той вярваше също така, че хората по принцип са добри, но понякога имат лош ден. Това, което се задаваше надолу по улицата, произвеждаше върху него горе долу същият ефект, като този на горила в стъкларска фабрика.

Чу зад себе си възможно най-слабия звук, не толкова звук, колкото промяна в консистенцията на въздуха.

Лицата пред него зяпнаха, извърнаха се, и скорострелно изчезнаха надолу по уличката.

- Ъъ? - пророни Бетан, която все още подпираше вече изпадналия в безсъзнание Ринсуинд.

Двущетко гледаше в обратна посока, към голяма стъклена витрина, пълна със странни стоки и украсена с мъниста врата с голяма табела над нея, на която вече пишеше (след като буквите спряха да се гърчат и застанаха

неподвижни): "Скилет, Уанг, Иркслълит, Бънгълстиф, Къмлъд и Пател" "Освнв: Разни" "Доставчици".

Бижутерът бавно обърна златото върху мъничката наковалня и зачука, за да намести последния странно оформен диамант.

- Значи казваш от тролски зъб, а? - изломоти, присвивайки внимателно очи над работата си.

- Да - потвърди Коен, - и както вече кажах, можеш да жадържиш всишко, което оштане. - Той се ровеше в една табличка със златни пръстени.

- Много щедро - промърмори бижутерът, който беше дребен на ръст и веднага разпознаваше добрата сделка. Въздъхна.

- Няма много работа напошледък, а? - попита Коен. Надникна навън през мъничкия прозорец и се загледа в група пустооки хора, сбрани на отсрещната страна на тясната уличка.

- Времената са трудни, да.

- Какви са всишките тежи типове ш наришувани жвежди по тях? - попита Коен. Бижутерът-джудже не вдигна очи.

- Безумци - рече. - Казват, че не трябва да работя, защото идва звездата. Аз им викам, че звездите никога не са ми правили нищо лошо, де да можех да кажа това за хората.

Коен замислено кимна, като наблюдаваше как шестима се отделиха от групата и се запътиха към дюкянчето. Носеха богат набор инструменти и имаха налудничав и решителен вид.

- Странно - рече Коен.

- Както виждаш, аз съм от дребното племе - рече бижутерът. - Казват, че сме едно от магическите племена. Звездните хора вярват, че звездата няма да разруши Диска, ако се откажем от магията. Сигурно малко ще ме понабият. Обикновено така става.

Той вдигна с пинсети най-новото си творение.

- Най-странното нещо, което някога съм правил - каза, - но практично, както виждам. Как викаш се наричало, че забравих?

- Дъв-шене - отвърна Коен. Погледна двете подкововидни формички, сгушени в набръчканата му длан, после отвори уста и запъшка от болка.

Вратата се отвори с трясък. Мъжете навлизаха и заеха позиции край стените. Те бяха потни и неуверени, но лидерът им презрително изблъска Коен настрани и повдигна джуджето за яката.

- Вчера ти се каза, дребосък - викна, - чупката оттука, ако щеш с краката нагоре, все ни е тая. Тъй че сега ще станем наистина...

Коен го потупа по рамото. Мъжът се извърна раздражено.

- Кво искаш, дядка? - изръмжа.

Коен изчака, докато привлече изцяло вниманието на мъжа, после се усмихна. Това беше бавна, мързелива усмивка, разбулваща зъбна бижутерия от около 300 карата, от която стаята сякаш стана по-светла.

- Ще броя до три - рече с дружелюбен тон. - Едно, две.

Кокалестото му коляно се вдигна нагоре и потъна в слабините на мъжа, издавайки удивително месест звук, когато, едновременно, полуизвърнат, стовари с всичка сила лакътя си в бъбреците на лидера, който се завъртя и рухна сам сред своя океан от болка.

- Три - събщи той на агонизиращото на пода кълбо. Коен бе чувал за почтеност в боя и отдавна бе решил, че не иска да има нищо общо с това.

Той вдигна поглед към останалите мъже и ги заслепи с невероятната си

усмивка.

Нямаше да е зле да атакуват веднага. Наместо да сторят това, един от тях, успокоен от съзнанието, че има меч, а Коен няма, боязливо се запромъква с рамото напред към него.

- А, не - извика Коен, като махаше с ръце. - Хайде, хайде, момче, не по тоя начин. Мъжът го изгледа косо.

- Не по кой начин? - попита подозрително.

- Никога не си държал меч, нали?

Мъжът почти се обърна към колегите си за подкрепа.

- Не, не много - отвърна, - не често. - Размаха заплашително сабята си. Коен вдигна рамене.

- Може би ще умирам, но бих се надявал да ме убие човек, който умее да държи меча като воин - рече.

Мъжът погледна към ръцете си.

- Изглежда както трябва - усъмни се той.

- Виж какво, момче, знаем нещичко за тия работи. Искам да кажа, я ела тука за малко и... нямаш нищо против, нали?... така, лявата ти ръка трябва да дойде тук, около ръкохватката, а дясната ти ръка отива... точно така, точно там... а пък острието отива право в крака ти.

Мъжът изпищя и се хвана за крака, а Коен го ритна и по другия, така че да падне и после се обърна към цялата стая.

- Пипкава работа - каза. - Защо не ме атакувате всички?

- Точно така - рече един глас на нивото на кръста му. Бижутерът бе измъкнал една много голяма и мръсна брадва, която стопроцентово щеше да прибави и тетанус към всички останали ужаси на битката.

Четиримата мъже се позамислиха над тези неблагоприятни обстоятелства и заотстъпваха към вратата.

- И изтрийте тези глупави звезди - викна им Коен. - Можете да кажете на всички, че Коен Варваринът много ще се ядоса, ако пак види такива звезди, ясно ли е?

Вратата се затръшна. В следващия момент брадвата се удари в нея, отскочи и отцепи малко кожа от предницата на Коеновия сандал.

- Извинявай - каза джуджето. - Останала е от дядо ми. Аз я използвам само да сека дърва за огън.

Коен опипа челюстта си. Дъвченето изглежда бе паснало много добре.

- Ако бях на тебе, щях и без туй да се махна оттук - рече.

Но джуджето вече шареше из стаята и изпразваше в една кожена торба таблички с благородни метали и скъпоценни камъни. Набор инструменти пхна в единия джоб, пакет готова бижутерия в другия. После, сумтейки, прекара ръце през дръжките от двете страни на малката си ковачница и буквално я нарама на гърба си.

- Така - каза то. - Готов съм.

- Идваш с мен, така ли?

- До градските порти, ако нямаш нищо против - уточни. - Не можеш да ме упрекнеш, нали?

- Не. Но остави брадвата.

Навън ги посрещна следобедното слънце и безлюдната улица. Когато Коен отвори уста, малки ярки пламъчета осветиха всички сенки.

- Трябва да взема тук едни приятели - каза и после добави. - Надявам се, че са добре. Как се казваш?

- Безчене.

- Има ли тук наблизо някое местенце, където мога... - Коен поспря,

любовно наслаждавайки се на думите си, - ... където мога да хапна една пържола?

- Звездните хора затвориха всички гостилници. Казаха, че е грешно да се яде и пие, когато...

- Знам, знам - прекъсна го Коен. - Май почвам да стоплям. Нищо ли не одобряват?

За момент Безчене се замисли дълбоко.

- Подпалването на разни неща - рече най-после. - Бива си ги по тия работи. Книги и туй-онуй. Палят едни големи огньове.

Коен бе потресен.

- Огньове от книги?

- Да. Ужасно, нали?

- Така е - каза Коен.

Той смяташе, че това е отвратително. Човек, прекарал целия си живот без удобство, под открито небе, знае стойността на хубавата дебела книга, която би трябвало да разпалва готварските огньове най-малко един сезон, ако се внимава как се късат страниците. Не един живот е спасяван от наръч подгизнали дръвца и наистина суха книга. Ако ти се ще да попушиш и нямаш лула, пак книгата е единственият ти изход.

Коен знаеше, че хората пишат разни неща в книгите. Винаги бе смятал това за лекомислено хабене на хартия.

- Боя се, че ако приятелите ти са попаднали на тях, може да са в опасност - тъжно пророни Безчене, докато вървяха нагоре по улицата.

Зад ъгъла видяха кладата. Беше по средата на улицата. Неколцина звездни хора я охраняваха с книги от една къща наблизо с разбита врата и цялата нацапана със звезди.

Вестта за Коен още не беше се разпространила много надалеч. Подпалвачите на книги не му обърнаха внимание, когато се приближи и облегна на стената. В горещия въздух подскачаха къдрави късчета изгорена хартия и се носеха над покривите.

- Какво правите? - попита ги той. Една от звездните, отмахна косата от очите си с почернялата от саждите ръка, втренчи се настойчиво в лявото ухо на Коен и каза:

- Освобождаваме Диска от злото.

От сградата излязоха двама мъже и изгледаха Коен кръвнишки, или поне лявото му ухо.

Коен се пресегна и взе тежката книга, която жената носеше. Корицата ѝ бе инкрустирана със странни червени и черни камъни, изписващи нещо, което според Коен, без съмнение беше някаква дума. Той я показа на Безчене.

- Некротелекомниконът - отсеке джуджето, - използва се от магьосниците. Мисля, че е за това как да се контактува с мъртвите.

- Виж ги ти магьосниците - рече Коен. Попипа една от страниците между палеца и показалеца си - беше тънка и съвсем мека. Доста неприятните и органично-изглеждащи писания изобщо не го тревожеха. Да, книга като тази би могла да бъде истински приятел на човека...

- Да? Трябва ли ви нещо? - попита той един от звездните, който го бе сграбчил за ръката.

- Всички магически книги трябва да се изгорят - рече мъжът, но с известна несигурност, тъй като нещо относно зъбите на Коен му вдъхваше неприятното чувство за трезвост.

- Защо? - попита Коен.

- Такава е повелята.

Усмивката на Коен вече бе широка като хоризонта и доста по-опасна.

- Мисля, че трябва да вървим - нервно каза Безчене. Група звездни хора беше се струпала в улицата зад тях.

- Аз пък мисля, че бих искал да убия някого - Коен все още се усмихваше.

- Звездата повелява Дискът да бъде пречистен - рече мъжът, отстъпвайки.

- Звездите не говорят - възрази Коен, изтегляйки сабята си.

- Ако ме убиеш, хиляди ще заемат мястото ми - издума мъжът, който вече бе опрял гръб в стената.

- Да - съгласи се Коен с разумен тон, - но не там е въпросът, нали? Въпросът е, че ти ще си мъртъв.

Адамовата ябълка на мъжа заподскача бясно. Той погледна изкосо сабята на Коен.

- Така е, наистина - призна. - Виж какво... какво ще кажеш, ако изгасим огъня?

- Добра идея - каза Коен.

Безчене го задържа за колана. Другите звездни хора тичаха към тях. Бяха много, повечето въоръжени и като че ли работата започваше да става малко по-сериозна.

Коен предизвикателно размаха към тях сабята си, обърна се и се втурна да бяга. Дори на Безчене му беше трудно да не изостава.

- Чудна работа - изпъшка той, докато се впускаха надолу по една друга уличка, - За момент... си помислих... че ще искаш да останеш и... да се биеш с тях.

- По дяволите - майтап да става.

Когато излязоха на открито на другия край на уличката, Коен се хвърли към стената, издърпа сабята си, постоя малко с наклонена към рамото си глава, вслушвайки се в приближаващите стъпки, после замахна широко с точен хоризонтален удар на нивото на стомаха. Чу се неприятен звук и няколко писъка, но дотогава Коен беше вече доста далеч нагоре по улицата, движейки се в своя необичаен тромав тръс, който щадеше подутите му стави.

Безчене се бяхтеше мрачно до него, когато той свърна в една гостилница, изрисувана с червени звезди, скочи върху една маса със съвсем слаб болезнен стон, затича се по протежението ѝ - докато, с почти безупречно хореографско умение, Безчене мина право под нея без да се навежда - скочи на земята от другия ѝ край, разчисти си пътя с ритници през кухните и излезе навън на друга улица.

Те препуснаха насам-натам през няколко пресечки и се спряха в един вход. Коен се прилепи до стената и задиша тежко, докато мъничките синьопурпурни светлилки пред очите му изчезнаха.

- Е - изпухтя, - какво успя да вземеш?

- Тъ, шишето с оцета и солницата - отвърна Безчене.

- Само това?

- Е, ами аз трябваше да мина под масата, нали така? И ти не си взел кой знае какво.

Коен презрително погледна маломерния пъпеш, който беше сварил да набучи в бързината си.

- Това тук сигурно е доста твърдичко - каза, захапвайки го през кората.

- Искаш ли да го посоля? - попита джуджето.

Коен не каза нищо. Стоеше с пъпеш в ръка и зяпнала уста.

Безчене се огледа наоколо. Задънената уличка, в която се намираха, бе пуста, с изключение на някакъв стар сандък, който някой бе оставил опрян на една стена.

Коен беше вперил очи в него. Той връчи пъпеша на джуджето без да го погледне и излезе от сянката. Безчене го наблюдаваше как се промъква безшумно около сандъка (или поне толкова безшумно, колкото бе възможно със стави, скърцащи като кораб с издути платна) и как го побутва веднъж-дваж със сабята си, много внимателно, сякаш всеки момент го очаква едва ли не да избухне.

- Просто сандък - извика му джуджето. - Какво толкова му е специалното на един сандък?

Коен нищо не каза. Клекна болезнено и се вгледа отблизо в ключалката на капака.

- Какво има вътре? - попита Безчене.

- Не ти и трябва да знаеш - отвърна Коен. - Помогни ми да се изправя, ако обичаш.

- Да, но този сандък...

- Този сандък - почна Коен, - този сандък е... - той размаха неопределено ръце.

- Продълговат?

- Свръхестествен - тайнствено произнесе Коен.

- Свръхестествен?

- Ъхъ.

- Аха - рече джуджето.

Постояха малко така, съзерцавайки сандъка.

- Коен?

- Да?

- Какво значи свръхестествен?

- Ами свръхестествен е... - Коен спря и погледна надолу раздражено. - Ритни го и ще разбереш.

Обковано със стомана ботушче на Безчене се заби в едната страна на сандъка. Коен трепна. Нищо друго не се случи.

- Аха, разбирам - зарадва се джуджето, - свръхестествен значи дървен, нали?

- Не - отвърна Коен. - Той... не би трябвало да реагира така.

- Разбирам - рече Безчене, който не разбираше и започваше да съжалява, че Коен излезе от сянката под това жарко слънце. - Мислиш, че би трябвало да избяга, така ли?

- Да. Или да отхапе крака.

- Аха - каза джуджето. То лекичко хвана Коен под ръка. - Тук под сенчицата е много приятно рече, - защо не си почи...

Коен го отблъсна от себе си.

- Той наблюдаваше тая стена - възкликна. - Гледай, затова не ни обръща никакво внимание. Взира се в стената.

- Да, точно така - успокои го Безчене. - Разбира се, че гледа тази стена с малките си очета...

- Я не се вдиотявай, няма никакви очи - сряза го Коен.

- Извинявай, извинявай - занарежда бързо Безчене. - Гледа стената без очи, извинявай.

- Мисля, че нещо го тревожи - заключи Коен.

- Ами така де, тревожи се, няма съмнение съгласи се Безчене. - Предполагам, че просто иска да се махнем и да го оставим на мира.

- Мисля, че е много озадачен.

- Да, наистина изглежда озадачен - потвърди джуджето.

Коен го изгледа кръвнишки.

- Ти пък как разбра? - заяде се той. Безчене изненадано осъзна, че ролите несправедливо са се сменили. Той гледаше ту Коен, ту сандъка, а устата му непрекъснато се отваряше и затваряше.

- А ти откъде знаеш? - попита.

Но Коен и без това вече не го слушаше. Той седна пред сандъка, ако се приеме, че откъм ключалката бе лицевата му част, и настойчиво се вгледа в него. Безчене отстъпи назад. Странно, казваше умът му, но проклетото нещо наистина ме гледа.

- Е, добре - почна Коен. - Знам, че ние с тебе имаме различия, но сега и двамата се опитваме да намерим хора, скъпи за нас, нали така?

- Аз... - поде Безчене и осъзна, че Коен говори на сандъка.

- Тъй че, кажи ми къде са.

Под ужасения поглед на Безчене, Багажът протегна малките си крачета, стегна се и с всичка сила се вряза в най-близката стена. Около него избухнаха глинени тухли и хоросанен прах.

Коен надникна през дупката. Вътре се виждаше малък мръсен склад. Багажът седеше по средата на пода в състояние на крайна обърканост.

- Магазин! - каза Двуцветко.

- Има ли някой тук? - попита Бетан.

- Тъ... - промълви Ринсуинд.

- Мисля, че трябва да го сложим да седне някъде и да му дадем чаша вода - отсъди Двуцветко. - Ако тук има такива.

- Има всичко друго - отбеляза Бетан. Стаята беше пълна с рафтове, а рафтовете бяха пълни с всичко. Нещата, които не се побираха върху тях, висяха на гроздове от тъмния мрачен таван; кутии и чували с какво ли не се бяха изсипали на пода.

Отвън не се чуваше нито звук. Бетан се огледа и откри защо.

- Никога не съм виждал толкова стока - отбеляза Двуцветко.

- Едно нещо липсва - убедено рече Бетан.

- Откъде знаеш?

- Трябва само да погледнеш. Току що му се свършиха изходите.

Двуцветко се извърна. Там, където преди бяха вратата и прозорецът, имаше рафтове, наблъскани с кутии; те изглеждаха така, сякаш бяха стояли там дълго време.

Двуцветко сложи Ринсуинд да седне на един паянтов стол до тезгяха и недоверчиво започна да се рови из рафтовете. Имаше кутийки с гвоздеи и четки за коса. Имаше сапуни, изветрели от старост. Имаше куп буркани, съдържащи втечняващ се прах за вана на които някой бе окачил доста тежка самодоволна бележчица, в която се казваше, напук на реалностите, че един от тях би бил Идеалният подарък. Имаше също така и много друг прах.

Бетан надникна по рафтовете на другата стена и се засмя.

- Би ли погледнал това! - възкликна тя.

Двуцветко погледна. Тя държеше... ами, нещо като миниатюрна планинска вила, но с налепен навсякъде морски мидички, като накрая създателят бе изпирографирал "Специален сувенир" върху покрива (който, естествено се отваряше, тъй че в него да могат да се държат цигари, като при това изпълняваше кратка ламаринена мелодийка).

- Виждал ли си някога подобно нещо? - попита Бетан.

Двуцветко поклати отрицателно глава. Загледа го със зяпнала уста.

- Добре ли си? - попита Бетан.

- Мисля, че това е най-красивото нещо, което някога съм виждал - продължи той.

Над главите им се чу бръмчене. Вдигнаха очи. От тъмния таван се бе спуснал огромен черен глобус. По него проблясваха малки червени светлинки. Под втренчените им погледи, той се извъртя и ги фиксира с голямо стъклено око. Това око заплашваше. Като че ли много настоятелно подчертаваше, че наблюдава нещо отблъскващо.

- Ало? - извика Двуцветко. Над ръба на тезгяха се подаде глава.

Изглеждаше ядосана.

- Надявам се, че възнамерявахте да платите това - рече злобно тя.

Изражението ѝ внушаваше, че тя очаква от Ринсуинд да каже "да", и че не би му повярвала.

- Това? - възмути се Бетан. - Не бях го купила, ако ще да прибавиш към него един калпак рубини, и ...

- Аз ще го купя. Колко струва? - бързо се намеси Двуцветко бъркайки в джобовете си. Лицето му помръкна.

- В същност нямам никакви пари - сети се той. - В Багажа ми са, но ще...

Чу се сумтене. Главата зад тезгяха изчезна и се появи отново зад асортимента от четки за зъби.

Принадлежеше на много дребно човече, което почти не се виждаше зад зелена престилка. Изглеждаше много разстроено.

- Нямате пари? - възмути се. - Влизате в магазина ми...

- Не искахме да влизаме - бързо вмъкна Двуцветко - Не забелязахме, че е там.

- Нямаше го - твърдо отсече Бетан. - Магически е, нали?

Дребният продавач се поколеба.

- Да - неохотно призна той. - Малко.

- Малко? - не се отказа Бетан. - Малко магически?

- Добре де, доста тогава - призна той, отстъпвайки назад. - Е добре - съгласи се, тъй като Бетан продължаваше да го фиксира гневно. - Магически е. Искам, не искам, това е. Да не би пак да се е появила и изчезнала проклетата врата, а?

- Да, а и никак не ни харесва това нещо на тавана.

Той погледна нагоре и се намръщи. После потъна в една украсена с мъниста врата, полускрита сред купища стока. След дълго дрънчене и бръмчене черният глобус изчезна в сенките. Смениха го, едно след друго, китка билки, подвижна реклама на нещо, което Двуцветко никога не беше чувал, но което очевидно беше питие преди лягане, бойни доспехи и препариран крокодил с правдиво запечатано изражение на ужасна болка и изненада.

Продавачът отново се появи.

- По-добре ли е? - попита.

- Има подобрение - поколеба се Двуцветко. - Най ми харесаха билките.

В този момент Ринсуинд изпъшка. След малко щеше да се събуди.

Съществуват три общи теории, които обясняват явлението пътуващи магазини, известни още под родовото название *tabarnac vagantes*.

Първата приема, че преди много хиляди години в мултивоелената

еволуирали вид хора, чийто единствен талант бил да купуват евтино и да продават скъпо. Не след дълго те контролирали огромна галактическа империя, или както те я наричали - Империялмаг, и по-напредналите индивиди от този вид открили начин да оборудват собствените си магазини с уникални изстрелващи устройства, които можели да разрушават тъмните стени на самото пространство и да откриват необятни нови пазари. И дълго след като световите на Империялмага загинали от топлинна смърт в своята вселена, след една последна предизвикателна огнена разпродажба, пътуващите звездни магазини все още упражняват своята търговия, прояждайки си път през страниците на времепространството като червей през тритомен роман.

Втората твърди, че те са създаване на благосклонната Съдба, натоварени с мисията да доставят точно каквото трябва, когато трябва.

Третата е, че те са просто един хитър начин да се избегнат различни разпоредби, задължаващи магазините да затварят в неделя.

Всички тези теории, колкото и да се различават, имат две общи характеристики: дават обяснение на наблюдаваните факти и са абсолютно и свършено погрешни.

Ринсуинд отвори очи и полежа известно време, гледайки нагоре към препарираното земноводно. Не беше най-доброто нещо за гледане, когато се събуждаш от неспокоен сън...

Магия! Значи това било чувството! Нищо чудно тогава, че Магьосниците не се занимават много-много със секс!

Ринсуинд знаеше какво представлява оргазмът, разбира се, на времето си бе изпитал няколко, понякога дори и в компания, но нищо от преживяното даже не се доближаваше до този напрегнат горещ миг, когато от всеки един нерв в тялото му бе потекъл синкаво-бял огън и от пръстите му бе изригнала сурова магия. Тя изпълва и възнася, и човек се спуска по издигащата се, извиваща се вълна от стихийна сила. Нищо чудно, че магьосниците се борят за власт...

И така нататък. Макар че го беше направила Магията в главата му, не Ринсуинд. Наистина започваше вече да мрази тая Магия. Сигурен беше, че ако тя не беше изплашила и прокудила всички заклинания, които се бе опитвал да научи, той можеше да стане приличен магьосник на лично основание.

Някъде в облъканата душа на Ринсуинд, червеят на бунта оголи остри зъби.

Така, помисли си той. Отиваш обратно в Октаво при първа възможност.

Привдигна се.

- Къде сме, по дяволите? - пророни той, като хвана главата си, за да не експлодира.

- В един магазин - скръбно промълви Двуцветко.

- Надявам се, че продава ножове, щото ми се ще да си отрежа главата - каза Ринсуинд. Нещо в изражението на двамата срещу му го отрезви.

- Това беше на майтап - поясни. - До голяма степен на майтап, поне. Защо сме в този магазин?

- Не можем да излезем - отвърна Бетан.

- Вратата изчезна - добави услужливо Двуцветко.

Ринсуинд се изправи, малко несигурно.

- Аха - рече той - Един от онези магазини?

- Добре, де - подразни се продавачът. - магически е, да, пътува насам-натам, да, не, няма да ви кажа защо...

- Може ли чаша вода, моля? - прекъсна го Ринсуинд.

Продавачът, изглежда, се обиди.

- Първо нямат пари, после пък искат чаша вода - заяде се той, - това е някак...

Бетан изсумтя и тръгна към човечето, което се опита да отстъпи назад. Беше твърде късно. Тя го вдигна за връзките на престилката му и отблизо впери гневен поглед в него. Макар и с окъсана рокля, макар и с разрошена коса, за миг тя се превърна в символ на жената изобщо, заловила мъж, от чиято намеса зависи накъде ще се наклонят везните на живота.

- Времето е пари - изсъска тя. - Давам ти трийсет секунди да му донесеш чаша вода. Мисля, че се споразумяхме, а ти?

- Виж ти - прошепна Двущетко. - Тя била истинска фурия, като се ядоса, а?

- Да - без ентузиазъм са съгласи Ринсуинд.

- Добре, добре - прие продавачът, видимо уплашен.

- И после можеш да ни пуснеш да си вървим. - добави Бетан.

- Нямам нищо против, аз и без това не бях отворил магазина, спрях само за няколко секунди да се ориентирам и вие веднага ме нападнахте!

Той продължи да мърмори докато минаваше през манистената завеса и се върна с чаша вода.

- Специално съм я измил - рече, отбягвайки да срещне погледа на Бетан.

Ринсуинд погледна течността в чашата. Може и да е била чиста преди да я налее, но да я изпие сега, би означавало геноцид за хиляди невинни микроби.

Той внимателно я остави на пода.

- Сега аз хубавичко ще се измия - съобщи Бетан и се запъти към завесата.

Продавачът неопределено махна с ръка и умолително погледна Ринсуинд и Двущетко.

- Не е лоша - каза Двущетко. - Ще се жени за един наш приятел.

- Той знае ли?

- Май не върви бизнесът в звездните магазинчета, а? - попита Ринсуинд, възможно най-съчувствено.

Човечето потрепера.

- Няма да повярвате - отвърна то. - Искам да кажа, човек се научава да не очаква много, продаде нещичко тук-там, колкото да си изкара прехраната, нали разбирате? Но тези ваши хора напоследък, тези с нарисуваните по лицата им звезди ли, какво е, ами че още не съм отворил магазина и те вече заплашват да го изгорят. Бил прекалено магически, казват. Ами магически ще е, разбира се, викам им, какво друго да е?

- Значи са много наоколо, така ли? - попита Ринсуинд.

- По целият Диск, приятел. Не ме питай защо.

- Мисля, че една звезда ще се сблъска с Диска - обясни му Ринсуинд.

- И ще се сблъска ли?

- Много хора смятат така.

- Срам и позор. Вървеше ми бизнесът тука. Прекалено магически викат! Какво лошо има в магията, ето това бих искал да знам?

- Какво ще правиш? - попита Двущетко.

- А, ще отида в някоя друга вселена, наоколо вселени колкото щеш - безгрижно отвърна продавачът. - Мерси, че ми казахте за звездата, де. Да ви откарам ли до някъде?

Магията ритна Ринсуинд в мозъка.

- Ъъ, не - каза той. - Мисля, че може би е по-добре да останем. Да го

преживеем, нали така?

- Не ви е страх от тая работа със звездата, значи?

- Звездата е живот, не смърт - рече Ринсуинд.

- Как така?

- Как какво?

- Пак го направи! - извика Двувцветко, сочейки го обвинително с пръст. -

Казваш неща и после не знаеш, че си ги казал!

- Казах само, че е по-добре да останем - каза Ринсуинд.

- Каза, че звездата била живот, не смърт. - припомни му Двувцветко. -

Гласът ти стана пресеклив и далечен. Нали така? - Обърна се към продавача за потвърждение.

- Истина е - рече човечето. - Стори ми се също, че очите му малко се кръстосаха.

- Значи е от магията - каза Ринсуинд. - Опитва се да ме превземе. Тя знае какво ще се случи и мисля, че иска да отиде в Анкх - Морпорк. И аз искам да отида там - добави предизвикателно той. - Можеш ли да ни закараш там?

- Това големият град на река Анкх ли е? Един такъв разпръснат, мирише на помийни ями, нали?

- Историята му е древна и достойна - рече Ринсуинд с леденостуден глас, пропит с чувство на обиден патриотизъм.

- На мене не ми го описа така - оплака се Двувцветко. - Каза ми, че е единственият град, който всъщност бил в упадък още при основаването си.

Ринсуинд изглежда се смути.

- Да, но там е моя дом, нали разбираш?

- Не - каза продавачът - не съвсем. Винаги съм казвал, че домът е там, където си закачил шапката.

- Аа, не - възрази Двувцветко, както винаги, готов да просвещава другите. - Това, дето си окачиш шапката, се казва закачалка. Дом е...

- Ще ида само да се погрижа за придвижването ви - разбърза се продавачът, когато Бетан влезе. Той профуча край нея.

Двувцветко го последва.

От другата страна на завесата имаше стая с малко легло, доста занемарена печка и трикрака масичка. В следващия момент продавачът направи нещо с масичката, чу се шум като от коркова тапа, която неохотно отпушва бутилка, и в стаята се настани от стена до стена една вселена.

- Не се бой - успокои го продавачът, когато край тях започнаха да минават рояци звезди.

- Не се боя - възкликна Двувцветко с блеснали очи.

- Така ли? - леко се подразни продавачът. - Както и да е, това са само изображения, които се генерират от магазина, не са действителни.

- И можеш да отидеш, където си поискаш, а?

- А, не - отвърна продавачът, дълбоко потресен. - Вградени са най-различни предпазители против провал, в края на краищата, няма смисъл да се ходи, където наличният доход на глава от населението е недостатъчен. А разбира се, трябва да има и подходяща стена. А, ето, това е вашата вселена. Твърде миниатюрна, винаги си го мисля. Нещо като вселенчица...

Ето го космическият мрак, звездният безброй, блещукащ като диамантен прах, или, както биха казали някои хора, като огромни кълба експлодиращ водород много далеч от нас. Но, разбира се, някои хора бърборят какво ли

не.

Една сянка започва да заличава далечния блясък и тя е по-черна от самия космос.

Оттук тя изглежда също така много по-голяма, защото космосът в действителност не е голям, той просто е място, където можеш да бъдеш голям. Планетите са големи, но те са замислени големи и не е кой знае какво постижение размерът ти да отговаря на нормата.

Но този силует, който засенчва небето като Божията стъпка, не е планета.

Това е костенурка, дълга десет хиляди мили от надупчената от кратери глава до бронираната си опашка.

А Великият А'Туин наистина е огромен.

Грамадни лапи тежко се повдигат и свалят, вплитайки космоса в странни фигури. Светът на Диска се плъзга по небето като кралска ладия. Но дори Великият А'Туин се бърчи сега, когато напуска свободните дълбини на космоса и се готви да се пребори с мъчителното напрежение на слънчевите плитчини. Магията е по-слаба тук, в периферията на светлината. Още много дни ще минат в това пътешествие и постепенно светът на Диска ще бъде унищожен под натиска на реалността.

Великият А'Туин знае това, но Великият А'Туин си спомня, че вече е правил това, преди много хиляди години.

Очите на астроземноводното, блеснали в червено от светлината на звездата джудже, не са устремени към нея, а към малко късче пространство до нея...

- Да, но къде сме? - попита Двувцветко. Продавачът, наведен над масичката си, само вдигна рамене.

- Не мисля, че сме някъде - отвърна. - Сега сме в котангециална несъответственост, мисля. Може и да греша. Магазинът обикновено знае какво прави.

- Искаш да кажеш, че ти не знаеш?

- Поотбирам и аз от нещичко - Продавачът издуха носа си. - Понякога се приземявам в свят, където разбират от тия неща.

Той обърна към Двувцветко малките си тъжни очички.

- Имаш вид на добър човек, господине. На теб мога да кажа.

- Какво да ми кажеш?

- Не е живот моето, видите ли, в този Магазин. Без да спра, винаги в движение, без да затварям.

- Защо не спреш тогава?

- Ами това е то, господине, видиш ли... не мога. Прокълнат съм аз, така е. Ужасно нещо. - Той отново си издуха носа.

- Прокълнат си да стопанисваш магазина?

- Завинаги, господине, завинаги. И никога да не затварям! Стотина години! Направи го един магьосник, нали разбираш? Аз сторих нещо ужасно.

- В магазин ли? - попита Двувцветко.

- О, да. Не мога да си спомня какво точно му трябваше, но когато ме помоли за него, аз ... аз издадох един такъв звук с уста, като всмукване, нали се сещаш, като свирукане, само че навътре? - Той го демонстрира.

Двувцветко се навъси, но той бе добър по душа и винаги готов да прости.

- Разбирам - бавно рече. - Даже и да е така ...

- Това не е всичко.

- О!

- Казах му, че тази стока не се търси!

- След като направи всмукващият звук?

- Да. Вероятно съм се и ухилил.

- О, боже. Не си го нарекъл "ваша милост", предполагам?

- Може... може и да съм го рекъл.

- Хъм.

- Има и още нещо.

- Да. Казах му, че би могъл да направи поръчка и да се върне да го получи на следващия ден.

- Това не звучи чак толкова зле - успокои го Двувцветко, който единствен в мултивселената позволяваше на магазините да поръчват неща за негова сметка и изобщо нямаше нищо против да плаща на магазинерите големи суми за неудобството, причинено им от престоя на една-две стоки в складовете им, нерядко само за няколко часа.

- Него ден затварях по-рано - продължи продавачът.

- Така ли?

- Да, и го чух как блъска дръжката на вратата. Бях окачил там табела, нали се сещаш, на която пише такова: "Затворено, дори и за покупка на цигари "Черна магия". Както и да е, чух, че хлопа и се засмях.

- Засмя се?

- Ами да. Ето така. Хнъфхнъфхнъфлорт.

- Май не е препоръчително да се прави така. - рече Двувцветко, клатейки глава.

- Зная, зная. Баща ми винаги казваше, той казваше: "Не си пъхай сметалото из магьосническите работи... Както и да е, чух го да вика как никога вече нямало да затвори и още много думи, които не можах да разбера, и после магазинът... магазинът оживя.

- И оттогава не си спрял да се скиташ?

- Да. Предполагам, че един ден може и да намеря магьосника и това, което търсеше, може би ще бъде в наличност. Дотогава трябва да обикалям от място на място...

- Направил си нещо ужасно - отсъди Двувцветко.

Продавачът избърса носа си в престилката.

- Благодаря ти - каза.

- Въпреки това, той не би трябвало да те проклина чак толкова лошо - добави Двувцветко.

- О, да. Е... - продавачът опъна престилката си и смело опита да се вземе в ръце. - Както и да е, това няма да ви закара в Анкх-Морпорк, нали?

- Чудното е - продължаваше Двувцветко; - че на времето купих Багажа си в един такъв магазин. Друг магазин де.

- О, да, има няколко такива - обясни продавачът, след това се обърна пак към масичката, - онзи магьосник трябва да е бил много нетърпелив човек.

- Вечно скитащи се из вселената - размишляваше Двувцветко.

- Точно така. Имай предвид, че се реализират спестявания и от такси.

- Такси?

- Да, това са... - продавачът спря, сбръчквайки чело. - Не мога точно да си спомня, беше толкова отдавна. Такси, такси...

- Наемно превозно средство?

- Да, май че това беше.

- Чакай... той размишляваше върху нещо - извика Коен.

Безчене вдигна уморен поглед. Беше му доста приятно да си седи на сянка. Тъкмо бе стигнал до извода, че опитвайки се да избяга от град, пълен с буйстващи луди, изглежда бе позволил на един луд да му посвети цялото си внимание. Питаше се дали ще остане жив, за да съжалява за това.

Силно се надяваше на това.

- О, да, без съмнение размишлява - горчиво поде той. - Това е очевидно.

- Мисля, че ги е открил.

- О, много добре.

- Хвани се за него.

- Да не си луд? - възпротиви се Безчене.

- Познавам това нещо, довери ми се. Да не би да предпочиташ да останеш при всичките тия звездни хора? Може би ще им се прииска да си поговорят с тебе.

Коен предпазливо се приближи към Багажа, хвърли се и го възседна. Багажът не му обърна внимание.

- Побързай - подкани Коен. - Мисля, че ще тръгне.

Безчене вдигна рамене и внимателно се покатери зад Коен.

- Така ли? - каза. - И как ще т...

Анкх - Морпорк!

Перла сред градовете!

Това не е съвсем точно описание, разбира се не е валчест и не блести - но дори и най-върлите му врагове биха се съгласили, че ако трябва да се оприличи Анкх-Морпорк на нещо, то това би могло да бъде и купчина смет, покрита със заразните изпражнения на умиращо мекотело.

Съществували са и по-големи градове. Имало е и по-богати градове. Без съмнение, имало е и по-красиви градове. Но нито един град в мултивселената не можеше да си съперничи с Анкх-Морпорк, що се отнася да миризмата.

Древните, които знаят всичко за всички вселени и са мирисали миризмите на Калкута и на Керк, и на Ужасорум мапспорт, са единодушни, че дори тези изящни бисери на носовата поезия са просто детски стихчета в сравнение със славната Анкх-Морпоркская воня.

Можете да говорите за див лук. Можете да говорите за чесън. Можете да говорите за Франция. Продължавайте. Но ако не сте помирисвали Анкх-Морпорк в горещ ден, вие нищо не сте помирисвали.

Жителите му се гордеят с нея. Те изнасят столовете си навън, за да ѝ се наслаждават, когато наистина денят е подходящ. Те издуват бузи и се тупат по гърдите, и весело коментират малките ѝ отличителни нюанси. Издигнали са ѝ даже статуя, ознаменуваща времето, когато войските на вражеската държава се опитвали да превземат града тихомълком през една тъмна нощ и успели да се покачат на градските стени, когато, за техен ужас, запушалките им за нос сдали багажа. Богати търговци, прекарвали дълги години в чужбина, нарочно пращат да им донесат специално запушени и запечатани бутилки с родна воня, която изкарва сълзи в очите им.

Тя има такъв ефект.

Съществува само един начин да се опише ефекта на Анкх-Морпоркската миризма върху носа на посетителя и това е аналогията.

Вземете пъстър кариран плат. Поръсете го с конфети. Оставете го с многоцветни мигащи лампички.

Сега вземете хамелеон.

Сложете хамелеона върху плата.

Гледайте внимателно.

Видяхте ли?

Което обяснява защо, след като магазинът най-сетне се материализира в Анкх-Морпорк, Ринсуинд се изправи рязко и каза:

- Пристигнахме.

Бетан пребледня, а Двувцветко, който не притежаваше обоняние, възкликна:

- Така ли? Откъде позна?

Бяха пътували през целия дълъг следобед. Бяха се врязвали в действителното пространство на няколко стени в най-различни градове, тъй като, според продавача, магическото поле на Диска играело номера и всичко разваляло.

Всички градове бяха опразнени от повечето от жителите си и принадлежаха на скитащи банди от побеснели лявоухогледащи хора.

- Откъде идат всичките тия хора? - попита Двувцветко, когато избягаха от поредната тълпа.

- Във всеки нормален човек се крие луд, който се мъчи да излезе - поясни продавачът. - Винаги съм си го представял така. Никой не полудява по-бързо от нормалния човек.

- Това е съвсем безсмислено - възмути се Бетан, - ако ли пък не е, никак не ми харесва.

Звездата беше по-голяма от слънцето. Тази нощ нямаше да има нощ. На отсрещния хоризонт, собственото слънчице на Диска полагаше всички усилия да залезе нормално, но цялостният ефект на всичката тази червена светлина беше, че правеше града, който никога не е бил особено красив, да изглежда като картина, рисувана от фантастичен художник махмурлия, след като е смъркал боя за обувки.

Но тук беше неговият дом. Ринсуинд надникна нагоре-надолу по пустата улица и се почувства почти щастлив.

Дълбоко в мозъка му Магията вдигаше страхотна врява, но той не ѝ обръщаше внимание. Може би беше вярно, че магията отслабва с приближаването на звездата или пък навярно толкова дълго бе търпял Магията в главата си, че си беше изградил нещо като психологически имунитет, но откри, че успява да ѝ се противопостави.

- Намираме се на пристанището - оповести той. - Помиришете само този морски въздух!

- О - пророни Бетан, като се облегна на стената, - да.

- Това е озон, нищо друго - заяви Ринсуинд. - Ето ви въздух с характер

- Той вдъхна дълбоко. Двувцветко се обърна към продавача.

- Е, надявам се да намериш твоя магьосник рече. - Съжалявам, че не купихме нищо, но всичките ми пари са в Багажа ми, нали разбираш?

Продавачът му бутна нещо в ръката.

- Малък подарък - каза. - Ще ти потрябва.

Втурна се обратно към магазина, звънчето дрънна, табелата, на която пишеше: "Елате утре за Спуунфетчърови Пиявици, Малките Смукльовци", се блъсна безнадеждно във вратата, и магазинът се сля с тухлената стена, като че ли никога не го е имало. Двувцветко внимателно се пресегна и докосна стената, неспособен да повярва съвсем.

- Какво има в торбичката? - попита Ринсуинд. Беше дебела кафява книжна торбичка с дръжки от канал.

- Ако ѝ пораснат крачетата, не искам и да я знам - предупреди Бетан.

Двуцветко надникна вътре и извади съдържанието ѝ.

- Това ли е всичко? - попита Ринсуинд. - Малка къщурка, облепена с мидички, а?

- Много е полезна - защити я Двуцветко. - В нея можеш да си държиш цигарите.

- И те са, в същност, това, от което наистина имаш нужда, нали? - попита Ринсуинд.

- Аз пък имам нужда от шише много силен лосион против слънчево изгаряне - каза Бетан.

- Хайде - рече Ринсуинд и се запъти надолу по улицата. Останалите го последваха.

На Двуцветко му хрумна, че са необходими няколко утешителни думи, малък светски разговор, както би го формулирал той, такъв, който общо взето, би я поободрил.

- Не се тревожи - подхвана той. - Има някакъв шанс все пак Коен да е още жив.

- О, струва ми се, няма съмнение, че е жив. - отвърна тя, като удряше крак по калдаръма, сякаш се чувстваше лично засегната от всеки един камък поотделно. - Човек с неговата професия не доживява до осемдесет и седем години, ако всеки път умира. Но го няма тук.

- И Багажът ми го няма - каза Двуцветко, - разбира се, моето не е същото.

- Мислиш ли, че звездата ще се сблъска с Диска?

- Не - уверено заяви Двуцветко.

- Защо не?

- Защото Ринсуинд мисли, че няма.

Тя го погледна удивена.

- Видиш ли - продължи туристът, - нали знаеш какво се прави с водораслите?

Бетан, израснала във Въртопените Равнини, беше чувала за морето само от приказките, и беше решила, че не ѝ харесва. Тя го изгледа неразбиращо.

- Ядат ли се?

- Не, прави се следното, окачаш ги пред вратата си, и те ти казват дали ще вали дъжд.

Бетан бе научила още нещо, и то беше, че изобщо няма смисъл да се опитваш да разбереш какво говори Двуцветко и че единственото, което ти остава, е да тичаш успоредно с разговора и да се надяваш, че можеш да го възседнеш като завива зад някой ъгъл.

- Разбирам - каза тя.

- Ринсуинд е като тях, нали разбираш?

- Като водораслите ли?

- Да. Ако имаше нещо, от което трябва да се плашим, той щеше да се уплаши. Но той не се бои. Звездата е май единственото нещо, от което съм го видял да не се бои. Ако той не се е разтревожил, то, имай ми вяра, няма нищо тревожно.

- Няма да вали, така ли? - попита Бетан.

- Ами, не. Метафорично казано.

- Аха - Бетан реши да не пита какво значи "метафористично", за да не би да е нещо, свързано с водорасли.

Ринсуинд се извърна.

- Хайде - подкани ги. - Вече не е далеч.

- Къде отиваме? - попита Двущетко.
- В Невидимия Университет, разбира се.
- Дали е разумно?
- Сигурно не е, но аз все пак отивам... - Ринсуинд спря. Лицето му се беше сгърчило от болка. Той запуши ушите си с ръце и изпъшка.
- Магията те мъчи, а?
- Ъхъ.
- Опитай да си тананикаш.
Ринсуинд направи гримаса.
- Ще се отърва от това чудо - рече прегракнало, - ще го пратя обратно в книгата, където му е мястото. Искам си главата само за мене!
- Но тогава... - подхвана Двущетко и млъкна. Чуваше се ясно - далечно монотонно скандиране и тропот от множество крака.
- Мислиш ли, че това са звездни хора? - попита Бетан.
Такива бяха. Първите редици се появиха иззад ъгъла на стотина ярда от тях, зад окъсаното бяло знаме с изрисувана на него осмоъгълна звезда.
- Не са само звездни хора - отбеляза Двущетко. - Всякакви хора!
Тълпата ги повлече в устрема си. В един миг стояха наред опустялата улица, в следващия се движеха против волята си в потока човешки същества, който ги отнасяше все по-навътре из града.

Светлината от факлите се плъзгаше на талози по влажните тунели дълбоко под Университета, докато ръководителите на осемте магьоснически Ордена вървяха един зад друг.

- Тук долу поне е хладно - отбеляза един.

- Не би трябвало да сме тук.

Траймън, който крачеше начело, нищо не каза. Но той усилено мислеше. Мислеше за бутилката смазочно масло в колана си и за осемте ключа, които носеха магьосниците - осем ключа, които щяха да паснат на осемте катинара, приковали Октаво към нейния аналой. Мислеше си, че старите магьосници, които усещат, че магията губи своята сила, са погълнати от собствените си проблеми и може би не са толкова бдителни, колкото би трябвало да бъдат.

Мислеше, че след няколко минути Октаво, най-голямата концентрация на магия върху Диска, ще бъде в ръцете му.

Въпреки хладината в тунела, той започна да се поти.

Стигнаха до обкована с олово врата, поставена в самия камък. Траймън извади тежък ключ, добър, честен железен ключ, различен от извитите и обезпокоителни ключове, които щяха да отключат Октаво - капна малко масло в ключалката, вкара ключа, превъртя го. Ключалката се отвори, скърцайки протестиращо.

- Държим ли всички на решението си? - попита Траймън.

Магьосниците неясно изсумтяха в утвърдителен смисъл.

Той блъсна вратата.

Над главите им се изтъркули топъл вихър от гъст и някак мазен въздух. Стаята бе пълна с високо и неприятно жужене. Малки искрящи октаринови пламъчета заизскачаха от всеки нос, нокът и брада.

Магьосниците, навели глава срещу бурята от безредна магия, която бушуваше в стаята, напредваха с мъка. Полузавършени фигури се кискаха и пърпореха около тях - кошмарните обитатели на Занданните Измерения постоянно проверяваха (с неща, които минаваха за пръсти, само защото се намираха на края на ръцете им) дали не могат да се промъкнат незабелязано в

кръга от светлина, който минаваше за вселена на разума и реда.

Дори в това неблагоприятно за всички магически неща време, дори в стая, конструирана така, че да омекотява магическите вибрации, Октаво продължаваше да пращи от сила.

В действителност нямаше нужда от факли. Октаво изпълваше стаята с мъглява потискаща светлина, която по-точно изобщо не беше светлина, а обратно на светлината; тъмнината не е обратното на светлината, тя е просто нейното отсъствие, а това, което се излъчваше от книгата беше светлината, която се намира отвъд тъмнината, фантастичната светлина.

Тя имаше доста разочароващ пурпурен цвят.

Както вече отбелязахме, Октаво бе прикована с вериги за аналой, изрязан във формата на същество, прилично донякъде на птица, донякъде на земноводно, но ужасяващо живо. Чифт бляскави очи се обърнаха към магьосниците с прикрита омраза.

- Видях как мръдна - каза един от тях.

- Ако не пипаме книгата, сме в безопасност - успокои ги Траймън.

Измъкна от колана си свитък хартия и го разви.

- Донесете тук факлата - заповяда, - и тази цигара да се изгаси!

Почака да избухне гневно нечия накърнена гордост. Нищо не последва. Вместо това, провинилият се маг измъкна фаса от устата си с треперещи пръсти и го стъпка на пода.

Траймън изпадна в екстаз. Значи, помисли си той, правят, каквото им кажа. Може би само сега - но само сега ми е достатъчно.

Той се взря в криволиците, изписани от отдавна умрял магьосник.

- Така - рече, - да видим: "Усмирит Его, Създанието - Хранител..."

Тълпата прииждаше по един от мостовете, свързващи Морпорк с Анкх. Под нея реката, разплута в по-добри времена, сега бе само една тънка димяща струйка.

Мостът се разтrese под краката им доста повече от обикновено. По калните останки на реката пробягнаха странни малки вълнички. От покрива на една от околните къщи паднаха няколко керемиди.

- Какво беше това? - попита Двувцветко. Бетан погледна назад и изпищя.

Звездата изгряваше. Докато собственото слънце на Диска припкаше за да се скрие зад безопасния хоризонт, огромното подпухнало кълбо на звездата бавно се изкачваше по небето и не след дълго то цялото се намираше на няколко градуса над ръба на света.

Издърпаха Ринсуинд в безопасността на един вход. Тълпата почти не ги забелязваше, хората продължаваха да тичат, ужасени като леминги.

- По звездата има петна - забеляза Двувцветко.

- Не - каза Ринсуинд. - Това са... неща. Неща, които се въртят около звездата. Тъй както слънцето се върти около Диска. Но те са близко до нея, защото, защото... - той спря. - Почти знам защо!

- Какво знаеш?

- Трябва да се отърва от тази Магия!

- Накъде е Университета? - попита Бетан.

- Натам! - Ринсуинд посочи надолу по улицата.

- Сигурно е много популярен. Това е мястото, където отиват всички.

- Защо ли? - почуди се Двувцветко.

- Някак си - почна Ринсуинд, - не ми се вярва, че отиват да се запишат за вечерни занятия.

Фактически Невидимият Университет бе обсаден, или поне онези части от него, които се подаваха в обичайните всекидневни измерения, бяха обсадени. Тълпите пред портите му предявяваха общо взето едно от следните две искания. Те настояваха или а) магьосниците да спрат да се туткат и да ги отърват от звездата, или (и това искане се ползваше с подкрепата на звездните хора) б) да прекратят всякакви магии и да се самоубият при добра организация, като с това избавят Диска от проклятието на магията и предотвратят ужаса на небесната заплаха.

Магьосниците от другата страна на стената нямаха ни най-малко понятие как да извършат а) и никакви намерение да направят б), и много от тях в същност бяха избрали б), което общо казано се състоеше в офейкване през тайни странични врати и измъкване на пръсти възможно най-бързо, ако не и по-бързо.

Малкото надеждна магия, все още в наличност в Университета се използваше, за да се държат здраво затворени големите порти. Магьосниците научаваха на дело, че макар портите заключващи се с магия да са много хубави и внушителни, на строителите би трябвало да им дойде наум да включат някакъв вид подсилващ аварийен механизъм, като например две най-обикновени скромни дебели железни резета.

На площада пред портите горяха няколко големи огньове, повече за ефект, отколкото за нещо друго, тъй като топлината на звездата бе изгаряща.

- Но все още се виждат звездите - отбеляза Двувцветко, - другите звезди, искам да кажа, Малките. На фона на тъмното небе.

Ринсуинд не му обърна внимание. Той гледаше към портите. Група звездни хора и граждани се опитваха да ги разрушат.

- Безнадеждно е - каза Бетан. - Никога няма да можем да влезем. Къде отиваш?

- На разходка - отвърна Ринсуинд. Той решително се бе запътил надолу по една странична уличка.

Тук имаше един-двама неорганизирани бунтовници, заети главно с разбиване на магазини. Ринсуинд не им обръщаше внимание, а вървеше все покрай стената, докато успоредно на нея се появи тъмна алея, която имаше обичайната неприятна миризма на всички алеи, където и да са.

Тогава той се взря отблизо в камъните, които изграждаха стената. На това място тя беше висока двадесет фута и завършваше с безмилостни метални шипове.

- Трябва ми нож - каза той.

- С нож ли ще я пробиваш? - попита Бетан.

- Вие само ми намерете нож - помоли Ринсуинд и започна да почуква камъните.

Двувцветко и Бетан се спогледаха и свиха рамене. След няколко минути се върнаха с набор ножове, а Двувцветко бе успял да намери дори и сабя.

- Просто ги взехме - обясни Бетан.

- Но оставихме пари - додаде Двувцветко. - Тоест, щяхме да оставим, ако имахме...

- Затова той настоя да оставим бележка - уморено завърши Бетан.

Двувцветко се изопна в цялата си дължина, което едва ли си струваше.

- Не виждам никаква причина... - подхвана надутото.

- Да, да - пророни мрачно Бетан, като седнаше. - Знам, че не виждаш.

Ринсуинд, всички магазини са разбити, сума народ отсреща разграбваше музикални инструменти, представяш ли си?

- Така ли - каза Ринсуинд, взе единия от ножовете и замислено изпробва

острието му. - Бигбандити, предполагам.

Заби острието в стената, завъртя го и се отдръпна назад, за да избегне падащия тежък камък.

Погледна нагоре, като броеше под носа си, после повдигна още един камък от мястото му.

- Как го направи? - полюбопитства Двувцветко.

- Повдигни ме да стъпя горе, ако обичаш? - помоли Ринсуинд.

След малко, пъхайки краката си в дупките, които беше направил, той беше стигнал до средата на стената и продължаваше по същия начин нагоре.

- От векове е все така - долетя от високото гласът му. - Някои от камъните нямат хоросан. Таен вход, нали разбирате? Я се пазете там долу.

Още един камък се стовари върху калдаръма.

- Студентите са го създали много отдавна. - продължаваше Ринсуинд. - Удобен начин и да влизаш след позволения час.

- Аха - каза Двувцветко. - Разбирам. Прехвърлят стената и хайде в примамливо осветените заведения - пият, пеят и рецитират поезия, нали?

- Почти го налучка, с изключение на пеенето и поезията, да - рече Ринсуинд. - Няколко шипа би трябвало да се вадят... - чу се дрънчене.

- От тази страна не е много висока - чуха го да вика след няколко секунди - Хайде. Ако ще идвате, идвайте.

Ето така Ринсуинд, Двувцветко и Бетан влязоха в Невидимия Университет.

По същото време, на едно друго място в Университета...

Осемте магьосника пъгнаха ключовете си и, разменяйки си не един тревожен поглед, ги превъртяха. Чу се слабо изщракване и ключалката се отвори.

Октаво бе на свобода. Едва видима октаринаова светлина пробягваше по корицата ѝ.

Траймън протегна ръка и я взе, и никой от останалите не се възпротиви. Тръпки побиха ръката му.

Той се обърна към вратата.

- Да вървим в Голямата Зала, Братя - рече. Ако ми позволите да мина пред вас...

И никой не възрази.

Той стигна до вратата, сложил книгата под мишницата си.

Усещаше я гореща и някак боцкаща.

При всяка крачка очакваше някой да извика, да запротестира, но никой не го направи. С мъка се контролираше да не прихне да се смее. Беше по-лесно, отколкото би могъл да си представи.

Останалите бяха стигнали до средата на клаустрофобния зандан, когато той вече преминаваше през вратата, и може би бяха успели вече да забележат нещо в стойката на раменете му, но беше твърде късно, защото, затръшнал вратата, превъртял ключа и беше си позволил оная усмивка.

Тръгна безгрижно по коридора, без да обръща внимание на гневните крясъци на магьосниците, които тъкмо откриваха колко е невъзможно да се правят магии в стая, строена така, че да бъде непроницаема за магия.

Октаво се гърчеше, но Траймън я държеше здраво. Сега започна да тича, без да мисли за ужасните неща, които усещаше под мишницата си, докато книгата се променяше и превръщаше в твари космати, кокалести и бодливи. Престана да чувства ръката си. Слабите бърборещи звуци, които чуваше от известно време се усилиха, гонени от други - хилене, подканване, гласове на

невъобразими ужаси, които Траймън твърде лесно си въобразяваше. Докато тичаше през Голямата Зала и нагоре по парадното стълбище, сенките започнаха да се движат, да се преобразуват и да затягат обръча си около него. Усети също така, че нещо го преследва, нещо с пъргави крака, което се движи неприлично бързо. По стените се образува лед. Вратите се втурваха срещу му, докато просвистяваше край тях.

Имаше чувството, че стъпва не върху стъпалата, а върху някакъв език...

Траймън не напразно бе прекарал дълги часове в любопитния еквивалент на гимнастически салон на Университета, трупайки психомускули. Не се доверявай на сетивата, знаеше той, защото те могат да бъдат измамани. Стълбите са някъде там, пожелай да бъдат там, призови ги към съществуване, както се катериш и човече, добре би било да го направиш майсторски. Защото това не е само въображение.

Великият А'Туин забави хода си.

С лапи, големи колкото континенти, небесната костенурка се бореше с притегателната сила на звездата и чакаше.

Нямаше да чака дълго...

Ринсуинд се промъкна в Голямата Зала. Някой бе запалил факли и като че ли бе подготвил сцената за някакъв вид магическа работа. Но церемониалните свещници бяха прекатурени, сложните октограми, изрисувани с тебешир върху пода бяха поизтрити тук-там, сякаш нещо бе танцувало върху тях и въздухът бе изпълнен с някаква миризма, неприятна даже по либералните Анкх-Морпоркски стандарти. В нея имаше нещо, което напомняше на сира, но върху него се наслагваше нещо по-лошо. Миришеше като дъното на изкуствено езеро.

В далечината се чу шум от падане и много крясъци.

- Изглежда портите се строполиха - отбеляза Ринсуинд.

- Да се махаме оттук - подкани Бетан.

- Подземята са насам - каза Ринсуинд и тръгна през един сводест портал.

- Там долу?

- Да. Тук ли предпочиташ да останеш?

Той взе една факла от поставката ѝ на стената и тръгна надолу по стълбите.

След първите няколко площадки стените вече не бяха облицовани, а каменни. Тук-там някои тежки врати бяха подпирани така, че да стоят отворени.

- Чух нещо - съобщи Двувцветко.

Ринсуинд наостри уши. Наистина се чуваше някакъв шум от дълбините под тях. Не звучеше страшно. Като че ли много хора чукаха по някаква врата и викаха "Ей".

- Да не би да са онези твари от Занданните Измерения, за които ни разказваше? - попита Бетан.

- Те не псуват така - отвърна Ринсуинд, - Да вървим.

Забързаха по капещите тунели, като следваха крясъците, проклятията и дълбоката суха кашлица, която някак ги успокояваше - каквото и да свистеше така, решиха те, не би могло да представлява опасност.

Най-накрая стигнаха до една ниша, в която имаше врата. Тя изглеждаше достатъчно здрава, за да удържи прииждащо море. Съзряха малка решетка.

- Хей - извика Ринсуинд. Не беше от кой знае каква полза, но не можа да измисли нищо по-добро.

Настана внезапна тишина. После един глас от другата страна на вратата попита много бавно:

- Кой е там вън?

Ринсуинд позна този глас. От него с ужас се бе стряскал в мечтанията си през не един училищен следобед преди много години. Беше на Лемюъл Пантър, който някога се бе заел лично да набие основите на гадаене с кристал и призоваване на духове в главата на младия Ринсуинд. Той си спомни очите му, като свределчета върху свинското му лице и думите: "А сега, господин Ринсуинд ще излезе и ще начертае на дъската съответния символ", и дългото милион мили разстояние до дъската покрай чакащите му съученици, докато отчаяно се опитваше да си спомни за какво бе каканизал гласа преди около пет минути. Дори и сега гърлото му съхнеше от ужас и неопределено чувство за вина. Занданните Измерения просто нямаха нищо общо с това.

- Моля, господине, това съм аз, господине, Ринсуинд, господине - проскърца гласът му. Видя как Двувцветко и Бетан го гледат със зяпнали уста и се изкашля. - Ето кой е. Ринсуинд. Да.

От другата страна на вратата зашумулкаха и зашептяха.

- Ринсуинд?

- Принц кой?

- Спомням си едно момче без никакви...

- Магията, помните ли?

- Ринсуинд?

Настана кратко мълчание. После един глас попита:

- Предполагам, че ключът не е в ключалката, нали?

- Не - отвърна Ринсуинд.

- Какво каза той?

- Каза: "не".

- Характерно за момчето.

- Въ, кои сте там вътре? - попита Ринсуинд.

- Магистрите по магьосничество - отвърна гласът високомерно.

- Защо?

- Ами, въ, заключени сме тук вътре - неохотно поясни гласът.

- Заключени, с Октаво?

Шуш, Шуш.

- Октаво всъщност я няма тук вътре, всъщност - бавно изрече гласът.

- А, но вие сте вътре, така ли? - попита Ринсуинд възможно най-любезно, като в същото време се хилеше като некрофил в морга.

- Такъв е, изглежда, случаят.

- Има ли нещо, от което се нуждаете? - разтревожи се Двувцветко.

- Можете ли да се опитате да отворим с нещо ключалката? - попита Бетан.

- Безсмислено е - каза Ринсуинд. - Абсолютно непроницаема за крадци.

- Предполагам, че Коен щеше да може - заяви Бетан, - където и да е сега.

- Багажът веднага щеше да я разбие - съгласи се Двувцветко.

- Е, сега нищо не можем да направим - каза Бетан. - Хайде да излезем на чист въздух. Поне на по-чист въздух от тоя.

Тя се връцна и тръгна да излиза.

- Чакай, чакай - викна Ринсуинд, - колко типично, нали? На Стария Ринсуинд нищо няма да му хрумне, нали? О, не той е само калабалък да става,

така е. Ритнете го като внимавате. Не разчитайте на него, той е...

- Добре де - разкая се Бетан. - Да чуем тогава.

- ...нищожество, неудачник, само един... въ, какво?

- Как смяташ да отвориш вратата? - попита Бетан.

Ринсуинд я погледна със зяпнали уста. После погледна към вратата, Тя наистина беше солидна и ключалката имаше самозадоволителен вид.

Но той беше успял да влезе веднъж, преди много време. Ринсуинд студентът я беше блъснал, тя се бе отворила широко и само миг по-късно Магията бе скочила в мозъка му и бе съсипала живота му.

- Слушай - продума един глас иззад решетката, стремейки се да бъде любезен. - Иди и ни намери някой магьосник, хайде, момчето ми.

Ринсуинд пое дълбоко въздух.

- Отдръпнете се - кресна.

- Какво?

- Намерете нещо, зад което да се скриете - излая той със съвсем леко треперещ глас. - Вие също - нареди на Бетан и Двувцветко.

- Но ти не можеш...

- Не се шегувам!

- Не се шегува - подкрепи го Двувцветко. - Ей тази малка веничка отстрани на челото му, виждаш ли я, като запулсира така, е...

- Млъкни!

Ринсуинд неуверено вдигна едната си ръка и я насочи към вратата.

Последва пълна тишина. О, богове, помисли си той, какво ще стане сега?

В чернилката в дълбините на мозъка му Магията се размърда неспокойно.

Ринсуинд се опита да се настрои на вълните, или на каквото и да било там, на метала на ключалката. Ако успееше да предизвика дисхармония сред атомите там, така че да се разединят...

Нищо не се случи.

С мъка преглътна и насочи вниманието си към самата врата. Дървесината беше стара и почти вкаменена, вероятно не би горяла даже на кисната в мазнина и пусната в пещ. Все пак се опита, като обясни на древните молекули, че трябва да опитат да подскачат нагоре-надолу, за да се стоплят...

В напрегнатата тишина на собствения си мозък, той впи свиреп поглед в Магията, която изглежда много се смути.

Спря се и върху въздуха около самата врата, размишлявайки как би могъл най-добре да го изкриви в неестествени форми, тъй че вратата да почне да съществува в съвсем друг набор от измерения.

Вратата не се и помръдваше, предизвикателно солидна.

Плувнал в пот, отново изминаващ в съзнанието си безкрайното разстояние до черната дъска пред ухилените лица на съучениците си, той отчаяно се обърна пак към ключалката. Би трябвало да е направена от малки късчета метал, не много тежки...

От решетката се чу едва доловим шум. Идеше от магьосници, които се отърсват от напрежението и клатят глави.

Някой прошепна: "Нали ти казах"...

Чу се слаб стържещ звук и щракане.

Лицето на Ринсуинд бе застинало като маска. Едри капки пот се стичаха от брадичката му. Чу се още едно изщракване и неохотно стържено на валове. Траймън бе смазал ключалката, но дългогодишната ръжда и праха бяха попили, а единствения начин, по който един магьосник може да помръдне нещо с магия, освен ако не успее да впрегне някакъв външен източник, е да използва

машинарията на собствения си мозък.

Ринсуинд усилено се опитваше да попречи на мозъка си да бъде изтласкан през ушите.

Ключалката изтрака. Металните бутала, запънали в гнездата си, поддадоха, задвижиха лостовете.

Лостовете изшракаха, зъбците се захванаха. Чу се дълъг протяжен стържещ звук, който събори Ринсуинд на колене.

Вратата се отвори, завъртайки болните си панти. Магьосниците предпазливо се заизмъкваха.

Двуцветко и Бетан помогнаха на Ринсуинд да се изправи на крака. Лицето му бе сиво, олюляваше се.

- Не беше лошо - изкоментира един от магьосниците, разглеждайки отблизо ключалката. - Може би малко бавничко.

- Това няма значение! - срязва го Джиглад Уърт. - Вие тримата, да сте видели някого, като слизахте насам?

- Не - отвърна Двуцветко.

- Някой открадна Октаво.

Ринсуинд рязко вдигна глава. Фокусира очи.

- Кой?

- Траймън.

Ринсуинд преглътна.

- Един такъв висок? - попита Ринсуинд. - Всички казваха, че ще отиде далеч.

- Много по-далеч, отколкото предвижда, ако отвори книгата - рече един от магьосниците, който набързо си свиваше цигарка с треперещи пръсти.

- Защо? - попита Ринсуинд, - какво ще стане?

Магьосниците се спогледаха.

- Това е древна тайна, предавана от маг на маг, и не можем да я казваме на непосветени - отвърна Уърт.

- О, хайде, кажете я - помоли Двуцветко.

- Е, добре, може би вече е без значение. Един мозък не може да разбере всички магии. Ще рухне и ще остави дупка.

- Къде? В главата му?

- Хъм. Не. В материята на Вселената - обясни Уърт. - Той сигурно си мисли, че може сам да я контролира, но...

Усетиха звука преди да го чуят. Започна в камъните като бавна вибрация, после внезапно се изви в остър като бръснач стон, който заобикаляше ушните тъпанчета и се забиваше право в мозъка. Звучеше като човешки глас, който пее, или напява, или пък пищи, но съдържаше по-дълбоки и по-ужасяващи съзвучия.

Магьосниците пребледняха. После, като един се обърнаха и затичаха нагоре по стълбите.

Пред сградата се бяха събрали тълпи хора. Някои носеха факли, други бяха спрели, уловени от звука, докато са трупали сухи съчки около стените. Но всички бяха вперили очи нагоре към Кулата на Изкуството.

Магьосниците си проправиха път сред безчувствените тела и извърнаха погледи нагоре.

Небето бе пълно с луни. Всяка беше три пъти по-голяма от собствената луна на Диска, и всяка беше в сянка, с изключение на един розов сърп там, където я огряваше светлината на звездата.

Но пред всичко останало се открояваше нажеженият до бяло връх на Кулата на Изкуството. Бегло можеха да се забележат някакви силуети във

вътрешността, но в тях нямаше нищо успокоително. Звукът бе преминал в нещо като жужене на оса, увеличено милиони пъти.

Някои от магьосниците паднаха на колене.

- Направил го е - продума Уърт, клатейки глава. - Отворил е пътека.

- Тези неща там демони ли са? - полюбопитства Двущетко.

- О, демоните - рече Уърт. - Демоните са благословия в сравнение с тварите, които опитват да се промъкнат там горе.

- Те са по-лоши от всичко, което бихме могли да си представим - каза Пантър.

- Мога да си представя някои доста лоши неща - рече Ринсуинд.

- Тези са по-лоши.

- О...

- И какво предлагате да се направи? - попита ясен глас.

- Моля? - каза Уърт.

- Вие сте магьосници, нали така? - рече тя. - Е, хайде, направете нещо.

- Какво? Да се справим с това? - попита Ринсуинд.

- Да познавате някой друг?

Уърт зае нападателна позиция.

- Мадам, мисля, че Вие не разбирате напълно...

- Занданните Измерения ще се изсипят в вашата Вселена, нали така? - прекъсна го Бетан.

- Ами, да...

- Всички ние ще бъдем изядени от твари с пипала вместо лица, така ли е?

- Не чак толкова приятни, но...

- И вие просто ще оставите това да се случи?

- Слушай - почна Ринсуинд. - Всичко е свършено, ме виждаш ли? Не можеш да върнеш магиите обратно в книгата, не можеш да върнеш назад думите, които са изречени, не можеш...

- Можете да опитате!

Ринсуинд въздъхна и се обърна към Двущетко.

Него го нямаше. Ринсуинд неизбежно обърна поглед към основата на Кулата на Изкуството и то тъкмо навреме, за да съзре как пълничката фигура на туриста, непохватно стиснала сабя в ръка, изчезна в една врата.

Краката на Ринсуинд решиха сами и, от гледна точка на главата му, напълно сгрешиха.

Останалите магьосници го наблюдаваха как тръгва.

- Е? - рече Бетан - Той отива.

Магьосниците се опитваха да не се гледат един друг в очите.

Накрая Уърт каза:

- Бихме могли да опитаме, предполагам. Май не се разпространява.

- Но ние не разполагаме с почти никаква магия - възрази един от магьосниците.

- Тогава предложи нещо по-добро.

Един по един, с блещукащите на свръхестествената светлина церемониални мантии, магьосниците се обърнаха и тежко запристъпваха към кулата.

Кулата бе куха отвътре, като каменните стъпала на стълбището ѝ бяха прикрепени към стените във формата на спирала. Двущетко беше завил вече няколко пъти, когато Ринсуинд го настигна.

- Чакай - рече, колкото се може по-безгрижно. - Това е работа за такива като Коен, не за теб. Не се обиждай.

- Той ще успее ли да свърши някаква работа?

Ринсуинд погледна нагоре към стрелналата се през далечното отворстие в края на стълбището ултравиолетова светлина.

- Не - призна той.

- Значи и аз ще я свърша същата, не е ли така? - попита Двущетко, като размаха откраднатата си сабя.

Ринсуинд заподскача след него, движейки се възможно най-близко до стената.

- Ти не ме разбра! - извика. - Там горе има невъобразими ужасии!

- Винаги си твърдял, че нямам никакво въображение.

- Това е така, признавам - отстъпи Ринсуинд,

- Но...

Двущетко седна на стъпалата.

- Виж какво - почна. - Откакто съм дошъл тук с нетърпение чакам нещо такова. Искам да кажа, това е приключение, нали? Сам срещу боговете, или нещо подобно, нали?

Ринсуинд отвори и затвори устата си няколко пъти преди да успее да отрони подходящите думи.

- Можеш ли да използваш сабя? - попита малодушно.

- Не зная. Никога не съм се опитвал.

- Ти си луд!

Двущетко го изгледа с накривена на една страна глава.

- Много те бива по приказките - рече. - Аз съм тук, защото не съм добре осведомен, ами ти? - Той посочи надолу, където останалите магьосници с мъка изкачваха стълбите. - Ами те?

Синя светлина прободете вътрешността на кулата. Чу се гръмотевица.

Магьосниците ги настигнаха, като кашляха ужасно и се мъчеха да си поемат дъх.

- Какъв е планът? - попита Ринсуинд.

- Няма такъв - отвърна Уърт.

- Така. Добре - рече Ринсуинд. - Тогава ще ви оставя да си го следвате.

- Ще дойдеш с нас - заяви Пантър.

- Но аз дори не съм истински магьосник. Вие ме изхвърлихте, не си ли спомняте?

- Не си спомням да сме имали по-малко способен студент - каза старият магьосник, - но ти си тук и не се нуждаеш от друга квалификация, освен тази. Хайде.

Блесна светлина и угасна. Ужасните звуци замряха като удушени.

Тишина изпълни кулата; една такава тежка, подтискаща тишина.

- Спря - отбеляза Двущетко.

Нещо се раздвижи високо горе на фона на кръглия къс червено небе. То падаше бавно, като се преобръщаше и се отклоняваше насам-натам. Улучи стълбите един завой над тях.

Ринсуинд пръв стигна до него.

Беше Октаво. Но тя лежеше върху камъка отпусната и безжизнена, като лекия ветрец, който духаше към върха на кулата.

Двущетко се появи задъхан зад Ринсуинд и погледна надолу.

- Празни са - прошепна. - Върху страниците й няма абсолютно нищо.

- Значи го е направил - рече Уърт. - Прочел е магиите. И то успешно.

Нямаше да повярвам.

- Ами целия този шум - поколеба се Ринсуинд. - И светлината. Тези

фигури. На мен не ми прозвуча много успешно.

- О, при всяка велика магическа операция, неизбежно се привлича известно количество извъндименционално внимание - отхвърли съмненията Пантър. - Ефектно, нищо повече.

- Там горе като че ли имаше чудовища - обади се Двувцветко, като застана по-близо до Ринсуинд.

- Чудовища? Покажи ми ги тези чудовища! - подкани Уърт.

Инстинктивно погледнаха нагоре. Не се чуваше нито звук. Нищо не помръдваше на фона на кръглия къс светлина.

- Мисля, че трябва да се качим и, въ, да го поздравим - каза Уърт.

- Да го поздравите? - избухна Ринсуинд. - Той открадна Октаво! Заклучи Ви!

Магьосниците си размениха многозначителни погледи.

- Е, да - отвърна един от тях. - Като напреднеш в занаята, момче, ще разбереш, че понякога е важен само успехът.

- Важно е не как си стигнал там - грубо обобщи Уърт, - а че си стигнал.

Те поеа нагоре по спиралата.

Ринсуинд приседна, като се взираше навъсено в мрака.

Почувства ръка на рамото си. Беше Двувцветко, който държеше Октаво.

- Книгите не заслужават такова лошо отношение - рече. - Погледни, прегънал е гърба й назад. Хората постоянно го правят, нямат си понятие как трябва да се отнасят с книгите.

- Ъхъ - смутолеви Ринсуинд.

- Не се тревожи - успокои го Двувцветко.

- Не се тревожа, просто съм ядосан - сръза го Ринсуинд. - Дай ми това проклето нещо!

Грабна книгата и гневно и рязко я отвори. Порови из задната част на мозъка си, където се таеше Магията.

- Е, хайде - изръмжа. - Прекара си добре, разби ми живота, сега се връщай там, където ти е мястото!

- Но аз... - запротестира Двувцветко.

- Магията, имам предвид Магията - уточни Ринсуинд. - Хайде, връщай се върху страницата!

Той впери гневен поглед в древния пергамент, докато очите му се кръстосаха.

- Тогава ще ти кажа! - изкрещя и гласът му отекна към върха на кулата.

- Можеш да се присъединиш към останалите и да видим тогава дали ще ти е много добре!

Той пхна книгата в ръцете на Двувцветко и залитайки се закатери нагоре по стълбите.

Магьосниците бяха стигнали до върха и не се виждаха. Ринсуинд се заизкачва след тях.

- Момче съм, така ли? - мърмореше. - Като напредна в занаята, а? - Аз успях да държа в главата си една от Великите Магии години наред, без да полудея напълно, не е ли тъй? - Той обмисли последния въпрос от всички възможни ъгли. - Точно така, успя - увери сам себе си. - Не започна да говориш на дърветата, дори когато дърветата почнаха да ти говорят на теб.

Главата му се появи в зноя на върха на кулата.

Беше очаквал да види почернели от огън камъни, кръстосани от следи на животински нокти, или може би даже нещо по-лошо.

Вместо това видя седемте старши магьосника, наредени около Траймън,

който изглеждаше абсолютно невредим. Той се обърна и се усмихна приятно на Ринсуинд.

- А, Ринсуинд. Заповядай, ела при нас.

Значи така било, помисли си Ринсуинд. Цялата тази драма за нищо. Може би аз наистина не съм роден за магьосник, може би...

Той вдигна поглед към очите на Траймън. Може би именно Магията, през годините, в които беше обитавала главата на Ринсуинд, бе повлияла на очите му. Може би времето, прекарано с Двувцветко, който виждаше нещата само такива, каквито би трябвало да бъдат, го бе научило да вижда нещата такива, каквито са.

Но сигурно бе едно - че възможно най-трудното нещо, което Ринсуинд беше правил в целия си живот, бе това да гледа Траймън, без да побегне от ужас или пък да си изповръща червата.

Останалите изглежда не бяха забелязали.

Освен това изглежда стояха съвсем неподвижни.

Траймън се бе опитал да задържи седемте Магии в мозъка си и той се бе разрушил, и Занданните Измерения безпогрешно си бяха представляли, че Тварите ще дойдат марширувайки от някаква пробойна в небето, размахвайки челюсти и пипала. Това бе старомоден начин, прекалено рискован. Дори безименните ужасии се научаваха да се движат в крак с времето. Единственото, което трябваше да превземат, бе една глава.

Очите му бяха празни дупки.

Знанието прободеше мозъка на Ринсуинд като леден нож. Занданните Измерения ще представляват забавачница в сравнение с това, което Тварите биха могли да сторят в една подредена вселена. Хората копнееха за ред и именно ред щяха да получат - редът на затягащата се бурма, неотменимият закон за правите линии и цифри. Сами щяха да се молят за беди и нещастия...

Траймън го гледеше. Нещо го гледеше. И въпреки това, другите не бяха забелязали. Дали изобщо можеше да им обясни? Траймън изглеждаше както обикновено, с изключение на очите и една лека лъскавина на кожата.

Докато се вираше, Ринсуинд осъзнаваше, че има много по-лоши неща от Злото. Демоните в Ада измъчваха самите ни души, но го правеха точно защото високо ценяха душите; злото винаги ще се опитва да превземе вселената, и то поне счита, че вселената си заслужава усилието. Докато сивият цвят зад тези празни очи ще тъпче и руши, без дори да удостои жертвите си с уважението на омразата. Изобщо няма даже да ги забележи. Траймън протегна ръка.

- Осмата магия - рече. - Дай ми я.

Ринсуинд отстъпи назад.

- Това е неподчинение, Ринсуинд. Аз съм в края на краищата твой шеф. Всъщност, току що ме избраха за върховен глава на всички Ордени.

- Така ли? - дрезгаво каза Ринсуинд. Погледна към останалите магьосници. Те стояха неподвижни, като статуи.

- О, да - любезно отвърна Траймън. - И то съвсем без да ги подтиквам. Много демократично.

- Предпочитам традицията - каза Ринсуинд, - така дори мъртвите получават глас.

- Ще ми дадеш магията доброволно - нареди Траймън. - Трябва ли да ти показвам какво ще направя в противен случай? И накрая пак ще ми я отстъпиш. Ще пициш и ще молиш да те оставя да ми я дадеш.

Ако има някакъв край това, ето го, помисли си Ринсуинд.

- Ще трябва да си я вземеш - отвърна. - Аз няма да ти я дам.

- Аз си те спомням - почна Траймън. - Никак не те биваше като студент, ако се не лъжа. Ти така и не се довери на магията, непрекъснато твърдеше, че би трябвало да има по-добър начин за управление на една вселена. Е, ще видим. Имам планове. Ние с теб можем да...

- Без мен - твърдо заяви Ринсуинд.

- Дай ми Магията!

- Опитай да си я вземеш - каза Ринсуинд, отстъпвайки назад. - Мисля, че не можеш.

- О?

Ринсуинд скочи встрани, когато от пръстите на Траймън проблясна октаринов огън и превърна пода в бълбукаща каменна локвичка.

Усещаше как магията се спотаява в дълбините на мозъка му. Усещаше страха ѝ.

В притихналите пещери на главата си, той понечи да я хване. Тя отстъпи стъписана, като куче, изправено пред побесняла овца. Той я последва, гневно тропайки през запустелите парцели и порутените бедняшки квартали на своето подсъзнание, и накрая я намери да се крие зад купчина порицани спомени. Тя изръмжа, изразявайки мълчаливо неподчинение, но на Ринсуинд тя не му минаваха.

"Значи така, а?" - викна ѝ той. - "Когато дойде времето да си разкрием картите, ти бягаш и се криеш, а? Страхуваш се, а?"

"Глупости" - отвърна Магията, - "не можеш да мислиш така, аз съм една от Осемте Магии".

Но Ринсуинд гневно я нападна, крещейки: "Може и да си, но факт е, че точно така мисля и по-добре да си спомниш в чия глава си, ясно ли е? Тук вътре мога да си мисля каквото си искам!"

Ринсуинд пак отскочи встрани, за да избегне огнена светкавица, която разцепи горещата нощ. Траймън се ухили и направи още едно сложно движение с ръце.

Някаква тежест се стовари върху Ринсуинд. Усещаше как всеки инч от кожата му сякаш се използва като наковалня. Строполи се на колене.

- Има много по-лоши неща - любезно го осведоми Траймън. - Мога да изкарам месото ти да гори върху костите ти, или пък да напълня тялото ти с мравки. Притежавам силата да...

- Знаеш ли, че аз имам сабя?

Гласът беше пискливо предизвикателен.

Ринсуинд вдигна глава. През пурпурната мараня на болката той съзря Двущетко, който се беше изправил зад Траймън и държеше сабята точно както не трябва.

Траймън се изсмя и сгъна пръсти. За момент вниманието му бе отклонено.

Яд обхвана Ринсуинд. Яд го беше на Магията, на света, на несправедливостта във всичко, на факта, че не бе спал много напоследък, на факта, че не мислеше съвсем правилно. Но най-много го беше яд на Траймън, който си стоеше, пълен с магията, дето Ринсуинд винаги бе желал, но никога не бе постигнал, и не правеше нищо смислено с нея.

Той скочи, удари с глава Траймън в корема и отчаяно замаха с ръце около него. Двущетко изхвъркна встрани, когато двамата се плъзнаха по каменния под. Траймън изръмжа и успя да произнесе първата сричка на едно заклинание, преди развилнелият се лакът на Ринсуинд да го улучи във врата. Взрив от неориентирана магия опърли косата на Ринсуинд.

Ринсуинд се биеше, както се беше бил винаги - непохватно, непочтено и необмислено, но с огромно вихрено дръзновение. Стратегията се състоеше в

това да не се остави на опонента достатъчно време, за да осъзнае, че всъщност Ринсуинд не е нито много добър, нито пък силен, и тя често се оказваше успешна.

Този път също се оказа успешна, тъй като Траймън беше прекарал прекалено много време в четене на древни ръкописи и бе позанемарил здравословните занимания на открито и витамините. Той свари да нанесе няколко удара (които Ринсуинд, поради високия градус на яростта си, не забеляза), но използваше само ръцете си, докато Ринсуинд вкарваше в действие също и коленете, краката и зъбите си.

Той всеки момент щеше да победи.

Никой не бе очаквал това.

Още по-малко бяха очаквали, че когато, коленичил върху гърдите на Траймън, Ринсуинд го заблъска по главата, лицето на лидера ще се промени. Кожата се разпъпли и нагъна, като че ли я гледаха през мараня, и Траймън проговори:

- Помогни ми!...

За миг очите му се впиха в Ринсуинд със страх, болка и гореща молба. После това вече изобщо не бяха очи, а многостранни създания върху глава, която би могла да се нарече глава, само ако докрай насиллим дефиницията. Пипала, назъбени като трион крака и нокти посягаха да откъснат и без това оскъдната плът от тялото на Ринсуинд.

Двуцветко, кулата и червеното небе изчезнаха. Времето течеше бавно, накрая спря.

Ринсуинд рязко захапа едно от пипалата, което се опитваше да одере плътта от лицето му. Докато то се свиваше агонизирайки, той нанесе удар с ръка и усети, как тя разби нещо горещо и пихтиесто.

Те го наблюдаваха. Изви глава и видя, че сега се бие на арената на огромен амфитеатър. От двете му страни, същества в безброй редици втрещено се вираха надолу към него, същества с тела и лица, които сякаш бяха получени при хибридизация на кошмари. Зад себе си мярна дори по-лоши неща, грамадни сенки, забиващи се в надвисналото небе, преди чудовището Траймън да го атакува с някакво усукано жило, голямо колкото копие.

Ринсуинд отскочи встрани, после се завъртя с ръце, стиснати в общ юмрук, който улучи създанието в стомаха, или може би в гърдния кош, с удар, завършил с удовлетворително хрущене на хитин.

Хвърли се напред, биейки се вече, защото се ужасяваше от мисълта какво ли ще стане, ако спре. Призрачната арена бе изпълнена с брътвежа на Занданните същества, беше стена от пърпорещ шум, който трополеше в ушите му, докато се биеше. Той си представяше как този шум изпълва целия Диск и нанасяше удар след удар в стремежа си да спаси света на хората, да съхрани малкия кръг светлина около огъня в тъмната нощ на хаоса и да затвори пробойната, през която настъпваха кошмарите. Но удряше най-вече, за да не бъде ударен.

Криви нокти описваха нажежени до бяло черти по гърба му, нещо го ухапа по рамото, но той успя да намери островче меки тръби сред козината и люспите, и силно го стисна.

Една ръка, увита в шипове го помете и той се изтърколи в едрата черна сгурия.

Инстинктивно се сви на кълбо, но нищо не последва. Вместо разярената атака, която очакваше, той отвори очи и съзря как съществото се отдалечава куцукайки и най-различни течности шуртят от тялото му. За първи път нещо бягаше от Ринсуинд.

Той се спусна след него, хвана крак, покрит с люспи, и го изви. Съществото зацвъртя срещу му и отчаяно замахна с онези от издатъците си, които все още не бяха повредени, но хватката на Ринсуинд бе желязна. Той се изправи и нанесе последен удовлетворителен удар в единственото му останало око. То изпищя и побягна. Оставаше му само едно място, където можеше да избяга.

Кулата и червеното небе се върнаха с лекото прищракване на възстановено време.

Веднага щом усети каменната настилка под нозете си, Ринсуинд се хвърли встрани и се претърколи по гръб, оставяйки една ръка разстояние между себе си и разбеснялата се твар.

- Сега! - извика.

- Сега какво? - попита Двувцветко. - А, да, добре!

Той замахна със сабята непохватно, но доста силно, и не улучвайки Ринсуинд само с няколко инча, дълбоко я заби в тялото на Съществото. Чу се високо бръмчене, сякаш бе разтурил гнездо на оси и крака, ръце и пипала замахаха в безредна агония. То отново се претъркули, като пищеше и биеше по камъните и в следващия момент вече изобщо не биеше по нищо, тъй като се бе претъркулило от края на стълбището, грабвайки Ринсуинд със себе си.

Чу се шляпане, когато то подскочи няколко пъти по каменните стъпала, после далечен чезнещ цисък, когато се изтъркули в дълбините на кулата.

Всичко завърши с глуха експлозия и проблясване на октаринаова светлина.

После Двувцветко остана сам на покрива на кулата - тоест, сам с изключение на седем магьосника, които изглежда все още бяха замръзнали по местата си.

Удивен, той видя как седем огнени кълба се издигнаха от мрака и се гмурнаха в изоставената Октаво, която изведнъж придоби предишния си вид и стана много по-интересна.

- О, боже - промълви. - Предполагам, че това са Магиите.

- Двувцветко.

Гласът бе глух и еквив и едва-едва се познаваше, че е на Ринсуинд.

Двувцветко замръзна малко преди да докосне книгата.

- Да? - каза. - Ти... ти ли си това, Ринсуинд?

- Да - отвърна гласът, отекващ с гробовен тон. - И има нещо много важно, което искам да направя за мен, Двувцветко.

Двувцветко се огледа. Взе се в ръце. Значи все пак той щеше да реши съдбата на Диска.

- Готов съм - рече с глас, в който трептеше гордост. - Какво е това, което искам да направя?

- Първо, искам да слушаш много внимателно. - търпеливо обясни обезпльтеният глас на Ринсуинд.

- Слушам те.

- Много е важно, когато ти кажа какво да правиш да не кажеш: "Какво имаш предвид?" или пък да не спориш или нещо подобно, ясно ли ти е?

Двувцветко застана мирно. Поне мозъкът му застана мирно, тялото му в действителност не би могло. Той вдигна нагоре няколко от брадичките си.

- Готов съм - каза.

- Добре. Сега, това което искам да направя е...

- Да?

Гласът на Ринсуинд се извиси от дълбините на стълбището.

- Искам да дойдеш и да ме издърпаш, преди да съм изпуснал този перваз - рече гласът.

Двуцветко отвори уста и веднага я затвори. Изтича до квадратната дупка и надникна вътре. На ръждивата светлина на звездата, той едва успя да различи вдигнатите към него очи на Ринсуинд.

Двуцветко легна по корем и протегна ръка.

Ръката на Ринсуинд стисна китката му по начин, който съобщаваше на Двуцветко, че ако той, Ринсуинд, не бъде издърпан, няма никаква възможност тя да бъде освободена.

- Радвам се, че си жив - каза.

- Добре. И аз - рече Ринсуинд.

Той се поогледа малко в тъмнината наоколо. След последните няколко минути, тя му бе станала почти приятна, но само почти.

- Издърпай ме, тогава - намекна.

- Мисля, че това ще е някак трудно - изпъшка Двуцветко. - Дори струва ми се, че май няма да мога.

- За какво си се хванал?

- За теб.

- Искам да кажа, освен за мене.

- Какво искаш да кажеш, освен за тебе? - попита Двуцветко.

Ринсуинд изпусна една дума.

- Виж какво - почна Двуцветко. - Стъпалата са подредени в спирала, нали така? Ако някак си те размахам и после ти се пуснеш...

- Ако ще ми предлагаш да се опитам да падна от височина 20 фута в тази черна като рог кула с надеждата да улуча няколко мазни стъпъла, които може даже вече да не са там, ще имаш да вземаш - срязва го Ринсуинд.

- Тогава има още само една възможност.

- Казвай човече.

- Можеш да паднеш от 500 фута в тъмната като в рог кула и да улучиш камъни, които със сигурност са там - рече Двуцветко.

Под него настъпи мъртво мълчание. После Ринсуинд заяви обвинително:

- Това беше сарказъм.

- Аз пък си помислих, че просто излагам очевидното.

Ринсуинд изпъшка.

- Сигурно можеш да направиш някоя магия... поде Двуцветко.

- Не.

- Беше просто една идея.

Далеко проблесна светлина, чуха се объркани викове, после се появиха още светлини, и ред факли се заизкачваха по дългата спирала.

- Някакви хора се качват по стълбите - рече Двуцветко, както винаги горещ от желанието да информира.

- Надявам се, че тичат - каза Ринсуинд, - не си чувствам ръката.

- Късметлия си - осведоми го Двуцветко. - Аз пък чувствам моята.

Водещата факла спря да се изкачва и един глас отекна неразбираемо в кухнята на кулата.

- Мисля - каза Двуцветко, усещайки как постепенно се хлъзга и се надвесва все повече над дупката, - че някой току-що ни извика да се държим.

Ринсуинд изпусна още една дума.

После каза с по-нисък и по-нетърпящ отлагане тон:

- Всъщност, мисля, че не мога повече да вися тука.

- Опитай.

- Няма смисъл, усещам как ръката ми се хлъзга!

Двуцветко въздъхна. Време беше за крупни мерки.

- Добре тогава - рече. - Падай тогава. Да не мислиш, че ми пука.

- Какво? - възкликна Ринсуинд толкова слисан, че забрави да се пусне.

- Хайде, умри. Избери по-лесния изход.

- Лесен?

- Единственото, което трябва да направиш, е да полетиш с писък надолу и да счупиш до един всичките си кокали - поясни Двущетко. - Това всеки го може. Хайде. Не бих искал да си помислиш, че може би трябва да останеш жив, защото се нуждаем от теб, за да кажеш Магиите и да спасиш Диска. О, не. На кого му пука ще изгорим ли всички или не? Хайде, мисли само за себе си. Падай.

Последва дълго неловко мълчание.

- Не знам защо е така - проговори накрая Ринсуинд, доста по-високо, отколкото бе нужно, - но откакто те срещнах като че ли прекарвам голяма част от времето си на косъм от ужасен пад, забелязал ли си?

- Ад - поправи го Двущетко.

- Какъв ад? - не разбра Ринсуинд.

- Ужасен ад - услужливо му припомни Двущетко, опитвайки се да не забелязва бавното, но неумолимо хлъзгане на тялото си по каменната настилка. - На косъм от ужасен ад. Ти не обичаш височини.

- Нямам нищо против височините - възрази гласът на Ринсуинд от тъмното. - Понасям височините. В момента вниманието ми е съсредоточено върху падане. Знаеш ли какво ще направя, като се измъкнем от тази история?

- Не - призна Двущетко, закрепвайки пръстите на краката си в една пукнатина в каменния под и опитвайки да се обездвижи единствено със силите на волята си.

- Ще си построя къща в най-равната страна, която намеря, и тя ще има само партер, и няма даже да нося сандали с дебели подметки...

Водещата факла стигна последния завой на спиралата и Двущетко съзря под себе си ухиленото лице на Коен. Зад него успя да различи успокоителната четвъртита фигура на Багажа, все още подскачаш неумело нагоре по стълбите.

- Всичко наред ли е - попита Коен, - мога ли да помогна с нещо?

Ринсуинд пое дълбоко дъх.

Двущетко разпозна признаците. Ринсуинд всеки момент щеше да изтърси нещо като: "Да, нещо ме е засърбял врата отзад, би ли го почесал, ако обичаш, като минаваш край него?" или "Не, прави ми удоволствие да вися над бездънни пропасти" и той реши, че не би могъл да понесе подобна нещо. Заговори много бързо.

- Издърпай Ринсуинд обратно върху стълбите - рече грубо.

Ринсуинд изпусна въздуха си наред едва що подхванато ръмжене.

Коен го прихвана през кръста и безцеремонно го запокити върху камъните.

- Добре са разкашкали някого тук на долния етаж - поде разговор той. - Кой беше?

- Имаше ли - Ринсуинд преглътна - имаше ли... такова... пипала и тям подобни?

- Не - отговори Коен - само обичайните части. Поразмазани разбира се.

Ринсуинд погледна към Двущетко, който поклати глава.

- Просто един магьосник, който бе позволил на някои неща да му се качат на главата - обясни той.

Клатушкайки се, безучастен към шумно протестиращите си ръце, Ринсуинд се остави да го отведа обратно върху покрива на кулата.

- Как дойдохте тук? - добави.

Коен посочи към Багажа, който се бе довлъкъл до Двущетко и бе отворил

капак като куче, което знае, че се е провинило и се надява, че временната демонстрация на привързаност може би ще отклони вдигнатия над главата му камшик.

- Друса, но е бърз - рече възхитен. - Едно мога да кажа - никой не се и опита да те спре.

Ринсуинд вдигна очи към небето. То действително бе пълно с луни, огромни, надупчени от кратери дискове, вече десетократно по-големи от мъничкия сателит на Диска. Изглежда ги без голям интерес. Чувстваше се изтискан и разтеглен много повече от допустимото, чуплив като стар ластик.

Забеляза, че Двувцветко се опитва да нагласи картинната си камера.

Коен гледаше към седемте старши магьосника.

- Необичайно място за статуи - отбеляза. - Никой не може да ги види.

Не че са нещо особено, де. Много слаба работа.

Ринсуинд се приближи залитайки към тях и деликатно потупа Уърт по гърдите. Беше от солиден камък. "Край" - помисли си той. - "Просто искам да си отида у дома". "Чакай де, че аз съм си у дома. Горедолу. Така че искам само хубаво да си отспя и може би всичко ще изглежда по-добре на сутринта".

Погледът му попадна на Октаво, по очертанията на която гъсто изпъстрени със сложно виещо се писмо, което непрекъснато се променяше и преобразуваше пред самите му очи. Изглежда не беше решило какво да бъде - в един момент беше подреден в делови печатен текст в следващия - ред ъгловати руни. После ставаше къдраво Китианско сричково писмо. После пиктограми на някакъв древен, нечестив и забравен скрипт, който сякаш се състоеше единствено от неприятни земноводни същества, заети да вършат сложни и болезнени неща едно с друго...

Последната страница беше празна. Ринсуинд въздъхна и погледна в дълбините на мозъка си. Магията отвърна на погледа му.

Беше си мечтал за този миг, как ще изхвърли най-накрая Магията и ще стане господар на собствената си празна глава, и ще научи всички тези помаловажни магии, които до този момент се бяха страхували да останат в мозъка му. Някак ся беше очаквал да бъде много по-вълнуващо.

Вместо това, изтощен до крайност, в настроение, недопускащо спор, той изгледа Магията втречено и студено и метафористично посочи с палец над рамото си: "Хей, ти там. Вън"

За момент изглеждаше, като че ли Магията ще спори, но после мъдро размисли.

Усети как изтръпва, синя светкавица проблясна зад очите му, после внезапно се почувства празен.

Когато погледна надолу към страницата, тя бе пълна с думи. Бяха изписани пак с руни. Зарадва се, защото картините със земноводни бяха не само неописуеми, но вероятно и непроизносими и му напомняха за неща, които много трудно би могъл да забрави.

Гледаше книгата с невиждащи очи, докато Двувцветко се суетеше наоколо без никой да му обръща внимание, а Коен напразно се опитваше да свие пръстените на вкаменените магьосници.

"Нещо трябваше да направя" - напомни си той. - "Какво ли беше?"

Отвори книгата на първа страница и започна да чете, като движеше устни и проследяваше с показалеца си очертанията на всяка буква. Всяка дума, излязла от устата му, се появяваше беззвучно във въздуха до него с ярки цветове, които биваха отнасяни от нощния вятър. Обърна страницата.

По стълбите сега се качваха други хора - звездни хора, граждани, дори неколцина от личната гвардия на Патриция. Двамина от звездните нерешително

опитаха да се приближат до Ринсуинд който вече бе заобиколен от пъстроцветна буквена спирала и изобщо не им обърна никакво внимание. Но Коен извади сабята си и ги изгледа равнодушно, след като те размислиха.

От приведената фигура на Ринсуинд се стелеше тишина, като вълнички в локва. Тя се лееше надолу по кулата и се разстилаше сред суетящите се около нея тълпи, преля над стените и се втурна заплашително из града, после заля земите отвъд него.

Огромната звезда мълчаливо и страховито се вдигаше в небето на Диска. Наоколо ѝ, бавно и безшумно се въртяха новите луни.

Единственият звук бе дрезгавият шепот на Ринсуинд, докато четеше страницата.

- Не е ли това вълнуващо! - възкликна Двухцветко.

Коен, който тъкмо си свиваше цигара от катранените остатъци на нейните прадеди, спря в момента, в който приближаваше хартията до устните си и го изгледа озадачено.

- Кое дали не било вълнуващо? - попита.

- Всичката тази Магия.

- Това са само илюминации - критично отбеляза Коен. - Дори и гълъби не е извадил от ръкавите си.

- Да, но не усещаш ли окултната потенциалност? - упорстваше Двухцветко.

Коен изрови от тютюневата си торбичка голяма жълта клечка кибрит, погледна за миг Уърт, и много внимателно я пална върху вкаменения му нос.

- Виж какво - каза той на Двухцветко, колкото можеше по-любезно. -

Какво очакваш? Много неща съм преживял, видял съм цялата тая магическа история и мога да ти кажа, че ако ти висва ченето от възхита всеки път, хората го удрят. Освен това, магьосниците умират като всички останали, като им забиеш...

Ринсуинд затвори с трясък книгата. Изправи се и се огледа.

Това, което се случи тогава, бе следното:

Нищо.

На хората им трябваше малко време, за да го осъзнаят. Всички се бяха навели инстинктивно, в очакване на експлозия от бяла светлина или искрящо огнено кълбо, или, в случая с Коен, който не се надяваше на кой знае какво чудо - няколко бели гълъба, може би някой поомачкан заяк.

Не беше даже що годе интересно нищо. Понякога, неслучването на нещо е доста внушително, но що се отнася до не-събития, това изобщо не се класираше.

- Това ли е всичко? - попита Коен. Всеобщ ропот се надигна сред тълпата и няколко от звездните хора впериха гневни погледи в Ринсуинд.

Магьосникът изгледа мътно Коен.

- Предполагам - отвърна.

- Но нищо не се е случило.

Ринсуинд хвърли озадачен поглед към Октаво.

- Може би ефектът е трудно доловим - рече оптимистично. - В края на краищата, ние дори не знаем какво точно би трябвало да се случи.

- Така си и знаехме! - викна един от звездните. - Магията е безсилна!

Всичко е илюзия!

Един камък описа парабола над покрива и улучи Ринсуинд по рамото.

- Тъй е - присъедини се друг от звездните.

- Дръжте го!

- Хайде да го хвърлим от кулата!

- Точно тъй, хай да го хванем и да го хвърлим от кулата!

Тълпата се юрна напред. Двуцветко вдигна ръце.

- Убеден съм, че има някаква незначителна грешка... - почна той, преди някой да скрита краката изпод тялото му.

- О, поврага - измърмори Коен, хвърли фаса и го стъпка със сандала си. Извади сабята и се огледа за Багажа.

Той не се бе втурнал да помага на Двуцветко. Стоеше пред Ринсуинд, който притискаше Октаво към гърдите си като грейка и изглеждаше обезумял.

Един от звездните го нападна. Багажът заплашително вдигна капак.

- Знам защо не подейства - извика един глас от тила на тълпата. Беше Бетан.

- О, тъй ли? - подигра се най-близкостоящият гражданин. - И откъде-накъде тебе ще слушаеме?

Само части от секундата по-късно сабята на Коен спря във врата му.

- От друга страна - безизразно продължи мъжът, - може би трябва да обърнем внимание на това, което има да ни каже тази млада дама.

Докато Коен се въртеше бавно, с готова за бой сабя, Бетан излезе напред и посочи виещите се форми на заклинанията, които все още висяха във въздуха около Ринсуинд.

- Тази не би могла да е ярна - отсече, посочвайки едно мръснокафяво петно сред пулсиращата, яркооцветена сияйна върволица. - Сигурно не си произнесъл правилно някоя дума. Я да видим.

Ринсуинд безмълвно ѝ подаде Октаво. Тя я отвори и надникна в страница ѝ.

- Ама че странно писание - рече, - непрекъснато се променя. Какви ги върши това крокодилоподобно с октопода?

Ринсуинд погледна над рамото ѝ, и без да се замисля, каза какво.

Тя помълча известно време.

- О, - каза безизразно. - Не знаех, че крокодилите могат да правят такива неща.

- Това е просто древно картинно писмо - бързо обясни Ринсуинд. - Ако искаш, ще се промени. Магиите трябва да се явяват на всички известни езици.

- Спомняш ли си какво каза, когато се появи онзи погрешен цвят?

Ринсуинд прокара пръст надолу по страницата.

- Ето тук, струва ми се. Където двуглавият гущер прави... каквото там прави.

Двуцветко надникна през другото ѝ рамо. Магията се преобразува в друго писмо.

- Не мога даже да го произнеса - оплака се Бетан. - Завъртулка, завъртулка, точка, тире.

- Това са Къпюмгукски снежни руни - поясни Ринсуинд - Мисля, че трябва да се произнесе "зф".

- Да, но явно не става така. Какво ще кажеш за "сф"?

Погледнаха думата. Упорито си оставаше погрешно оцветена.

- Или пък "сфф"? - почуди се Бетан.

- Би могло да бъде "цфф" - поколеба се Ринсуинд. Ако изобщо имаше някакъв ефект, той беше, че цветът стана още по-мръснокафяв.

- Какво ще кажете за "зсфф"? - намеси се Двуцветко.

- Я не се занасяй - възпротиви се Ринсуинд. При снежните руни...

Бетан го ръгна с лакът в стомаха и посочи към върволицата.

Кафявата форма във въздуха беше станала червена.

Книгата потрепера в ръцете ѝ. Ринсуинд я прихвана през кръста, грабна Двуцветко за яката и скочи назад...

Бетан изпусна Октаво, която се преметна към пода. Но не го достигна.

Въздухът около Октаво заблестя. Тя се издигна бавно, махайки със страниците си като с крила.

После заехтя нежен звук като от вибрираща струна и книгата сякаш избухна, превръщайки се в сложно безмълвно цвете от светлина, което бурно разцъфна и изчезна.

Но нещо ставаше, някъде много по-високо в небето...

Далеч долу в геологическите недра на огромния мозък на Великия А'Туин, по невралните му канали, големи колкото централни пътища, заприиждаха нови мисли. За една небесна костенурка е невъзможно да промени изражението си, но люспестото ѝ, надупчено от метеори лице, неизвестно как придоби доста очарователен вид.

То неотклонно се взираше в осемте сфери, които неспирно обикаляха около звездата, по самото крайбрежие на космоса.

Сферите се разпукваха.

Огромни скални отломъци се отчупваха и започваха дългото си спираловидно падане към звездата. Небето се изпълни с блестящи късове.

Мъничка небесна костенурка зацъпука навън към червената светлина изпод черупките на едно от кухите кълбета. Беше почти колкото астероид, а по черупката ѝ все още лъщеше разтопен жълтък. Върху нея също така имаше четири малки световни слончета. А върху гърбовете им - друг Дисков свят, все още мъничък, покрит с дим и вулкани.

Великият А'Туин изчака всичките осем костенурки - бебета да се освободят от черупките си, и да направят първите си стъпки в космоса, ококорени от удивление. После, внимателно, за да не размести нещо, старата костенурка се обърна, и с огромно облекчение заплува към далечните, блажено хладки, бездънни космически глъбини.

Малките костенурки я последваха, въртейки се в орбита около родителката си.

Двуцветко захласнато се взираше в сцената над себе си. Вероятно от неговото място се виждаше по-добре, откъдето и да било другаде на Диска.

После го осени една ужасна мисъл.

- Къде е картинната камера? - попита бързо.

- Какво? - Ринсуинд бе вперил очи в небето.

- Картинната камера - не се отказваше Двуцветко. - Трябва да снимам това!

- Не можеш ли просто да го запомниш? - сръза го Бетан, без да го погледне.

- Може и да го забравя.

- Аз пък никога няма да го забравя - каза тя. - Това е най-красивото нещо, което някога съм виждала.

- Много по-хубаво от гълъби и билиардни топки - съгласи се Коен. - Печелиш, Ринсуинд. Как се прави?

- Отде да знам - отвърна Ринсуинд.

- Звездата се смалява - забеляза Бетан.

Ринсуинд чуваше като в просъница гласа на Двуцветко спорещ с демона, който обитаваше кутията и рисуваше картините. Спорът беше по техническите подробности, за перспективата и има ли или няма демонът все още достатъчно червена боя.

Трябва да отбележим, че понастоящем Великият А'Туин бе много доволен и щастлив, а подобни чувства в мозък, голям колкото няколко големи града, неизбежно се излъчват навън. Всъщност, повечето хора върху Диска

понастоящем се намираха в състояние на духа, постижимо обикновено само посредством живот, прекаран в самоотвержена медитация или чрез около тридесетсекундно пушене на незаконни растения.

Това е то, нашият Двуветко, мислеше си Ринсуинд. Не че не цени красивото, просто го цени по свой собствен начин. Искам да кажа, че ако един поет види нарцис, той се вглежда в него и написва дълго стихотворение, докато Двуветко тръгва да търси ботанически справочник. И го стъпква по невнимание. Вярно е това, което казва Коен. Той само поглежда към нещо, и това, към което веднъж е погледнал, никога не е вече същото. Включително и аз самият, струва ми се.

Изгряваше собственото слънце на Диска. Звездата вече се смалвяваше и не представляваше чак такава силна конкуренция. По унесения пейзаж се разля добра надеждна Дискава светлина, като море от злато.

Или, както обикновено твърдяха по-достоверни наблюдатели, като петмез.

Това е хубав драматичен край, но в живота не става така и имаше други неща, които трябваше да се случат.

Оставаше, например, Октаво.

Когато слънчевата светлина падна върху нея, тя шумно се затвори и започна да пада обратно към кулата. И много от наблюдаващите разбраха, че към тях се спуска единственото най-магическо нещо в света на Диска.

Чувството на блаженство и братска обич се изпари заедно с утринната роса. Ринсуинд и Двуветко бяха изблъскани настрани, когато людете се втурнаха напред, боричкайки се и мъчейки се да се покачат един връз друг с протегнати нагоре ръце.

Октаво падна в центъра на крещящата тълпа. Нещо щракна. Щракна решително, така както изщраква капак, който не възнамерява скоро да се отвори.

Ринсуинд погледна към Двуветко измежду нечий крака.

- Знаеш ли какво мисля, че ще се случи? - попита ухилен.

- Какво?

- Мисля, че като отвориш Багажа, вътре ще бъде само чистото ти бельо, така мисля.

- О, боже.

- Мисля, че Октаво умее да се грижи за себе си. Това е най-доброто място за нея, наистина.

- Предполагам. Знаеш ли, понякога имам чувството, че Багажът знае точно какво прави.

- Знам какво искаш да кажеш.

Те изпълзяха до края на разбунената тълпа, изправиха се, отупаха се от прахоляка и се отправиха към стъпалата. Никой не им обърна внимание.

- Какво правят сега? - попита Двуветко, опитвайки се да надникне над главите на хората.

- Май че се опитват да го отворят с лост - отвърна Ринсуинд.

Чу се изщракване и писък.

- Мисля, че на Багажа доста му харесва, когато му обръщат внимание - отбеляза Двуветко като заслизаха внимателно по стълбите.

- Да, сигурно добре му се отразяват срещите с нови хора - съгласи се Ринсуинд, - а сега, мисля си, че добре би ми се отразило да отида да си поръчам няколко питиета.

- Добра идея - рече Двуветко. - И аз ще пийна няколко.

Бе почти пладне, когато Двущетко се събуди. Не можеше да си спомни какво прави в тази плевня, нито защо е навлякъл нечие чуждо палто, но се събуди наистина с една-единствена идея в главата.

Реши, че е жизнено важно да я съобщи на Ринсуинд.

Спусна се от купата сено и се стовари върху Багажа.

- А, ти си тук, така ли? - каза. - Надявам се, че се срамуваш от себе си.

Багажът придоби озадачен вид.

- Както и да е, искам да си среща косата. Отвори се - заповяда Двущетко.

Багажът послушно отметна капак. Двущетко порови сред торбите и кутийките вътре, докато намери гребен и огледалце и се зае да поправи нанесените от предната нощ щети. После строго изгледа Багажа.

- Предполагам, няма да искаш да ми кажеш какво си направил с Октаво?

Изречението на Багажа би могло да бъде описано само като дървено.

- Добре, Хайде, тогава.

Двущетко излезе на дневна светлина, която беше малко по-прекалено ярка, отколкото би желал при сегашното си състояние, и безцелно се заскита по улицата. Всичко изглеждаше свежо и ново, дори миризмите, но като че ли повечето хора още спяха. Бяха прекарали дълга нощ.

Намери Ринсуинд в подножието на Кулата на Изкуството да надзирава група работници, които на бърза ръка бяха стъкмили нещо като кран върху покрива и спускаха каменните магьосници на земята. Изглежда му помагаше някаква майmunка, но Двущетко не беше в настроение да се изненадва от каквото и да било.

- Ще могат ли отново да се превърнат в хора? - попита.

Ринсуинд се обърна.

- Какво? О, ти ли си? Не, вероятно не. Боя се, че и без това изтърваха горкия стар Уърт. Падна от петстотин фута върху калдаръм.

- Ще можеш ли да направиш нещо?

- Хубав алпинеум ще стане - Ринсуинд се обърна и махна на работниците.

- Много си весел - отбеляза Двущетко, малко укоризнено. - Не си ли лягал?

- Странно, но не можах да заспя - отвърна Ринсуинд. - Излязох да глътна свеж въздух и понеже никой нямаше представа какво да прави, аз някак си събрах хората - и той посочи към библиотекаря, който се опита да хване ръката му, - и почнах да организирам нещата. Хубав ден, нали? Въздух като вино.

- Ринсуинд, решил съм да...

- Знаеш ли, мисля, че може да се запиша отново в Университета - весело го прекъсна Ринсуинд. - Мисля, че този път наистина мога да преуспея. Действително се виждам как овладявам магията и изкласявам страхотно добре. Казват, че ако завършиш с пълно отличие, много лесно се живее...

- Това е добре, защото...

- А има вече и много място на върха, сега след като всички шефове ще захванат да служат като статуи върху порталите, и...

- Отивам си у дома.

- ...едно умно момче, видяло свят, би могло... какво?

- Уууук?

- Казах, че се връщам у дома - отговори Двущетко, като любезно се опитваше да се отърве от библиотекаря, който се бе захванал да го пощи.

- Какъв дом? - удиви се Ринсуинд.

- Родният дом. Моя дом. Където живея - обясни стеснително Двущетко. - Там, отвъд морето. Нали разбираш? Откъдето дойдох. Моля, престанете да правите това, ако обичате!

- О!

- Ууук?

Настана мълчание. После Двущетко каза:

- Разбираш ли, снощи ми хрумна, помислих си, е, добре де там е работата, че цялото това пътуване и разглеждане е много хубаво, но също така може да се извлече много удивление от това, че си бил някъде. Нали знаеш, като си залепиш всички снимки в албум и си спомняш за това, което е било.

- Така ли?

- Ууук?

- Ами да. Най-важното като имаш много спомени е, че трябва да отидеш някъде след това, където можеш да си ги спомняш, нали разбираш? Трябва да спреш. Всъщност никъде не си бил, преди да си се прибрал у дома. Мисля, че това имам предвид.

Ринсуинд още веднъж прекара чутото през мозъка си. Като че ли не стана по-добро от това.

- О - повтори. - Ами, добре, Ако наистина така смяташ. Кога заминаваш, значи?

- Мисля, че днес. Сигурно има някой кораб, с който мога да измина част от пътя.

- Предполагам - неловко продума Ринсуинд. Сведе поглед към краката си. Погледна небето. Прочисти гърлото си.

- Страхотни неща преживяхме заедно, а? - рече Двущетко и го ръгна в ребрата.

- Ъхъ - съгласи се Ринсуинд, изкривявайки лицето си в нещо като усмивка.

- Да не ти стане мъчно, а?

- На кого, на мен? - възмути се Ринсуинд. - Глупости. Имам да върша сто неща.

- Добре тогава. Слушай, хайде да отидем да закусим и после можем да слезем към пристанището.

Ринсуинд кимна съкрушено, обърна се към помощника си и извади един банан от джоба си.

- Разбра как става, поеми ръководството - изломоти.

- Ууук.

В действителност нямаше кораб, който да отива някъде наблизо до Ахатовата Империя, но това бе теоретично положение, тъй като Двущетко просто започна да брой златни монети в ръката на първия капитан с що годе чист кораб, докато човекът прозря, че си струва да промени плановете.

Ринсуинд чакаше на кея, докато Двущетко успя да плати на капитана четиридесет пъти повече от цената на кораба му.

- Уредено е - заяви Двущетко. - Ще ме остави на Кафявите острови и оттам лесно мога да хвана друг кораб.

- Чудесно - каза Ринсуинд.

Двущетко се замисли за момент.

После отвори Багажа и измъкна торба злато.

- Виждал ли си Коен и Бетан? - попита.

- Мисля, че отидоха да се женят - отвърна Ринсуинд. - Чух Бетан да казва, че или сега, или никога.

- Е, като ги видиш, дай им това - помоли Двущетко, връчвайки му торбата, - знам че е много скъпо да обзавеждаш домакинство за първи път.

Двущетко така и не разбра напълно огромното несъответствие в покупателната стойност на двете валути. Торбичката с лекота би могла да обзаведе Коен с малко кралство.

- Ще я предам при първа възможност - обеща Ринсуинд и за своя изненада осъзна, че точно това смята да направи.

- Много добре. Намислил съм и на теб какво да ти дам.

- О, няма...

Двущетко порови из Багажа и извади голям чувал. Започна да го пълни с дрехи и пари, и картинната камера, докато накрая Багажът остана съвсем празен. Последното нещо, което сложи беше музикалната табакера-сувенир, с облепеното с мидички капаче, грижливо опаковано с мека хартия.

- Целият е твой - рече, затваряйки капака на Багажа. - Фактически, повече няма да имам нужда от него, а и без това няма да се събере върху гардероба ми.

- Какво?

- Не го ли искаш?

- Ами, аз... да, разбира се, но... той е твой. Той следва теб, не мен.

- Багаж - каза Двущетко, - Това е Ринсуинд. Ти си негов, ясно ли е?

Багажът бавно протегна крака, много внимателно се извърна и погледна Ринсуинд.

- Мисля, че всъщност не принадлежи на никого, освен на себе си - рече Двущетко.

- Да - несигурно се съгласи Ринсуинд.

- Е, това е всичко, тогава - каза Двущетко.

Протегна ръка.

- Довиждане, Ринсуинд. Ще ти изпратя картичка, като пристигна у дома. Или нещо друго.

- Да. Когато и да минаваш оттук, няма начин да няма някой, който знае къде съм.

- Да. Е, хайде, тогава.

- Така де, хайде.

- Така.

- Бъх.

Двущетко мина по мостика, който нетърпеливият екипаж вдигна след него.

Барабанът на гребците забумка и корабът бавно се оттласна към бурните води на Анкх, стигнали вече предишното си ниво, където го подхвана прилива, и се насочи към открито море.

Ринсуинд го гледа, докато се превърна в точка. После надолу към Багажа. Той отвърна на погледа му.

- Виж какво - рече. - Махай се. Давам те на самия теб, разбираш ли?

Обърна му гръб и се заотдалечава. След няколко секунди усети ситни стъпки зад себе си. Извърна се рязко,

- Казах, че не те искам! - викна грубо и го ритна.

Багажът клюмна. Ринсуинд тръгна бодро. Като измина няколко ярда, спря и се заслуша. Нито звук. Когато се обърна, Багажът стоеше там, където го бе оставил. Изглеждаше някак свит. Ринсуинд помисли малко.

- Добре тогава - каза. - Идвай.

Обърна гръб и закрачи към Университета. След няколко минути Багажът явно взе решение, протегна отново крачетата и защъпурка след него. Не

виждаше да има голям избор.

Минаха по кея и се отправиха към града, две точки в смаляващия се пейзаж, който, с разширяването на перспективата, обхващаше мъничък кораб, поел през широко зелено море, което бе само част от един светъл океански пояс на един обвит в облаци Диск върху гърбовете на четири гигантски слона, които на свой ред бяха стъпили връз черупката на огромна костенурка.

Който скоро се превърна в блясък сред звездите, и изчезна.